

D1 BRATISLAVA – TRIBLAVINA,
ROZŠÍRENIE

PROGRAM KONTROLY A OCHRANY
ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

BRATISLAVA 2/2023

**D1 BRATISLAVA – TRIBLAVINA,
ROZŠÍRENIE****PROGRAM KONTROLY A OCHRANY
ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA**

Platnosť plánu od : 02/2023 do 12/2025

Číslo vydania :	REVÍZIA 1.0
Dátum :	23.02.2023
Spracoval :	Technický koordinátor Budimex S.A. Ing. Angelika Agócssová, PhD.
Kontroloval :	Manažér pre ŽP Budimex S.A. Ing. Ján Pranda, PhD.
Schválil:	Zástupca riaditeľa Budimex S.A. Ing. Igor Sedláček
Prevzal :	Hlavný inžinier stavby NDS, a.s. Mgr. Slávka Jankovíková
Schválil :	Stavebnotechnický dozor NDS, a.s. Ing. Norbert Drozdík

Predchádzajúce vydanie	
Č.	Dátum :

PLATNOSŤ PLÁNU PRE STAVBY :

Tento Program kontroly a ochrany životného prostredia je platný pre nasledovné stavby, pre ktoré boli vydané stavebné a iné povolenia :

Na stavby s vydaným stavebným povolením :

- **Diaľnica D1 Bratislava – Senec, 1. úsek Bratislava – Triblavina , I. etapa**
zo dňa 08.11.2019 pod číslom 05151/2019/SCDKP/91521, právoplatné dňa 26.05.2020
- **Diaľnica D1 Bratislava – Senec, 1. úsek Bratislava – Triblavina , II. etapa**
zo dňa 05.11.2020 pod číslom 20395/2020/SCDKP/86110, právoplatné dňa 22.05.2021

Na stavbu s vydanou zmenou stavby pred dokončením :

- **Diaľnica D1 Bratislava – Senec, 1. úsek Bratislava – Triblavina, I. etapa, SO 232-05**
zo dňa 28.10.2020 pod číslom 22203/2020/SCDKP/83811, právoplatné dňa 04.12.2020

Na stavbu s vydaným povolením na predčasné užívanie stavby :

- **Diaľnica D1 Bratislava – Trnava, križovatka Triblavina, predčasné užívanie**
zo dňa pod číslom 30326/2021/SCDKP/88446, právoplatné dňa 13.08.2021, povolené do 31.12.2023

Na dotknuté objekty stavbou D1 stavby s vydanou zmenou stavby pred dokončením :

- **Diaľnica D4 Bratislava, Jarovce – Ivanka sever,**
zo dňa 5.1.2023 pod číslom 05977/2023/SCDKP/00729, právoplatnosť ešte nevydaná

HISTÓRIA REVÍZIÍ :

Revízia :	Dátum :	Revízia č.	Prehľad zmien :

OBSAH

1. DÔLEŽITÉ TELEFÓNNE ČÍSLA.....	8
2. POUŽITÉ SKRATKY	8
3. ÚVOD.....	10
4. ZÁKLADNÉ ÚDAJE CHARAKTERIZUJÚCE STAVENISKO.....	10
4.1 Stručná charakteristika stavby	10
4.2 Členenie stavby	10
5. ZÁMER A CIEĽ.....	11
6. PODMIENKY ZO ZÁVEREČNÉHO STANOVISKA MŽP SR PRE REALIZÁCIU	11
7. PODMIENKY Z ROZHODNUTIA VYDANÉ V ZISŤOVACOM KONANÍ MŽP SR.....	16
8. MONITORING ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA.....	17
9. CELKOVÁ SITUÁCIA STAVBY	19
10. POJMY (PODĽA ZÁKONA 17/1992 A 79/2015 Z.Z.).....	19
11. HLAVNÉ OPATRENIA NA OCHRANU ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA	26
11.1 Ochrana prírody a krajiny.....	26
11.2 Ochrana biodiverzity	26
11.3 Zabezpečenie ochrany ekosystému.....	27
11.4 Zabezpečenie ochrany drevín pri realizácii stavby.....	27
11.5 Zabezpečenie technických opatrení na zamedzenie poškodenia drevín	27
11.6 Spôsoby ochrany stromov pri výstavbe.....	28
11.7 Výrub drevín	31
11.8 Ochrana pôdy	32
11.9 Ochrana vôd	33
11.10 Monitorovanie kvality vôd	35
11.11 Ochrana pred hlukom a vibráciami	35
Opatrenia na zabezpečenie zníženie hluku zo stavby :	36
11.12 Ochrana ovzdušia	36
11.13 Plán znižovania prašnosti.....	36
11.14 Zmiernenie vplyvu stavebnej činnosti na pozemné komunikácie	39
11.15 Skladovanie materiálu	39
12. KOMPETENCIE	40
12.1 Zhotoviteľ.....	40
12.2 Podzhotoviteľ a Dodávateľ.....	40
12.3 Dokumentácia ochrany ŽP.....	41
13. KONTROLA DODRŽIAVANIA PROGRAMU OCHRANY ŽP	41
13.1 Neformálna kontrola.....	41

13.2	Odborný dozor Zhotoviteľa	42
13.3	Priebežné záznamy	42
14.	HYGIENICKÉ ZARIADENIA NA STAVBE	42
15.	PLÁN NAKLADANIA S ODPADOM	43
15.1	Požiadavky Objednávateľa	43
15.2	Nakladanie s odpadom na stavbe	44
15.3	Postup pri nakladaní s odpadom	45
15.4	Spôsob nakladania s odpadom	47
15.5	Nakladanie s nebezpečnými odpadmi	48
16.	NAKLADANIE SO ZNEČISŤUJÚCIMI LÁTKAMI A ZMESAMI	49
17.	ZNEŠKODŇOVANIE KONTAMINOVANÉHO MATERIÁLU PRI ZEMNÝCH PRÁČACH	50
18.	ZÁSADY PRE UDRŽIAVANIE PORIADKU NA STAVBE A ŠKOLENIA	51
18.1	Udržiavanie poriadku na stavbe a dodržiavanie pravidiel	51
18.2	Školenia zamestnancov a pracovníkov stavby	51
19.	HAVARIJNÝ PLÁN PRE PRÍPAD ÚNIKU NEBEZPEČNÝCH LÁTOK A MZV	51
19.1	Základné informácie	51
19.2	Znaky mimoriadneho zhoršenia vôd	52
19.3	Postup hlásenia pri MZV	52
19.4	Spôsob zabezpečenia zneškodnenia mimoriadneho zhoršenia vôd	53
19.5	Pokyny pre prvý zásah v prípade havárie	54
19.6	Dočasné uskladnenie a zneškodnenie pozbieraných znečisťujúcich látok	55
20.	MERANIE STAVU VODY V STUDNIACH	55
21.	POZOROVANIE TVORBY PRACHU A ZNEČISTENIA OVZDUŠIA	55
21.1	Význam pojmov	55
21.2	Limity kvality ovzdušia	56
21.3	Zdroje emisií	57
21.4	Riadenie kvality ovzdušia a prašnosti	58
21.5	Kontrola prašnosti	62
22.	ŠKODY VZNIKNUTÉ NA MAJETKU, CESTÁCH A INŽINIERSKÝCH SIETIACH	62
22.1	Pasportovanie pôvodného stavu komunikácií a nehnuteľností	62
22.2	Dotknuté nehnuteľnosti	63
22.3	Cestné komunikácie	63
22.4	Inžinierske siete	65
22.5	Fotodokumentácia	66
23.	ZABEZPEČENIE TÝKAJÚCE SA PRÍPADENÉHO POUŽITIA VÝBUŠNÍN	67
23.1	Zabezpečenie týkajúce sa prípadného použitia výbušnín	67
23.2	Zabezpečenie pred produkciou znečistenia ovzdušia	67

24. VÝSTRAŽNÉ PIKTOGRAMY	67
25. ZOZNAM SÚVISIACICH PRÁVNÝCH PREDPISOV A POŽIADAVIEK	68
25.1 Ochrana životného prostredia	68
25.2 Ovzdušie.....	68
25.3 Odpady	69
25.4 Ochrana pôdy	69
25.5 Voda	69
25.6 Hluk a vibrácie	70
25.7 Chemické faktory	70
25.8 Iné súvisiace predpisy.....	71
25.9 Požiadavky Objednávateľa	71
26. PRÍLOHY.....	72
26.1 PRÍLOHA Č.1 : OBOZNÁMENIE PODZHOTOVITEĽA A DODÁVATEĽA S PROGRAMOM OŽP	73
PRÍLOHA Č.1 – PREZENČNÁ LISTINA.....	75
26.2 PRÍLOHA Č.2 – ČESTNÉ PREHLÁSENIE O NAKLADANÍ S ODPADOM	76
26.3 PRÍLOHA Č.3 – PREHLÁSENIE O NAKLADANÍ S ODPADOM OD DODÁVATEĽA	77
26.4 PRÍLOHA Č.4 – EVIDENČNÝ LIST ODPADU	78
26.5 PRÍLOHA Č.5 – IDENTIFIKAČNÝ LIST NEBEZPEČNÉHO ODPADU – 15 01 10	79
26.6 PRÍLOHA Č.6 – IDENTIFIKAČNÝ LIST NEBEZPEČNÉHO ODPADU – 15 02 02	80
26.7 PRÍLOHA Č.7 – IDENTIFIKAČNÝ LIST NEBEZPEČNÉHO ODPADU – 17 05 05	80
26.8 PRÍLOHA Č.8 – IDENTIFIKAČNÝ LIST NEBEZPEČNÉHO ODPADU – 17 06 03	81
26.9 PRÍLOHA Č.9 – HAVARIJNÝ PLÁN NA NEBEZPEČNÉ LÁTKY	83
26.10 PRÍLOHA Č.10 – HAVARIJNÝ PLÁN NA ROPNÉ LÁTKY	84
26.11 PRÍLOHA Č.11 – NÚDZOVÉ ČÍSLA – VZOR.....	85
26.12 PRÍLOHA Č.12 – OZNAČENIE NEBEZPEČNÉHO ODPADU	86

ZÁKLADNÉ ÚDAJE O PERSONÁLI :**Základné údaje o Personáli Objednávateľa :**

Objednávateľ :	Národná diaľničná spoločnosť, a.s. Dúbravská cesta 14 841 04 Bratislava	
Hlavný inžinier stavby :	Mgr. Slávka Jankovíková	☎ + 421 914 778 138
Hlavný inžinier projektu :	Ing. Alexandra Dinková	☎ + 421 911 906 654

Základné údaje o Personáli Stavebnotechnického dozora :

Objednávateľ :	Národná diaľničná spoločnosť, a.s. Dúbravská cesta 14 841 04 Bratislava	
Stavebnotechnický dozor :	Ing. Norbert Drozdík	☎ + 421 903 451 889

Základné údaje o Personáli Zhotoviteľa :

Zhotoviteľ :	Budimex S.A. ul. Siedmiogrodská 9 01-204 Warszawa, Poľsko	
Korešpondenčná adresa :	Vajnorská 100/B, Tower 2 831 04 Bratislava	
Zástupca riaditeľa výstavby :	Ing. Igor Sedláček	☎ + 421 940 618 817
Manažér pre životné prostredie :	Ing. Ján Pranda, PhD.	☎ + 421 948 013 486
Technický koordinátor :	Ing. Angelika Agócssová, PhD.	☎ + 421 940 615 441

1. DÔLEŽITÉ TELEFÓNNE ČÍSLA

Telefónne čísla pre prípad nebezpečenstva :

Hasičský a záchranný zbor :	 150 (112)
Rýchla zdravotná služba :	 155 (112)
Polícia :	 158 (112)
Miestny úrad Vajnory :	 0850 24 25 24
Obecný úrad Ivanka pri Dunaji :	 02 / 459 433 01
Obecný úrad Chorvátsky Grob :	 02 / 322 230 01
Okresný úrad životného prostredia Senec :	 02 / 402 024 78
Okresný úrad životného prostredia Bratislava :	 096 10 / 46 600

2. POUŽITÉ SKRATKY

BVS	Bratislavská vodárenská spoločnosť, a.s.
ČOV	Čistiareň odpadových vôd
D1	Diaľnica D1
D4	Diaľnica D4
DPO	Dokumentácia poskytnutá Objednávateľom
DRS	Dokumentácia pre realizáciu stavby
DSP	Dokumentácia pre stavebné povolenie
DÚR	Dokumentácia pre územné rozhodnutie
EIA	Environmental Impact Assessment (Posudzovanie vplyvov na ŽP)
EHS	Európske hospodárske spoločenstvo
EN	Európska norma
ES	Európske spoločenstvo
EÚ	Európska únia
GHS	Globálny harmonizovaný systém
ISO	International Organization for Standardization (Medzinárodná organizácia pre normalizáciu)
KBÚ	Karta bezpečnostných údajov
MP SR	Ministerstvo pôdohospodárstva Slovenskej republiky
MÚK	Miestna úrovňová križovatka
MZ SR	Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky
MZV	Mimoriadne zhoršenie vôd
MŽP SR	Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
N	Nebezpečný
NDS	Národná diaľničná spoločnosť, a.s.
NO	Nebezpečný odpad
NPR	Národná prírodná rezervácia
NR SR	Národná rada Slovenskej republiky

O	Ostatný
OZ	Odštepny závod
OŽP	Odbor Životné prostredie
OŽP	Ochrana životného prostredia
PD	Projektová dokumentácia
PD	Poľnohospodárske družstvo Vajnory
RL	Ropné látky
RÚVZ	Regionálny úrad verejného zdravotníctva
SHMÚ	Slovenský hydrometeorologický ústav
SIŽP	Slovenská inšpekcia životného prostredia
STN	Slovenská technická norma
SVP	Slovenský vodohospodársky podnik, š.p.
ŠOP	Štátna ochrana prírody
TP	Technický predpis
TZL	Tuhé znečisťujúce látky
ÚR	Územné rozhodnutie
ZL	Znečisťujúca látka
ŽP	Životné prostredie
ŽSR	Železnice Slovenskej republiky
CO	Oxid uhoľnatý
NO ₂	Oxid dusičitý
NO _x	Oxidy dusíka
PM ₁₀	Častice v ovzduší, ktoré prejdú zariadením selektujúcim častice s aerodynamickým priemerom 10 µm s 50 % účinnosťou
PM _{2,5}	Častice v ovzduší, ktoré prejdú zariadením selektujúcim častice s aerodynamickým priemerom 2,5 µm s 50 % účinnosťou

3. ÚVOD

Spoločnosť Budimex S.A. má stanovený, zavedený a udržiavaný systém environmentálneho manažérstva na základe už certifikovaného systému manažérstva kvality podľa ISO 14001:2015. Dokumentácia systému environmentálneho manažérstva je súčasťou dokumentácie systému manažérstva kvality podľa EN ISO 9001:2015. Spoločnosť disponuje aj s certifikátom ISO 50001 systémom energetického manažmentu. Počas realizácie stavby spoločnosť Budimex S.A. vynaloží maximálnu starostlivosť na prevenciu poškodenia životného prostredia počas celého procesu výstavby diela.

V období výstavby je možné predpokladať mierne zvýšenie hluku, prašnosti a emisií z dôvodu stavebnej činnosti a zníženej plynulosti dopravy. Neočakáva sa však prekročenie limitných hodnôt týchto účinkov.

Veľkosť, rozsah a časovú expozíciu týchto nepriaznivých vplyvov bude obmedzované organizačnými opatreniami počas výstavby, a to dobrou organizáciou práce a dodržiavaním technologickej disciplíny.

Pri realizácii každej stavby je zvyčajne ohrozená príroda, preto je mimoriadne dôležité vyvinúť maximálnu opatrnosť a realizovať preventívne opatrenia už zo strany samotného Zhotoviteľa. Dôležité je správne si zorganizovať aj Stavenisko a všetky jeho príslušné zariadenia a objekty. Budimex S.A. sa riadi zásadami, ktoré umožňujú čo najmenší zásah do životného prostredia, jeho normy sú spracované podľa národných a európskych predpisov a spĺňajú zákonné požiadavky, často presahujúce aj stanovené regulačné minimá.

4. ZÁKLADNÉ ÚDAJE CHARAKTERIZUJÚCE STAVENISKO

4.1 Stručná charakteristika stavby

Cieľom predmetnej stavby je vybudovať kompletne rozšírenie diaľnice D1 vrátane výmeny konštrukcie vozovky v úseku Bratislava – MŮK Triblavina zabezpečenie dopravného prepojenia medzi už existujúcimi diaľnicami D1 a D4. Súčasťou stavby bude vybudovanie križovatkových kolektorov od križovatky Vajnory po križovatku Ivanka sever a koordinácia s diaľnicou D4 v križovatke Ivanka.

4.2 Členenie stavby

Samotná stavba „Diaľnica D1 Bratislava – Senec, 1. úsek Bratislava – Triblavina“, I. a II. etapa sa skladá zo 126 stavebných objektov a 2 technologických objektov, kde rozsah stavebných prác je definovaný štruktúrou stavebných objektov.

Pri realizácii tohto Diela bude dochádzať k napájaniu sa na objekty zrealizované v rámci výstavby Diaľnice D4, čiže ku koordinácii stavby Diaľnice D1 so stavbou Diaľnice D4 a súčasťou tohto predmetu Diela je aj rekonštrukcia vozovky Diaľnice D1 v Križovatke Triblavina.

- Diaľnica D1 Bratislava – Senec, 1.úsek Bratislava – Triblavina, I. etapa,
- Diaľnica D1 Bratislava – Senec, 1.úsek Bratislava –Triblavina, II. etapa,
- Križovatka Ivanka sever – koordinácia stavieb Diaľnice D1 a Diaľnice D4,
- Križovatka Triblavina – rekonštrukcia vozovky.

5. ZÁMER A CIEĽ

Základným východiskovým podkladom pre tvorbu Programu kontroly ochrany životného prostredia je projektová dokumentácia, Plán organizácie výstavby s príslušnou technickou správou, Záverečné stanovisko vydané MŽP SR dňa 31.5.2010 pod číslo 9785/2009-3.4/ml a Rozhodnutie MŽP SR vydané v zisťovacom konaní č.4328/2017-1.7/ml zo dňa 6.11.2017, právoplatné 23.8.2018 a rozhodnutie MŽP SR 4215/2020-1.7/rc-R k Oznámeniu o zmene navrhovanej činnosti zo dňa 30.4.2020 právoplatné dňa 28.10.2022. Taktiež sem patria podmienky dotknutých orgánov, ktoré sú uvedené v stavebnom povolení, ako aj platné právne predpisy SR v oblasti ochrany životného prostredia.

Zámerom „Programu kontroly a ochrany životného prostredia je :

- vylúčenie alebo minimalizácia negatívnych vplyvov na životné prostredie,
- zaistenie ochrany vody, pôdy, ovzdušia,
- odstránenie alebo zníženie vplyvov zdrojov znečistenia,
- riadenie odpadového hospodárstva podľa hierarchie odpadového hospodárstva,
- ochrana pred nadmerným hlukom,
- znižovanie prašnosti a udržiavanie čistoty komunikácií.

Povinnosti vyplývajúce z tohto programu sa týkajú všetkých pracovníkov Zhotoviteľa, jeho Podzhotoviteľov a Dodávateľov ako aj všetkých ostatných priamych účastníkov podieľajúcich sa na realizácii diela. Hlavným cieľom pre celé obdobie realizácie stavby je minimalizácia environmentálnych havárií a škôd na životnom prostredí. Program ochrany životného prostredia sa môže v prípade potreby alebo novovzniknutých skutočností aktualizovať.

Program kontroly a ochrany životného prostredia obsahuje :

- Manipulácia, preprava a skladovanie nebezpečných látok a odpadov,
- Zabezpečenie a nakladanie s odpadom,
- Pozorovanie tvorby prachu a znečistenia ovzdušia,
- Škody vzniknuté na verejnom majetku,
- Zabezpečenie týkajúce sa prípadného použitia výbušnín.

6. PODMIENKY ZO ZÁVEREČNÉHO STANOVISKA MŽP SR PRE REALIZÁCIU

Pre dokumentáciu pre stavebné povolenie (DSP) stavby „**Diaľnica D1 Bratislava-Senec, 1.úsek Bratislava-Triblavina**“ bolo dňa 6.11.2017 vydané MŽP SR Rozhodnutie č.4328/2017-1.7/ml, právoplatné dňa 23.8.2018.

Na základe celkových výsledkov procesu posudzovania, pripomienok a stanovísk príslušných dotknutých a povoľujúcich orgánov, dotknutých obcí, orgánov štátnej správy, verejných prerokovaní zámeru, odborného posudku a na základe zámeru sa odporúčajú **pre etapu realizácie** nasledovné podmienky, ktoré v rámci Programu kontroly a ochrany životného prostredia je potrebné akceptovať:

2. Vypracovať Plán havarijných opatrení na likvidáciu škôd pre prípad havárií zvlášť pre proces výstavby a zvlášť pre obdobie prevádzky.

Zhotoviteľ akceptuje.

V rámci Dokumentácie Zhotoviteľa bude vypracovaný Havarijný plán pre etapu výstavby.

3. Vypracovať Plán organizácie dopravy počas výstavby, ktorý určí trasy prevozov materiálov pre staveniskovú dopravu tak, aby sa v maximálnej miere uskutočňovala na telese kolektorov a čo najmenej zaťažovala okolitú cestnú sieť. Plán staveniskovej dopravy prerokovať so všetkými dotknutými obcami. Zabezpečiť bezpečnosť a plynulosť premávky na príľahlých komunikáciách a opravu komunikácií poškodených dopravou stavebného materiálu.

Zhotoviteľ akceptuje.

Zhotoviteľ stavby vypracuje Plán organizácie výstavby, ktorý prerokuje s dotknutými obcami.

4. V etape výstavby vylúčiť premávku stavebných mechanizmov v čase nočného klúdu. Usmerňovať presun hmôt a mechanizmov na Stavenisko po trasách dohodnutých s obcami.

Zhotoviteľ akceptuje.

Zabezpečenie požiadavky Zhotoviteľom v zmysle Plánu organizácie výstavby a Plánu organizácie dopravy. Povinnosťou Zhotoviteľa stavby je dodržiavanie podmienok určených v stavebnom povolení.

5. Počas výstavby minimalizovať nepriaznivé vplyvy obvyklými opatreniami – kropenie povrchu a čistenie prístupových komunikácií, pri hlučných a vibračných prácach v blízkosti obytných zón zohľadniť dennú dobu a dni pracovného pokoja.

Zhotoviteľ akceptuje.

Zabezpečenie požiadavky Zhotoviteľom v zmysle Plánu organizácie výstavby a Plánu organizácie dopravy. Povinnosťou Zhotoviteľa stavby je dodržiavanie podmienok určených v stavebnom povolení.

6. V priebehu výstavby nakladať s ornitou a podorničnou vrstvou v súlade s rozhodnutím príslušného orgánu ochrany poľnohospodárskej pôdy.

Zhotoviteľ akceptuje.

Túto požiadavku Zhotoviteľ vykoná v súlade s rozhodnutím príslušného orgánu ochrany poľnohospodárskej pôdy.

7. Počas výstavby neumiestňovať sklady materiálov, stavebného odpadu a vozový park mimo Staveniska. Stavebné dvory nezriaďovať v územiach, kde sa nachádza priepustnejšie horninové prostredie na povrchu alebo tesne pri ňom.

Zhotoviteľ akceptuje.

Výstavba bude realizovaná v zmysle Plánu organizácie výstavby a Plánu organizácie dopravy.

8. Zabezpečiť nakladanie a likvidáciu odpadov vzniknutých pri stavebných prácach podľa zistených druhov odpadov v rámci platnej legislatívy, t.z. podľa zákona o odpadoch č. 223/2001 Z.z. a vyhlášky MŽP SR č. 284/2001 Z. z., ktorou sa ustanovuje katalóg odpadov v znení vyhlášky MŽP SR č. 409/2002 Z. z.

(Zmena legislatívy - zákona o odpadoch č. 79/2015 Z. z. a Vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 365/2015 Z. z, ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov v znení vyhlášky č. 320/2017 Z.z.)

Zhotoviteľ akceptuje.

Spôsob nakladania s odpadom počas výstavby bude zosúladený s Plánom odpadového hospodárstva. Vznikuté odpady zo stavebných prác budú recyklované alebo zneškodnené

odborne spôsobilou organizáciou. Komunálny odpad bude zhodnocovaný/zneškodňovaný podľa VZN dotknutých obcí. Plnenie požiadavky bude vydokladované v kolaudačnom konaní.

9. Pre ďalší stupeň projektovej prípravy zabezpečiť inžiniersko-geologický prieskum, ktorý bude zameraný na zistenie rozsahu výskytu vysokoplastických ílov a na stanovenie ich reziduálnych šmykových parametrov a zároveň vypracovať návrh sanácie z hľadiska zásahu do svahu zárezu.

Podrobný inžiniersko – geologický prieskum bol realizovaný pre DSP. Zhotoviteľ realizuje doplňujúci inžiniersko – geologický prieskum podľa vlastných potrieb.

10. Pre zabránenie vzniku erózií na svahoch násypov a zárezov v rámci stavby spevniť svahy podľa potreby vegetačnými úpravami, resp. iným spôsobom. Zabezpečiť odvedenie povrchových vôd mimo podklad diaľničného telesa.

Zpracované v projektovej dokumentácii DSP, kde sú navrhnuté vegetačné úpravy. Zhotoviteľ uvedenú dokumentáciu rozpracuje v stupni DRS pre objekty vegetačných úprav.

Požiadavka odvedenia dažďových povrchových vôd bola riešená v rámci stupňa DÚR a DSP pre predmetnú stavbu Diaľnica D1 Bratislava – Senec, rozšírenie na 6 – pruh, v rámci návrhu odkanalizovania diaľnice D1 a kolektorových pásov. Zhotoviteľ spracuje dokumentáciu DRS kde budú zapracované podmienky určené v stavebnom povolení.

11. Počas výstavby zabezpečiť manipuláciu so stavebnými materiálmi, ktoré sa dostanú do styku s povrchovými vodami. Dodržiavať bezpečnostné predpisy pri manipulácii s ropnými produktami a kontrolovať technický stav mechanizačných prostriedkov.

Zhotoviteľ akceptuje.

Výstavba bude realizovaná v zmysle Plánu organizácie výstavby a Plánu organizácie dopravy a Plánu odpadového hospodárstva. Počas výstavby sa budú uplatňovať požiadavky vyplývajúce z Havarijného plánu Zhotoviteľa pri likvidácii škôd v prípade havárií.

12. Ochranu povrchových a podzemných vôd počas prevádzky zabezpečiť prečisťovaním odtokových vôd z telesa komunikácie prostredníctvom odlučovačov ropných látok, retenčno-sedimentačných nádrží a vsakovacích nádrží.

Odvodnenie diaľnice D1 bolo riešené v dokumentácii DSP v rámci objektu SO 501-01. Zhotoviteľ navrhnuté riešenie rozpracuje v dokumentácii DRS.

13. Dodržiavať ustanovenia zákona NR SR č. 364/2004 Z.z. o vodách a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Z.z. o priestupkoch v znení neskorších predpisov. Vodný zákon, najmä § 39, ktorý stanovuje všeobecné podmienky zaobchádzania s nebezpečnými látkami.

Dokumentácia DSP bola navrhnutá v súlade so zákonom NR SR č. 364/2004 Z.z. o vodách. Dokumentácii DRS bude spracovaná tiež v súlade so zákonom o vodách.

16. Realizáciou stavby nenarušiť existujúce odtokové pomery v území.

Realizácia stavby bude vykonávaná na základe právoplatného stavebného povolenia. Stavba je navrhovaná tak, aby odtokové pomery v území zostali zachované.

24. V ďalších stupňoch projektovej prípravy vypracovať podrobnú hlukovú štúdiu pre navrhovanú činnosť v priestorovom modeli so zohľadnením šírenia hluku v teréne. Hluková štúdia zhodnotí

prekračovanie prípustných hladín hluku na fasádach okolitých objektov s dlhodobým pobytom osôb. Na základe výsledkov hlukovej štúdie navrhnúť konkrétne protihlukové opatrenia v podobe protihlukových stien, ich geometrické parametre, povrchovú úpravu a umiestnenie. V hlukovej štúdií je potrebné uvažovať aj so súčasným územným rozvojom (napr. Slovenská Nová Ves). Rešpektovať požiadavky protihlukovej ochrany dotknutých obcí v prípade, že namerané hodnoty budú prekračovať prípustné hodnoty ekvivalentných hladín hluku podľa platnej legislatívy.

Požiadavka splnená v rámci spracovania DSP. Na základe výsledkov z uvedených hlukových štúdií sú navrhnuté protihlukové steny na zmiernenie negatívnych účinkov hluku z dopravy. Protihlukové steny Zhotoviteľ zrealizuje na základe dokumentácie DRS.

25. Zabezpečiť hodnotenie dopadov na verejné zdravie podľa zákona č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

K ÚR bolo vydané záväzné stanovisko RÚVZ s podmienkami, ktoré Zhotoviteľ stavby na základe záverov z hlukovej štúdie, bude rešpektovať, a sú to :

- zabezpečenie realizácie primárnych a sekundárnych protihlukových opatrení za účelom dodržania prípustných hodnôt hluku pre deň, večer a noc vo vonkajšom prostredí budov,*
- účinnosť navrhovaných protihlukových opatrení ako aj súlad realizovanej stavby s požiadavkami vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z.z., ktorou sa ustanovujú prípustné hodnoty hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení vyhlášky MZ SR č. 237/2009 Z.z. preukázať v rámci kolaudačného konania jednotlivých stavieb objektivizáciou pred fasádami najbližších chránených objektov,*
- počas výstavby prijať také opatrenia, aby vplyv hluku a exhalátov pri preprave stavebných materiálov, stavebných strojov a samotnej výstavby na dotknuté obyvateľstvo malo čo najnižší dosah.*

28. Pri riešení navrhovanej činnosti s ohľadom na ochranu pôdneho fondu riadiť sa ustanoveniami zákona NR SR č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona NR SR č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Žiadosť o posúdenie konečného návrhu riešenia predložiť príslušnému orgánu ochrany poľnohospodárskej pôdy.

(Zmena legislatívy – vyhláška č.508/2004 Z. z., ktorou sa vykonáva § 27 zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov)

Zhotoviteľ stavby bude počas výstavby rešpektovať ustanovenia platnej legislatívy podľa vyhlášky č.508/2004 Z. z., NR SR č. 220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a zmene zákona NR SR č. 245/2003 Z.z. o integrovanej prevencii a kontrole životného prostredia. V rámci prípravy dokumentácie DRS bude spracovaná bilancia skrývky humusového horizontu a návrh vrátenia poľnohospodárskej pôdy do pôvodného stavu. Pred

začatím stavebných prác bude ornica z plôch trvalého a dočasného záberu uložená na zemník.

29. Výrub drevín obmedziť na nevyhnutnú mieru, ostatné dreviny v blízkosti stavby chrániť pred možným mechanickým poškodením. Dodržať ustanovenia § 47 zákona NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny. Minimalizovať zásahy do brehových porastov.

Zhotoviteľ zrealizuje výrub drevín na základe právoplatných rozhodnutí o výrube drevín.

30. Pri osadzovaní pilierov mostných objektov minimalizovať zásah do brehov a dna tokov.

Zhotoviteľ akceptuje.

Zhotoviteľ v ponuke prezentoval mostné objekty s piliermi mimo dna potokov.

31. Pohyby stavebných mechanizmov obmedziť výlučne na stavbu, manipulačné pásy a určené prístupové trasy mimo cenné územia podľa ochrany prírody.

Zhotoviteľ akceptuje.

Pohyb mechanizmov po stavbe bude vykonávaný v zmysle Plánu organizácie výstavby a Plánu organizácie dopravy.

32. Nevyhnutný výrub krovitej a nelesnej zelene uskutočniť v mimohniezdnom období, tzn. od 01.08. do 31.03.

Zhotoviteľ akceptuje.

Výrub drevín vykonáva v mimohniezdnom období na základe právoplatného rozhodnutia pre výrube drevín.

33. Zásah do Ramsarskej lokality Šúr kompenzovať vytvorením náhradného biotopu podľa požiadaviek stanovených Štátnou ochranou prírody SR v súlade s § 6 zákona NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny.

V stanoviskách doručených ešte k ÚR nebola požiadavka náhradného biotopu požadovaná.

34. Uskutočniť inventarizáciu a spoločenské ohodnotenie drevín určených na výrub a následne uskutočniť náhradnú výsadbu na plochách určených príslušným orgánom ochrany prírody.

Inventarizácia a spoločenské ohodnotenie drevín bolo spracované v rámci prílohy k DSP, na základe ktorej boli vydané výrubové rozhodnutia podľa ktorých Zhotoviteľ realizuje výrub.

Náhradnú výsadbu Zhotoviteľ bude realizovať podľa projektovej dokumentácie DSP. Navrhnuté riešenie sa rozpracuje v dokumentácii DRS.

35. Po ukončení stavebných prác zabezpečiť na pozemkoch narušených výstavbou nové vegetačné úpravy v podobe trávnikových plôch, nenáročných drevín a krov domáceho pôvodu. Výber druhovej skladby drevín pre výsadbu vyriešiť v ďalšom stupni projektovej dokumentácie. Pri výbere zohľadniť požiadavky príslušného orgánu životného prostredia.

Zhotoviteľ akceptuje.

Náhradná výsadba bude realizovaná v zmysle projektu vegetačných úprav podľa dokumentácie DSP. Navrhnuté riešenie rozpracuje v dokumentácii DRS.

36. Vybudovať oplotenie popri celej trase na zamedzenie prístupu zveri na cestu a vytvoriť podmienky pre nasmerovanie migračných trás ponad, príp. popod diaľnicu. Maximálne využiť

jestvujúce podchody pre zver s doporučenou úpravou výšky na 2,6 m. Zamedziť prelet vtákov v kolíznej výške ochranným oplotením a plašičmi na najviac frekventovaných úsekoch, resp. úsekoch s najčastejšími kolíziami.

Zhotoviteľ zrealizuje oplatenie v súlade s dokumentáciou DSP a navrhnuté riešenie rozpracuje v dokumentácii DRS.

37. Zabezpečiť priebežný monitoring predmetného úseku diaľnice z hľadiska frekvencie kolízií a vplyvu dopravy na okolité biotopy a živočíchy, vrátane kritériových druhov vtákov a na základe výsledku monitoringu v prípade potreby navrhnuť a realizovať ďalšie opatrenia v súčinnosti s orgánmi ochrany prírody. Monitoring uskutočniť jeden rok pred výstavbou, počas výstavby a minimálne jeden rok po uvedení stavby do prevádzky.

Zhotoviteľ akceptuje.

Zabezpečí sa vykonanie priebežného monitoringu počas výstavby z hľadiska frekvencie kolízií a vplyvu dopravy na okolité biotopy a živočíchy, vrátane kritériových druhov vtákov.

39. Podľa výsledkov monitoringu navrhnuť a realizovať osadenie ochranných oplotení a plašičov, alebo podchodov, prípadne nadchodov (ekoduktov).

Zhotoviteľ vyhodnotí na základe výsledkov zrealizovaného monitoringu biotopov počas výstavby v predmetnom území, aký najvýhodnejší by mohol byť spôsob ochrany živočíchov. Riešený úsek diaľnice bude oplatený.

40. Po dokončení stavebnej činnosti zrealizovať rekultivácie dočasne zabratých plôch pôd podľa ich ďalšieho využívania.

Zhotoviteľ akceptuje.

Rekultivácia dočasne zabratých plôch po ukončení výstavby bude technická a na plochách, kde došlo k zníženiu biologickej hodnoty pôdy bude riešená aj biologická rekultivácia. Na rekultiváciu sa použije skrývka kultúrnej vrstvy pôdy z plôch trvalého a dočasného záberu aby sa plochy po ukončení stavby mohli využívať na pôvodné účely.

46. V prípade znepriístupnenia okolitých poľnohospodárskych plôch alebo rušenia poľnohospodárskych účelových komunikácií riešiť nové poľné cesty. Existujúce súbežné cesty zasiahnuté výstavbou nahradiť.

Akceptované v rámci prípravy dokumentácie DSP. Zhotoviteľ rozpracuje návrh v stupni DRS v rámci nasledovných stavebných objektov :

Zrealizovaním stavebných objektov úseku diaľnice D1 Bratislava-Senec, 1.úsek Bratislava-Triblavina, ktorý priamo nadväzuje na rozostavaný úsek diaľnice D4 Jarovce – Ivanka sever a D1 križovatka Triblavina, bude umožnené sprevádzkovať tento úsek, čím dôjde k zmenšeniu dopravného zaťaženia Bratislavy a k eliminácii negatívnych vplyvov na obyvateľstvo a životné prostredie.

Zoznam environmentálnych aspektov a vplyvov stavby na životné prostredie bude spracovávané v samostatnej prílohe na mesačnej báze.

7. PODMIENKY Z ROZHODNUTIA VYDANÉ V ZISŤOVACOM KONANÍ MŽP SR

V rámci vydaného rozhodnutia MŽP SR po vykonaní zisťovacieho konania k oznámeniu o zmene navrhovanej činnosti „**Diaľnica D1 Bratislava-Senec, 1.úsek Bratislava-Triblavina**“ dňa 30.4.2020 pod číslom 4215/2020-1.7/rc-R, právoplatné 30.4.2020, ktoré rozhodlo, že zmena navrhovanej činnosti sa nebude posudzovať a určilo nasledovné podmienky na eliminovanie alebo zmiernenie vplyvu zmeny na životné prostredie :

- Zmena navrhovanej činnosti sa križuje s líniovým projektom “Diaľnice D4 Bratislava, Jarovce – Ivanka sever“, resp. “Diaľnica D4 Ivanka sever – Bratislava Rača“ navrhovateľa, ktorým je SR, v konečnom zastúpení Dopravoprojekt, a.s. Pri plánovaní a realizácii zmeny navrhovanej činnosti je nutná vecná a časová koordinácia postupu prác so zástupcami koncesionára,
- Počas výstavby mostných objektov minimalizovať obmedzenia prevádzky so zmenou navrhovanej činnosti dotknutých cyklistických trasách,
- V nasledujúcom povoľovacom procese parametre upravených mostných objektov prekonzultovať s územne príslušnými pracoviskami Štátnej ochrany prírody SR,
- Spracovať Plán organizácie dopravy počas pripravovanej realizácie s obmedzeniami v úsekoch záberu stavby,
- Križovanie a súběhy telesa diaľnice s vodnými tokmi navrhnuť v zmysle STN 73 6822 “ Križovanie a súběhy vedení a komunikácií s vodnými tokmi “,
- Pokračovať v monitoringu bioty. Ak na základe výsledkov monitoringu vznikne potreba dobudovania príslušných ochranných opatrení, je nutné ich zrealizovať,
- Počas výstavby budú prístupové cesty konštrukčne riešené ako spevnené, vynášanie blata a prachu z nespevnených plôch na spevnené bude minimalizované čistením kolies,
- Prístupové cesty pravidelne zbavovať prachu oplachom alebo zametáním,
- Rýchlosť vozidiel na prístupových cestách bude obmedzená,
- Počas výstavby a prevádzky na plochách trvalých a dočasných záberov a v ich tesnom okolí sledovať výskyt invázných druhov rastlín a keď sa zistí ich prítomnosť, budú odstránené v súlade s požiadavkami zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov a vykonávajúcej vyhlášky MŽP SR č. 170/2021 Z. z.
- ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov,
- Pri výstavbe zabezpečiť maximálnu ochranu okolitej vegetácie, minimalizovať nevyhnutný manipulačný priestor a zostávajúcu vzrastlú zeleň zabezpečiť pred poškodením.

8. MONITORING ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

Na základe vydaného stavebného povolenia č.05151/2019/SCDPK/91521 dňa 8.11.2019 právoplatné dňa 26.5.2020 na stavbu „Diaľnica D1 Bratislava – Senec, 1. úsek Bratislava – Triblavina, I. etapa a vydaného stavebného povolenia č.20395/2020/SCDPK/86110 dňa 5.11.2020 právoplatné dňa 22.5.2021 na stavbu „Diaľnica D1 Bratislava – Senec, 1. úsek Bratislava – Triblavina, II. etapa, MŽP SR vydalo záväzné stanovisko v oboch rozhodnutiach s nasledovnými podmienkami, ktoré má Zhotoviteľ stavby zabezpečiť :

- zabezpečiť hodnotenie dopadov na verejné zdravie podľa zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnenie niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- zabezpečiť priebežný monitoring predmetného úseku diaľnice z hľadiska frekvencie kolízií a vplyvu dopravy na okolité biotopy a živočíchy, vrátane kritériových druhov vtákov a na základe výsledku monitoringu v prípade potreby navrhnuť a realizovať opatrenia v súčinnosti s orgánmi ochrany prírody, kde monitoring treba uskutočniť aj počas výstavby,
- navrhnuť a realizovať podľa výsledkov monitoringu osadenie ochranných oplotení a plašičov, alebo podchodov, prípadne nadchodov (ekoduktov).

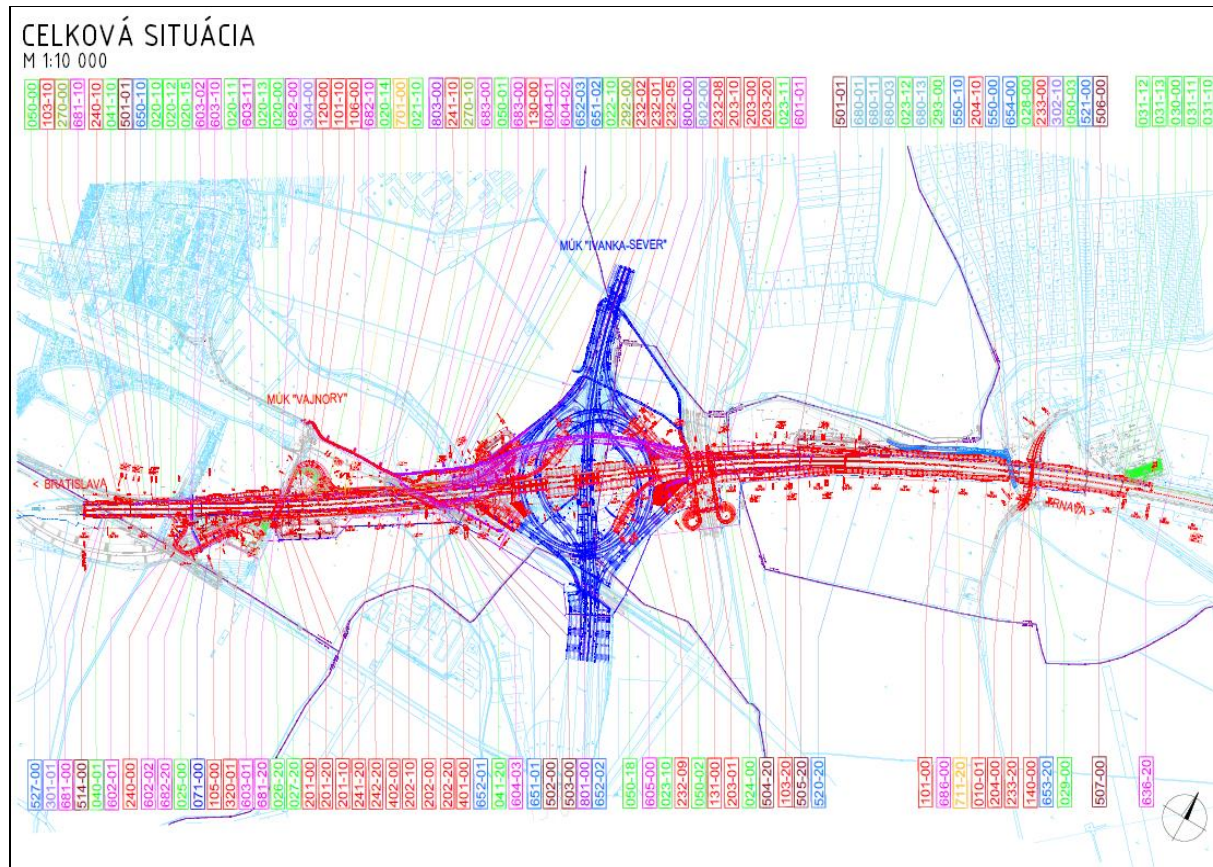
Zhotoviteľ zabezpečí u zmluvných Dodávateľov, ktorý majú oprávnenia na uvedenú činnosť vypracovanie Plánu monitoringu vybraných zložiek ŽP v zmysle TP 050/2022 Monitoring vplyvu cestných komunikácií na životné prostredie. Zhotoviteľ bude spolupracovať a koordinovať svoju činnosť s činnosťou zmluvných dodávateľov a na základe výsledkov vyhodnotí dopady a potreby z neho vyplývajúce na naplnenie podmienok.

Operatívny monitoring týkajúci sa životného prostredia Zhotoviteľ zabezpečuje pre :

- I.a) monitoring imisí hluku (podľa STN ISO 1996-2:2019),
- I.b) monitoring vibrácií (podľa STN ISO 2631-2:2004),
- II. meranie vloženého útlmu protihlukových bariér (podľa STN ISO 10847:2000),
- III. monitoring odpadových vôd.

Z jednotlivých monitorovaných meraní sa vypracujú samostatné **Záverečné správy a spolu s Protokolmi o meraní** budú dodané Objednávateľovi.

9. CELKOVÁ SITUÁCIA STAVBY

Obr.č.1 Umiestnenie stavby

10. POJMY (podľa zákona 17/1992 a 79/2015 Z.z.)

Životné prostredie

Životným prostredím je všetko, čo vytvára prirodzené podmienky existencie organizmov vrátane človeka a je predpokladom ich ďalšieho vývoja. Jeho zložkami sú najmä ovzdušie, voda, horniny, pôda, organizmy.

Ekosystém

Ekosystém je funkčná sústava živých a neživých zložiek životného prostredia, ktoré sú navzájom spojené výmenou látok, tokom energie a odovzdávaním informácií a ktoré sa vzájomne ovplyvňujú a vyvíjajú v určitom priestore a čase.

Ekologická stabilita

Ekologická stabilita je schopnosť ekosystému vyrovnávať zmeny spôsobené vonkajšími činiteľmi a zachovávať svoje prirodzené vlastnosti a funkcie.

Únosné zaťaženie územia

Únosné zaťaženie územia je také zaťaženie územia ľudskou činnosťou, pri ktorom nedochádza k poškodzovaniu životného prostredia, najmä jeho zložiek, funkcií ekosystémov alebo ekologickej stability.

Trvalo udržateľný rozvoj

Trvalo udržateľný rozvoj spoločnosti je taký rozvoj, ktorý súčasným i budúcim generáciám zachováva možnosť uspokojovať ich základné životné potreby a pritom neznižuje rozmanitosť prírody a zachováva prirodzené funkcie ekosystémov.

Znečisťovanie a poškodzovanie životného prostredia

Znečisťovanie životného prostredia je vnášanie takých fyzikálnych, chemických alebo biologických činiteľov do životného prostredia v dôsledku ľudskej činnosti, ktoré sú svojou podstatou alebo množstvom cudzorodé pre dané prostredie.

Poškodzovanie životného prostredia je zhoršovanie jeho stavu znečisťovaním alebo inou ľudskou činnosťou nad mieru ustanovenú osobitnými predpismi.

Ochrana životného prostredia

Ochrana životného prostredia zahŕňa činnosti, ktorými sa predchádza znečisťovaniu alebo poškodzovaniu životného prostredia alebo sa toto znečisťovanie alebo poškodzovanie obmedzuje a odstraňuje. Zahŕňa ochranu jeho jednotlivých zložiek, alebo konkrétnych ekosystémov a ich vzájomných väzieb, ale aj ochranu životného prostredia ako celku.

Ekologická ujma

Ekologická ujma je strata alebo oslabenie prirodzených funkcií ekosystémov vznikajúca poškodením ich zložiek alebo narušením vnútorných väzieb a procesov v dôsledku ľudskej činnosti.

Odpad

Je hnutelná vec alebo látka, ktorej sa jej držiteľ zbavuje, chce sa jej zbaviť alebo je v súlade s týmto zákonom alebo osobitnými predpismi povinný sa jej zbaviť.

Odpadom nie je odpad odovzdaný na použitie do domácností (je potrebný súhlas orgánu štátnej správy odpadového hospodárstva).

Vedľajší produkt

Vedľajší produkt je látka alebo vec, ktorá spĺňa tieto podmienky :

- a) je výsledkom výrobného procesu, ktorého primárnym cieľom nie je výroba tejto látky alebo veci,
- b) jej ďalšie používanie je zabezpečené,
- c) môže sa použiť priamo bez ďalšieho spracovania iného ako bežný priemyselný postup,
- d) vzniká ako neoddeliteľná súčasť výrobného procesu,
- e) jej ďalšie použitie je v súlade s týmto zákonom a osobitnými predpismi, ktoré ustanovujú požiadavky na výrobok, ochranu životného prostredia a ochranu zdravia ľudí z hľadiska jeho konkrétneho použitia, a nepovedie k celkovým nepriaznivým vplyvom na životné prostredie alebo zdravie ľudí,
- f) spĺňa osobitné kritériá, ak boli pre látku alebo vec ustanovené osobitným predpisom
- g) bol udelený súhlas (§ 97 ods. 1 písm. o).

Stav konca odpadu

Stav konca odpadu je stav, ktorý dosiahne niektorý špecifický odpad, ak prejde niektorou z činností zhodnocovania odpadu vrátane recyklácie a ak zároveň ide o odpad, pre ktorý boli ustanovené osobitné kritériá v osobitnom predpise¹⁶⁾ alebo vo vykonávacom predpise § 105 ods. 3 písm. p) a ktorý spĺňa tieto kritériá.

Osobitné kritériá sa vypracujú v súlade s týmito podmienkami :

- látka alebo vec sa bežne používa na špecifické účely,
- pre látku alebo vec existuje trh alebo je po nej dopyt,
- látka alebo vec spĺňa technické požiadavky na špecifické účely a spĺňa požiadavky ustanovené v právnych predpisoch a technických normách, ktoré sa uplatňujú na výrobky,
- použitie látky alebo veci nepovedie k celkovým nepriaznivým vplyvom na životné prostredie alebo zdravie ľudí.

Komunálny odpad

Komunálne odpady sú odpady z domácnosti vznikajúce na území obce pri činnosti fyzických osôb a odpady podobných vlastností a zloženia, ktorých pôvodcom je právnická osoba alebo fyzická osoba – podnikateľ, okrem odpadov vznikajúcich pri bezprostrednom výkone činností tvoriacich predmet podnikania alebo činností právnickej osoby alebo fyzickej osoby – podnikateľa. Za odpady z domácností sa považujú aj odpady z nehnuteľností slúžiacich fyzickým osobám na ich individuálnu rekreáciu, napríklad zo záhrad, chát, chalúp, alebo na parkovanie alebo uskladnenie vozidla používaného pre potreby domácnosti, najmä z garáží, garážových stojísk a parkovacích stojísk.

Komunálnymi odpadmi sú aj všetky odpady vznikajúce v obci pri čistení verejných komunikácií a priestranstiev, ktoré sú majetkom obce alebo v správe obce, a taktiež pri údržbe verejnej zelene vrátane parkov a cintorínov, ktoré sú majetkom obce alebo v správe obce a ďalšej zelene na pozemkoch fyzických osôb.

Zložka komunálnych odpadov je ich časť, ktorú možno mechanicky oddeliť a zaradiť ako samostatný druh odpadu. Zložka komunálneho odpadu sa považuje za vytriedenú, ak neobsahuje iné zložky komunálneho odpadu alebo iné nečistoty, ktoré možno zaradiť ako samostatné druhy odpadov.

Triedený zber komunálnych odpadov

Je činnosť, pri ktorej sa oddelene zbierajú zložky komunálnych odpadov.

Zmesový komunálny odpad

Je nevytriedený komunálny odpad alebo komunálny odpad po vytriedení zložiek komunálneho odpadu. Povinnosti pôvodcu komunálnych odpadov sú :

- nakladať alebo inak s nimi zaobchádzať v súlade so všeobecne záväzným nariadením obce,
- zapojiť sa do systému zberu komunálnych odpadov v obci,
- užívať zberné nádoby zodpovedajúce systému zberu komunálnych odpadov v obci,
- ukladať zmesový komunálny odpad, oddelene zbierané zložky komunálneho odpadu a drobné stavebné odpady na účely ich zberu na miesta určené obcou a do zberných nádob zodpovedajúcich systému zberu komunálnych odpadov v obci.

Drobný stavebný odpad

Je odpad z bežných udržiavacích prác vykonávaných fyzickou osobou alebo pre fyzickú osobu, za ktorý sa platí miestny poplatok za komunálne odpady a drobné stavebné odpady.

Za nakladanie s komunálnymi odpadmi, ktoré vznikli na území obce, a s drobnými stavebnými odpadmi, ktoré vznikli na území obce, zodpovedá obec, ak tento zákon neustanovuje inak.

Komunálne odpady vrátane oddelene zbieraných zložiek komunálneho odpadu sa podľa Katalógu odpadov zaraďujú do skupiny 20.

Biologicky rozložiteľný odpad

Biologicky rozložiteľný odpad je odpad, ktorý je schopný rozložiť sa anaeróbnym spôsobom alebo aeróbnym spôsobom, ako je najmä odpad z potravín, odpad z papiera a lepenky, odpad zo záhrad a parkov.

Biologický odpad

Biologický odpad je biologicky rozložiteľný odpad zo záhrad a z parkov, odpad z potravín a kuchynský odpad z domácností, reštaurácií, zo stravovacích a z maloobchodných zariadení a porovnateľný odpad z potravinárskych podnikov.

Biologicky rozložiteľné komunálne odpady

Biologicky rozložiteľné komunálne odpady sú všetky druhy biologicky rozložiteľných odpadov, ktoré je možné zaradiť do skupiny 20 Komunálne odpady.

Nebezpečný odpad

Je odpad, ktorý má aspoň jednu nebezpečnú vlastnosť uvedenú v prílohe osobitného predpisu „Nariadenie komisie (EÚ) č. 1357/2014 z 18.12.2014“.

Odpadové hospodárstvo

Odpadové hospodárstvo je súbor činností zameraných na predchádzanie a obmedzovanie vzniku odpadov a znižovanie ich nebezpečnosti pre životné prostredie a nakladanie s odpadmi v súlade s týmto zákonom.

Nakladanie s odpadom

Nakladanie s odpadom je zber, preprava, zhodnocovanie a zneškodňovanie odpadu vrátane dohľadu nad týmito činnosťami a nasledujúcej starostlivosti o miesta zneškodňovania a zahŕňa aj konanie vo funkcii obchodníka alebo sprostredkovateľa.

Skladovanie odpadu

Skladovanie odpadu je dočasné uloženie odpadu pred niektorou z činností zhodnocovania odpadu alebo zneškodňovania odpadu v zariadení, v ktorom má byť tento odpad zhodnotený alebo zneškodnený.

Zhromažďovanie odpadu

Zhromažďovanie odpadu je dočasné uloženie odpadu pred ďalším nakladaním s ním, ktoré nie je skladovaním odpadu.

Zber odpadu

Zber odpadu je zhromažďovanie odpadu od inej osoby vrátane jeho predbežného triedenia a dočasného uloženia odpadu na účely prepravy do zariadenia na spracovanie odpadov.

Výkup odpadu

Výkup odpadu je zber odpadu, ak je odpad odoberaný právnickou osobou alebo fyzickou osobou - podnikateľom za dohodnutú cenu alebo inú protihodnotu.

Triedenie odpadov

Triedenie odpadov je delenie odpadov podľa druhov alebo iných kritérií alebo oddeľovanie zložiek odpadov, ktoré možno po oddelení zaradiť ako samostatné druhy odpadov.

Triedený zber

Triedený zber je zber vytriedených odpadov.

Úprava odpadu

Úprava odpadu je činnosť, ktorá vedie k zmene chemických, biologických alebo fyzikálnych vlastností odpadu za účelom umožnenia alebo uľahčenia jeho prepravy, zhodnotenia, spracovania alebo za účelom zmenšenia objemu alebo zníženia jeho nebezpečných vlastností.

Príprava odpadu na opätovné použitie

Príprava odpadu na opätovné použitie je činnosť zhodnocovania súvisiaca s kontrolou, čistením alebo opravou, pri ktorej sa výrobok alebo časť výrobku, ktoré sa stali odpadom pripraví, aby sa opätovne použili bez akéhokoľvek iného predbežného spracovania.

Spracovanie odpadu

Spracovanie odpadu je činnosť zhodnocovania alebo zneškodňovania odpadu vrátane prípravy odpadu pred zhodnocovaním alebo zneškodňovaním.

Opätovné použitie

Opätovné použitie je činnosť, pri ktorej sa výrobok alebo časť výrobku, ktorý nie sú odpadom, znova použije na ten istý účel, na ktorý bol určený.

Zhodnocovanie odpadu

Zhodnocovanie odpadu je činnosť, ktorej hlavným výsledkom je prospešné využitie odpadu za účelom nahradiť iné materiály vo výrobnej činnosti alebo v širšom hospodárstve, alebo pripravenosť odpadu na plnenie tejto funkcie.

Recyklácia

Recyklácia je každá činnosť zhodnocovania odpadu, ktorou sa odpad opätovne spracuje na výrobky, materiály alebo látky určené na pôvodný účel alebo iné účely; zahŕňa aj opätovné spracovanie organického materiálu. Recyklácia nezahŕňa energetické zhodnocovanie a opätovné spracovanie na materiály, ktoré sa majú použiť ako palivo alebo na činnosti spätného zasypávania.

Zneškodňovanie odpadu

Zneškodňovanie odpadu je každá činnosť, ktorá nie je zhodnocovaním, a to aj vtedy, ak je druhotným výsledkom činnosti spätné získavanie látok alebo energie.

Skládkovanie odpadov

Skládkovanie odpadov je ukladanie odpadov na skládku odpadov.

Skladovanie výkopovej zeminy

Skladovanie výkopovej zeminy je dočasné uloženie odpadu – výkopovej zeminy mimo Staveniska pred jej využitím na zásypové práce, terénne úpravy a iné práce súvisiace s výstavbou v mieste, ktoré nie je zariadením na zhodnocovanie odpadov alebo zariadením na zneškodňovanie odpadov a ktoré nie je miestom vzniku výkopovej zeminy.

Pôvodca odpadu (§ 77, bod 2)

Pôvodcom odpadu, ak ide o odpady vznikajúce pri stavebných a demolačných prácach, vykonávaných v sídle alebo mieste podnikania, organizačnej zložka alebo v inom mieste pôsobenia právnickej osoby alebo fyzickej osoby podnikateľa, je právnická osoba alebo fyzická osoba – podnikateľ, ktorej bolo vydané povolenie podľa osobitného predpisu (zákon č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov).

Držiteľ odpadu

Držiteľ odpadu je pôvodca odpadu alebo osoba, ktorá má odpad v držbe.

Sprostredkovateľ

Sprostredkovateľ na účely tohto zákona je podnikateľ, ktorý organizuje zhodnocovanie odpadu alebo zneškodňovanie odpadu v mene iných osôb, vrátane sprostredkovateľa, ktorý tento odpad nemá fyzicky v držbe.

Mobilné zariadenie

Mobilné zariadenie na účely tohto zákona je zariadenie na zhodnocovanie odpadov alebo zariadenie na zneškodňovanie odpadov, ak je prevádzkované na jednom mieste kratšie ako šesť po sebe nasledujúcich mesiacov, ktoré :

- je konštrukčne a technicky prispôsobené na častý presun z miesta na miesto,
- vzhľadom na jeho konštrukčné riešenie nemá byť a nie je spojené so zemou alebo stavbou,
- je určené na zhodnocovanie odpadov alebo zneškodňovanie najmä v mieste ich vzniku,
- nevyžaduje stavebné povolenie ani ohlásenie podľa osobitného predpisu.

Skládka odpadov

Skládka odpadov je miesto so zariadením na zneškodňovanie odpadov, kde sa odpady trvalo ukládajú na povrchu zeme alebo do zeme. Za skládku odpadov sa považuje aj interná skládka, na ktorej pôvodca odpadu vykonáva zneškodňovanie svojich odpadov v mieste výroby, ako aj miesto, ktoré sa trvalo, teda dlhšie ako jeden rok, používa na dočasné uloženie odpadov. Za skládku odpadov sa nepovažuje zariadenie alebo miesto so zariadením, kde sa ukládajú odpady na účel ich prípravy pred ich ďalšou prepravou na miesto, kde sa budú upravovať, zhodnocovať alebo zneškodňovať, ak čas ich uloženia pred ich zhodnotením alebo upravením nepresahuje spravidla tri roky, alebo čas ich uloženia pred ich zneškodnením nepresahuje jeden rok.

Hierarchia odpadového hospodárstva

Hierarchia odpadového hospodárstva je záväzné poradie týchto priorít :

- predchádzanie vzniku odpadu,
- príprava na opätovné použitie,
- recyklácia,
- iné zhodnocovanie, napríklad energetické zhodnocovanie,
- zneškodňovanie.

Od hierarchie odpadového hospodárstva je možné odkloniť sa iba pre určité prúdy odpadov, ak je to odôvodnené úvahami o životnom cykle výrobku vo vzťahu k celkovým vplyvom vzniku a nakladania s takým odpadom a ak to ustanoví tento zákon.

Predchádzanie vzniku odpadu sú opatrenia, ktoré sa prijímú predtým, ako sa látka, materiál alebo výrobok stanú odpadom, a ktoré znižujú :

- množstvo odpadu aj prostredníctvom opätovného použitia výrobkov alebo predĺženia životnosti výrobkov,
- nepriaznivé vplyvy vzniknutého odpadu na životné prostredie a zdravie ľudí,
- obsah škodlivých látok v materiáloch a vo výrobkoch.

Predchádzaním vzniku odpadu z obalov je znižovaním :

- množstva materiálov a látok obsiahnutých v obaloch a odpadoch z obalov a ich škodlivosti pre životné prostredie,
- množstva obalov a odpadov z obalov a ich škodlivosti pre životné prostredie v etape výrobného procesu, predaja, distribúcie, využitia a ich odstránenie,
- prevencia sa uplatňuje osobitne pri vývoji výrobkov a technológií priaznivejších pre životné prostredie.

Pôvodca odpadu je povinný predchádzať vzniku odpadu zo svojej činnosti a obmedzovať jeho množstvo a nebezpečné vlastnosti. Odpad, vzniku ktorého nie je možné zabrániť, musí byť zhodnotený, prípadne zneškodnený v súlade s odsekom 1 spôsobom, ktorý neohrozuje ľudské zdravie, životné prostredie a ktorý je v súlade s týmto zákonom a ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi.

Materiály a výrobky je potrebné využívať opätovným použitím, ak nie je možné alebo účelné predchádzanie vzniku odpadu.

Zhodnocovať odpad recykláciou umožňujúcou získavanie surovín je prípustné, ak nie je možné alebo účelné predchádzanie jeho vzniku alebo nie je možný a účelný postup podľa odseku.

Odpad je možné využívať ako zdroj energie, ak nie je možné alebo účelné predchádzanie jeho vzniku. Zneškodňovať odpad je možné spôsobom, ktorý neohrozuje zdravie ľudí a nepoškodzuje životné prostredie.

Nehoda s vplyvom na životné prostredie

Jedná sa o znečistenie ovzdušia, povrchových vôd (vrátane dažďovej kanalizácie) i podzemných vôd alebo pôdy únikom nebezpečných látok (plynov, kvapalín, prachu alebo pevných látok) v množstve nad povolenú hranicu v dôsledku prevádzkovej nehody, poruchy technického zariadenia, požiaru, výbuchu, havárie dopravného prostriedku, živelnej pohromy a pod.

Životné prostredie

Prostredie v ktorom organizácia prevádza svoju činnosť, zahŕňa ovzdušie, vodu, prírodné zdroje, rastliny a živočíchy, ľudí a ich vzájomné vzťahy.

Predchádzanie znečisťovaniu

Používanie procesov, praktík, materiálov alebo výrobkov, ktoré zabraňujú, znižujú alebo regulujú znečisťovanie, čo môže zahŕňať recykláciu, spracovanie, zmeny procesov, riadiace mechanizmy, účinné využívanie zdrojov a náhradu surovín.

Cieľom odpadového hospodárstva v oblasti stavebných a demolačných odpadov je do roku 2020 zvýšiť prípravu na opätovné použitie, recykláciu a zhodnotenie stavebného a demolačného odpadu ako náhrady za iné materiály na 70 % hmotnosti vzniknutého odpadu.

Znečisťujúca látka

Akákoľvek látka vnášaná ľudskou činnosťou priamo alebo nepriamo do ovzdušia, ktorá má alebo môže mať škodlivé účinky na zdravie ľudí alebo životné prostredie.

Splašková voda

Voda, ktorá pochádza z obydľí a služieb, z činností domácností, z kúpeľní, stravovacích zariadení a pod.

Drevina

Je strom, alebo ker vrátane jeho koreňovej sústavy, rastúce jednotlivito alebo v skupinách, mimo lesného pôdneho fondu.

Recipient

Recipient je vodný tok, a to buď rieka alebo potok.

11. Hlavné opatrenia na ochranu životného prostredia

11.1 Ochrana prírody a krajiny

Ochrana prírody na stavbách je realizovaná v súlade so zákonom č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. Pod ochranou prírody a krajiny sa rozumie obmedzovanie zásahov, ktoré môžu ohroziť, poškodiť alebo zničiť podmienky a formy života, prírodné dedičstvo, vzťah krajiny, znížiť jej ekologickú stabilitu, ako aj odstraňovanie následkov takýchto zásahov. Ochranou krajiny sa rozumie aj starostlivosť o ekosystémy, ochranu vôd a horninového podložia.

Pri vykonávaní stavebných činností a činností s nimi spojených, je povinnosťou každého účastníka stavby postupovať tak, aby nedochádzalo k ohrozeniu, poškodeniu alebo zničeniu rastlín, živočíchov alebo ich biotopov a ich zbytočnému úhynu alebo poškodzovaniu a ničeniu.

11.2 Ochrana biodiverzity

Na území dotknutom výstavbou sa nenachádzajú biotopy európskeho ani národného významu. Stavebné práce budú realizované v blízkosti silne urbanizovaného územia, v ktorom platí 1. stupeň územnej ochrany prírody a krajiny. V širšom okolí zmeny navrhovanej činnosti sa z maloplošných chránených území najbližšie nachádza NPR Šúr. V mieste prekládky Vajnorského potoka a Čiernej vody zasahuje záber stavby do územia Ramsarskej lokality Šúr, plochy do ktorých bude zasahovať stavba sú tiež v prvom stupni ochrany .

Predmetná trasa diaľnice nepretína žiadne územie patriace do európskej sústavy chránených území Natura 2000. Negatívne vplyvy na chránené územia neboli v rámci posudzovania vplyvov na životné prostredie identifikované.

Pre migráciu menších cicavcov a obojživelníkov, kde realizáciou mostných objektov s dostatočnou svetlou výškou a priepustov bude zabezpečená možnosť ich prechodu. Navrhovaná stavba bude v celej dĺžke oplotená, pre zamedzenie kolízií automobilov so zverou a neprinesie do územia novú bariéru.

Zhotoviteľ bude počas realizácie prác postupovať tak, aby neohrozil živočíchov a nepoškodil rastliny. Ak by stavebná činnosť mohla viesť k ohrozeniu existencie druhov rastlín a živočíchov, Zhotoviteľ upraví pracovný postup a prijme vhodné technické a organizačné opatrenia, prípadne preruší stavebnú činnosť na dobu, pokiaľ toto nebezpečenstvo pominie.

V prípade, ak sa na stavbe vyskytne živočích (chránený, prípadne zranený), pracovník stavby o tomto upovedomí svojho nadriadeného a ten zas Hlavného stavbyvedúceho alebo Manažéra pre ŽP. Títo kontaktujú priamo Záchranú stanicu, ktorá je na to určená.

Zoznam staníc sa nachádza na webovej stránke Štátnej ochrany prírody (*d'alej len "ŠOP"*). ŠOP zabezpečuje starostlivosť o choré alebo zranené zvieratá prostredníctvom chovných a rehabilitačných staníc. Taktiež zabezpečuje aj odber a prevoz nahlásených hendikepovaných zvierat.

ŠTÁTNA OCHRANA PRÍRODY – Bratislava (ŠOP)

 + 421 2 6428 39 82

 + 421 903 298 332 (riaditeľ Mgr. Radovan Michalka)

11.3 Zabezpečenie ochrany ekosystému

Príslušný Okresný úrad, Odbor Životné prostredie vydal na stavbu Rozhodnutie - stavebné povolenie, v ktorom sa uvádzajú všetky stanoviská a podmienky na dodržiavanie ochrany životného prostredia. Postup výstavby bude vedný v súlade so stavebným povolením.

Zhotoviteľ stavby Budimex S.A. vynaloží maximálne úsilie na prevenciu poškodenia životného prostredia počas celého procesu výstavby diela a bude sa riadiť a dodržiavať platnými zákonmi SR o ochrane životného prostredia (*d'alej len „ŽP“*).

Veľkosť, rozsah a časovú expozíciu nepriaznivých vplyvov (hlučnosť, prašnosť, emisie) je možné obmedziť organizačnými opatreniami vo výstavbe, organizáciou práce a dodržiavaním technologickej disciplíny.

11.4 Zabezpečenie ochrany drevín pri realizácii stavby

Technologické postupy zamedzujúce poškodeniu drevín :

- malé stromy a kríky budú chránené okolitými vysadenými dočasnými zábranami a oplotením,
- veľké stromy budú mať kmeň chránený sieťkou a spodné konáre budú chránené dočasným oplotením alebo zábranami, aby sa tak zabránilo poškodeniu zo strany stavebného objektu a zariadenia,
- ručné vykonávanie zemných prác v bezprostrednom okolí koreňového systému stromu,
- používanie jemnej zeminy bez obsahu ostrých kameňov pri zasypávaní výkopov v okolí koreňov drevín,
- materiál, ktorý bude použitý pri konštrukčných prácach nebude uskladnený blízko, alebo priamo pod stromami alebo kríkmi,
- zamedzovanie zhutňovaniu pôdy prejazdom stavebných mechanizmov v blízkosti stromu.

11.5 Zabezpečenie technických opatrení na zamedzenie poškodenia drevín

Realizácia stavby musí byť v súlade so záväznou STN 83 7010 ošetrovanie, udržiavanie a ochrana stromovej vegetácie. Zachovávané dreviny v blízkosti stavby sa musia zabezpečiť pred poškodením.

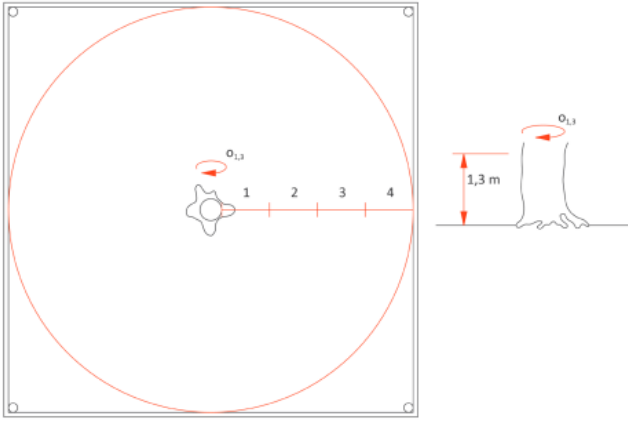
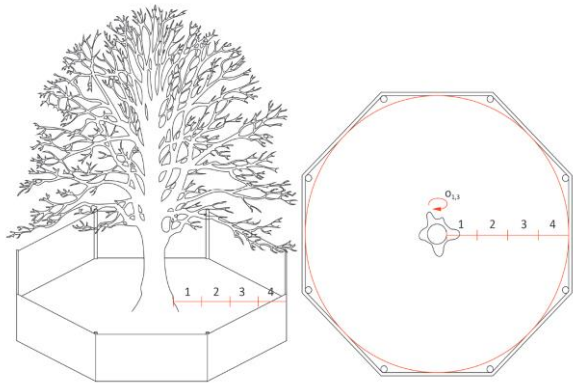
Existujúce stromy a kríky, ktoré sa počas výstavby vhodne ochránia :

- zabezpečením kmeňa stromu dreveným debnením pred mechanickým poškodením,

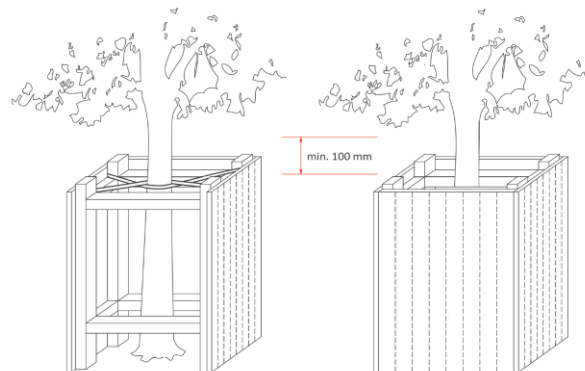
- ochranným plotom (v pôdoryse optimálne osemuholník) musí chrániť celý priestor stromu vymedzený okapovou líniou koruny stromu, zväčšený o 1,5 m,
- okapový priestor stromu je vzdialenosť určená spustením kolmice od najvzdialenejšieho konára stromu od jeho kmeňa,
- používaním protikoreňových zábran a fólií na zabránenie mechanického poškodenia inžinierskych sietí rastom koreňového systému stromu,
- odstránenie mŕtveho dreva, pňov, zasypanie vzniknutých jám.

11.6 Spôsoboch ochrany stromov pri výstavbe

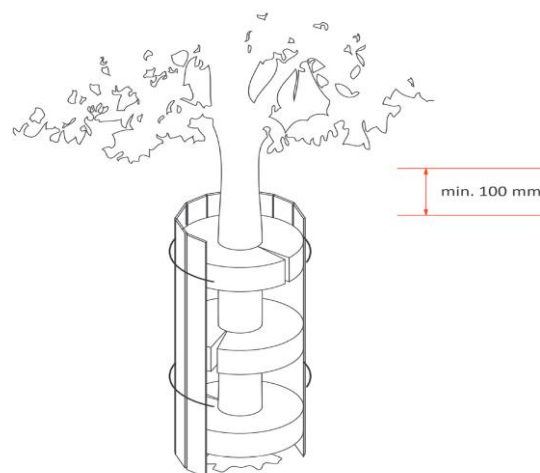
Obr. č. 2 – 10 – Ochrana stromov na stavbe

<p>Vymedzenie chráneného koreňového priestoru stromu v násobkoch obvodu kmeňa ($O_{1,3}$) meraného vo výške 1,3 m nad povrchom pôdy.</p> <p>Chránený koreňový priestor stromu predstavuje kruhová plocha s polomerom rovnajúcim sa štvornásobku obvodu kmeňa vo výške 1,3 m nad povrchom, najmenej však 2,5 m.</p>	
<p>Uzavretý chránený koreňový priestor stromu</p>	

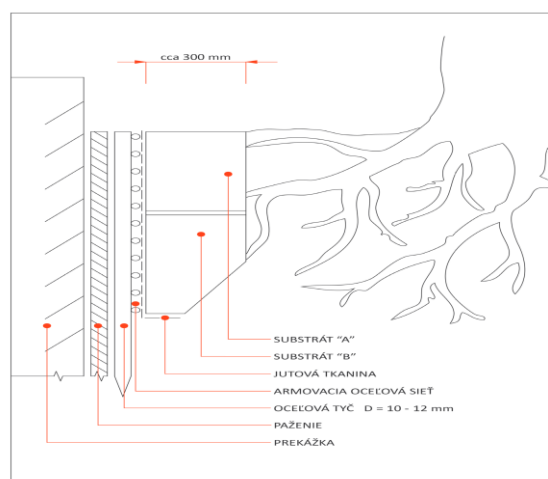
Ochrana kmeňa debnením A)

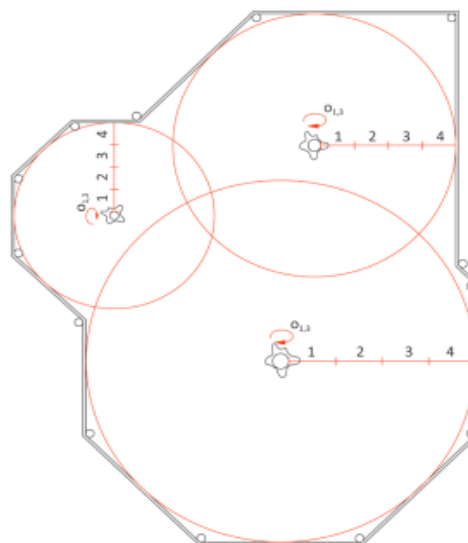
Ochrana kmeňa debnením B)

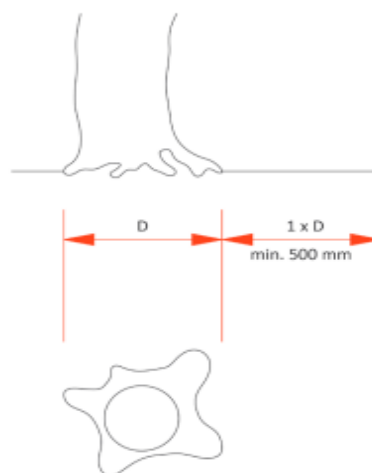
Koreňová clona – konštrukčné prvky a vrstvy

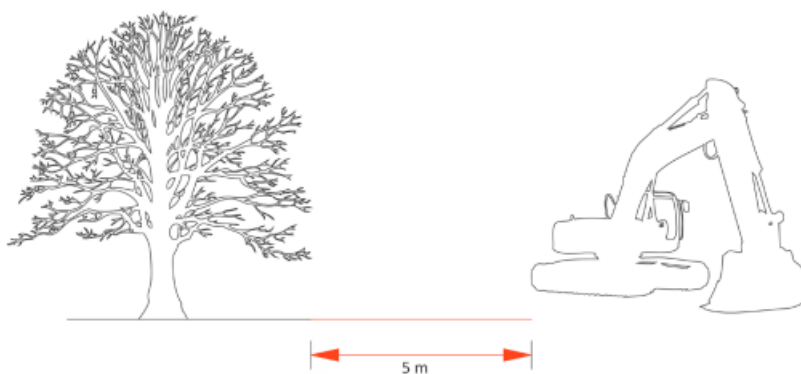
Vymedzenie chráneného koreňového priestoru stromov rastúcich v skupine

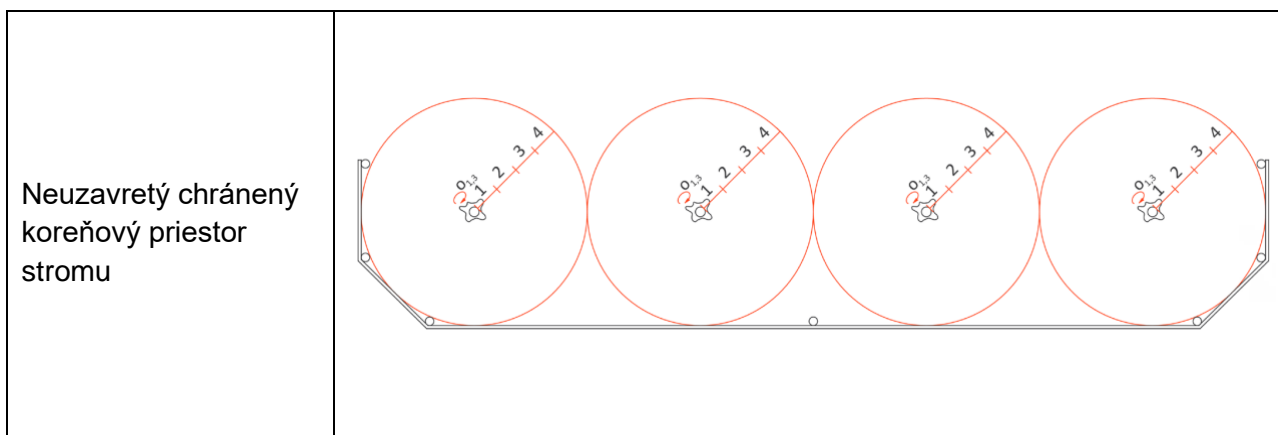

Vymedzenie chráneného koreňového priestoru v smere k prekážke

Prípustná vzdialenosť zdrojov tepla

Pri realizácii stavebných prác sú spojené riziká, ktoré sú predmetom ochrany drevín na stavbe :

Tab.č. 1 – Rizikové stavebné práce

Výkopy a navážky zeminy
Terénne úpravy, zmeny svahov
Dočasné trasy na pohyb mechanizmov, vrátane vjazdu a výjazdu zo staveniska
Plochy na parkovanie automobilov a stavebných mechanizmov
Určenie pracovných zón na prevádzku stavebných mechanizmov (žeriavy, bagre a pod.)
Vytvorenie drenáží, vrátane zabezpečenia odvodu zrážkovej vody
Priestory na umiestnenie dočasných stavieb (mobilné kancelárie, dielne, sklady a pod.)
Ochrana plôch na vegetáciu podľa dispozície stavby
Miesta na skladovanie materiálu a umiestnenie lešení a ďalších podporných štruktúr
Miesta na zmiešanie materiálov (zabezpečenie pre prípady únikov) a dopĺňanie PHM
Zóny na vymývanie automobilov, miešačiek a fúrikov
Umiestnenie plotov vytyčujúcich chránený koreňový priestor
Bariéry na minimalizáciu erózie pôdy

11.7 Výrub drevín

Na výrub drevín sa podľa § 47 ods. 3 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny vyžaduje súhlas orgánu ochrany prírody. Príslušným orgánom ochrany prírody na vydanie súhlasu na výrub drevín je obec, ak si túto pôsobnosť nevyhradil okresný úrad.

Výrub drevín je nutné uskutočniť mimo vegetačného obdobia a to :

- ak je výrub dreviny odôvodnený, pri vydaní súhlasu na výrub dreviny sa prihliada na to, aby sa vykonal najmä v období vegetačného pokoja predovšetkým od 1. októbra do konca februára (Vyhláška 170/2021 Z. z., § 22),
- mimo obdobia hniezdenia vtákov.

Výrub drevín je možné vykonať :

- po vyznačení drevín určených na výrub,
- po právoplatnosti súhlasu na výrub.

Súhlas na výrub stromov (zákon o ochrane prírody a krajiny č. 543/2002 Z. z.).

Výrub treba vykonať v zmysle podmienok vykonania výrubu v uvedených v rozhodnutiach. So získanou drevnou hmotou Zhotoviteľ naloží podľa požiadaviek Objednávateľa.

Tab.č.2 – Súhlas na výrub stromov (zákon o ochrane prírody a krajiny č. 543/2002 Z. z.)

Vyžaduje sa súhlas		Výrub je zakázaný	
I. stupeň ochrany		II. - III. stupeň ochrany	IV. - V. stupeň ochrany
Obvod kmeňa* nad 40 cm	Obvod kmeňa* nad 80 cm v záhradách a záhradkár. osadách	Bez ohľadu na obvod kmeňa	Bez ohľadu na obvod kmeňa
§ 47 ods. 4 písm. a)	§ 47 ods. 4 písm. c)	§ 47 ods. 5	§ 15 ods. 1 písm. e) § 16 ods. 1 písm. a)
Stromy, ktoré sú súčasťou verejnej zelene alebo cintorínov bez ohľadu na obvod kmeňa			

* Obvod kmeňa stromu musí byť meraný vo výške 130 cm nad povrchom terénu.

Tab.č.3 – Súhlas na výrub krovitých porastov (zákon o ochrane prírody a krajiny č.543/2002 Z. z.)

Vyžaduje sa súhlas		Výrub je zakázaný	
I. stupeň ochrany		II. - III. stupeň ochrany	IV. - V. stupeň ochrany
Nad 10 m ² v zastavanom území obce	Nad 20 m ² za hranicami zastavaného územia obce	Bez ohľadu na výmeru	Bez ohľadu na výmeru
§ 47 ods. 4 písm. a)	§ 47 ods. 4 písm. a)	§ 47 ods. 5	§ 15 ods. 1 písm. e) § 16 ods. 1 písm. a)
Krovitý porast, ktorý je súčasťou verejnej zelene alebo cintorínov bez ohľadu na výmeru			

11.8 Ochrana pôdy

Umiestnenie trasy stavby vyžadoval aj záber poľnohospodárskej a lesnej pôdy, kde dochádza aj k zásahu do poľnohospodárskej pôdy, ktorý bol povolený príslušným orgánom.

V prípade dočasného uloženia ornej pôdy za účelom jej ďalšieho použitia sa depónia ornice označí a vykonajú sa opatrenia na zachovanie jej pôvodnej kvality. Skládky zeminy sa musia ochrániť proti poveternostným vplyvom, vplyvom vody a eróziou. Bude upresnené v **Pláne nakladania s orniceou**.

Pri ochrane poľnohospodárskej pôdy je nevyhnutné postupovať v súlade so Zákom č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy v znení neskorších zmien a doplnkov.

Žiadne skaly, zeminy, resp. suť, pochádzajúca z výstavby nebude skladovaná mimo priestorov na to vyčlenených a označených. Všetky rizikové zariadenia pracoviska budú umiestnené mimo zóny, kde by mohlo dôjsť k znečisteniu vodného toku, potoka alebo iného zdroja vody.

Opatrenia na ochranu pôdy :

→ vykonať skrývku ornice a zaistiť uskladnenie a ošetrovanie ornice,

- pred realizáciou skrývky pozemok vyčistiť od odpadu a iných zdrojov znečistenia,
- vykonať rekultiváciu dočasne zabratej pôdy,
- zaistiť navrátenie poľnohospodárskej pôdy, ktorá bola použitá na nepoľnohospodárske účely po dobu kratšiu ako jeden rok do jej pôvodného stavu,
- zabezpečiť dočasné skládky zeminy proti odcudzeniu,
- zabezpečiť, aby pri skladovaní a manipulácii s ornou nedošlo ku zmiešaniu s výkopovou zeminou, štrkom, stavebnými materiálmi, odpadom a pod.

Za účelom predchádzania kontaminácii pôdy sa pri manipulácii so znečisťujúcimi látkami budú používať záchytné vane s dostatočným záchytným objemom.

11.9 Ochrana vôd

Zhotoviteľ bude konať v súlade s účinnými všeobecne záväznými právnymi predpismi, pokiaľ súvisia s ochranou vôd. V zmysle vodného zákona 364/2004 Z.z o vodách, v znení zákona č. 409/2014 Z.z. a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon), Vyhlášky č. 200/2018 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o zaobchádzaní s nebezpečnými látkami, o náležitostiach havarijného plánu a o postupe pri riešení mimoriadneho zhoršenia vôd a Vyhlášky MŽP SR 119/2016 Z. z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o výkone odborného **Technicko-bezpečnostného dohľadu** nad vodnými stavbami a o výkone technicko-bezpečnostného dozoru.

Pri realizácii stavby sa musia rešpektovať vydané povolenia a súhlasy.

Cez dotknuté územie stavby pretekajú dva vodohospodársky významné toky a to Šúrsky kanál a Čierna voda. Vodárenské vodné toky sa v záujmovej lokalite nenachádzajú.

Stavba bude križovať koryto toku Šúrsky kanál a potok Čiernu vodu prostredníctvom mostov a bude zasahovať do existujúceho Vajnorského potoka, ktorý sa bude prekladať.

Pri realizácii môže dôjsť k dočasnému narušeniu brehov, zakaleniu vody, zosuvom pôdy a dočasnému narušeniu hydromorfologických vlastností povrchovej vody.

Pri zakladaní mostných objektov pod hladinou podzemnej vody môže dôjsť k lokálnemu ovplyvneniu režimu hladiny podzemnej vody.

Mostné objekty, ktoré môžu spôsobiť dočasnú zmenu hydromorfologických vlastností dotknutých útvarov povrchovej vody, ktoré križujú nasledovné mostné objekty :

Šúrsky kanál

- Mostný objekt SO 203-00 Úprava mosta D1-032 v km 2,100 (15,700 D1) diaľnice D1 Bratislava – Trnava nad Šúrsnym kanálom
- Mostný objekt SO 203-01 Most na preložke poľnej cesty v km 2.100 (15,700 D1) diaľnice D1 Bratislava – Trnava nad Šúrsnym kanálom
- Mostný objekt SO 203-10 Most na ľavom kolektorovom páse Bratislava – Trnava v km 1,987 nad Šúrsnym kanálom
- Mostný objekt SO 203-20 Most na pravom kolektorovom páse Bratislava – Trnava v km 1,987 nad Šúrsnym kanálom

Potok Čierna voda

- Mostný objekt SO 204-00 Úprava mosta D1-033 v km 3.157 (16.757 D1) Bratislava – Trnava nad potokom Čierna voda
- Mostný objekt SO 204-10 Most na ľavom kolektorovom páse Bratislava – Trnava v km 3,044 nad potokom Čierna voda
- Mostný objekt SO 233-20 Rekonštrukcia mosta na účelovej komunikácii, nad potokom Čierna voda
- Úprava toku SO 550-00 Úprava potoka Čierna voda v km 2,629 – 3,082 ľavého kolektorového pásu Bratislava – Trnava

Vajnorský potok :

- Úprava toku SO 550-10 Úprava Vajnorského potoka v km 2,730 – 3,150 D1

Zhotoviteľ prijme vhodné technicko – organizačné opatrenia a zabezpečí, že všetky existujúce vodné toky a odvodňovacie stoky na Stavenisku a v jeho bezprostrednej blízkosti budú počas stavebných prác dostatočne chránené a nedôjde ku ich kontaminácii so stavebnou suťou, materiálom, chemikáliami alebo znečistenou vodou.

Ďalej na stavbe je zakázané :

- umývanie motorových vozidiel, kontajnerov, sudov, nádrží, a pod.,
- v prípade potreby umytia strojného zariadenia, sa bude táto činnosť vykonávať v priestoroch na to určených bez použitia vody, t.j. mechanickým spôsobom.
- ak budú v rámci stavby, ako aj pri úpravách okolitého terénu nesmú byť použité látky škodiace vodám, manipulácia s nimi sa bude riadiť podľa Havarijného plánu.
- mechanizmy a zariadenia používané pri stavebných prácach musia byť v bezchybnom technickom stave, aby nedošlo k prípadnému zhoršeniu alebo ohrozeniu kvality povrchových a podzemných vôd v predmetnej lokalite,
- odformovací olej použitý pri debniacich prácach musí byť biologicky odbúrateľný,
- pod každým mechanizmom, resp. automobilom, ktorý je umiestnený na nespevnených plochách musí byť umiestnená záchytná vanička,
- stavebné dvory musia byť situované mimo miest s priepustnou povrchovou vrstvou a v dostatočnej vzdialenosti od povrchových tokov,
- pre pracovníkov budú jednotlivé Zariadenia stavenísk vybavené suchými toaletami.

Zneškodňovanie horľavých alebo znečisťujúcich látok musí byť vykonané v súlade so zásadami pre zneškodňovanie nebezpečného odpadu. Nesmú byť vypustené do povrchových vôd a musí sa zabrániť ich úniku do podzemných vôd.

Počas výstavby je potrebné dodržiavať požiadavky vo vydaných stavebných rozhodnutiach:

- Správcu tokov SVP, š.p. OZ Bratislava,
- Okresného úradu v Bratislave, Odboru Životného prostredia,
- Okresného úradu v Senci, Odboru Životného prostredia,
- Mestskej časti Bratislava – Ružinov,
- MŽP SR, Sekcie environmentálneho hodnotenia a odboru odpadového hospodárstva.

11.10 Monitorovanie kvality vôd

Rozsah základného monitoringu vybraných zložiek životného prostredia je stanovený Záverečným stanoviskom, ktoré vydalo MŽP SR k predmetnej stavbe a tento monitoring pre povrchové a podzemné vody zabezpečoval Objednávateľ. Zhotoviteľ počas výstavby Diela zabezpečuje **Operatívny monitoring vplyvov na životné prostredie v zmysle TP 050.**

Operatívny monitoring sa bude vykonávať podľa potrieb a okolností, ktoré sa môžu vyskytnúť v priebehu činnosti (vplyvy dodatočne zistené, prekročenie limitov, sťažnosti zainteresovaných strán, mimoriadne udalosti, havárie a pod.). Operatívny monitoring si Zhotoviteľ **zabezpečuje u zmluvných Dodávateľov**, ktorí majú oprávnenia na uvedenú činnosť. Zhotoviteľ bude spolupracovať a koordinovať svoju činnosť s činnosťou zmluvných Dodávateľov.

Monitoringom podzemných vôd sa budú sledovať prípadné vplyvy stavebnej činnosti na kvalitu podzemných vôd počas výstavby zo stavebných dvorov a zariadení Staveniska. Po ukončení monitoringu podzemných vôd odovzdá Zhotoviteľ Objednávateľovi **Záverečnú správu.**

Zhotoviteľ bude konať v súlade so Zákonom Zákon č. 364/2004 Z.z. o vodách, v znení zákona č. 409/2014 Z.z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov a ktorým sa dopĺňa zákon č. 401/1998 Z. z. o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia v znení neskorších predpisov.

11.11 Ochrana pred hlukom a vibráciami

Počas výstavby diela, ktoré je lokalizované v extraviláne obcí Vajnory, Ivanka pri Dunaji, Chorvátsky Grob, je nutné zabezpečiť, aby práce v tomto území dlhodobo neprekračovali najvyššiu prípustnú hladinu hluku vo vonkajšom prostredí.

Podľa zákona č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene zákonov v znení neskorších predpisov je Zhotoviteľ povinný zabezpečiť, aby počas výstavby Diela expozícia obyvateľov a ich prostredia hlukom alebo vibráciami bola čo najnižšia a neprekročila prípustné hodnoty pre deň, večer a noc ustanovené vykonávacím predpisom - vyhláškou MŽP SR č. 549/2007 Z.z. podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií v znení neskorších predpisov v znení vyhlášky MZ SR č. 237/2009 Z.z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 549/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí.

V prípade sťažnosti (podnetov) obyvateľov na hluk alebo vibrácie prenášané podložími do obytných budov, Zhotoviteľ na vlastné náklady zabezpečí operatívny monitoring hluku alebo vibrácií (meranie imisíí hluku alebo veľkosti vibrácií) vrátane posúdenia súladu výsledkov merania s prípustnými hodnotami určujúcich veličín hluku alebo vibrácií v životnom prostredí. Operatívny (cielený) monitoring hluku, otrasov a vibrácií s veľkou dynamikou prenášaných podložími do základových konštrukcii budov (ďalej len "vibrácie") má preukázať oprávnenosť sťažností obyvateľov počas výstavby Diela.

Opatrenia na zabezpečenie zníženie hluku zo stavby :

- vhodná organizácia práce,
- používanie strojov s nižšími emisiami hluku,
- vykonávanie pravidelnej servisnej kontroly strojov a mechanizmov,
- zníženie hluku izolovaním vibrujúcich častí,
- platné emisné a technické kontroly vozidiel,
- informovanosť občanov, ktorý bývajú v blízkosti stavby.

11.12 Ochrana ovzdušia

Ochranu ovzdušia zabezpečuje zákon č. 478/2002 Z.z. o ochrane ovzdušia v znení neskorších predpisov, ktorým sa dopĺňa zákon č. 401/1998 Z.z. o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia v znení neskorších predpisov (zákon o ovzduší).

V prípade zmien v projektovej dokumentácii, najmä zmien v zdrojoch znečistenia, zmenená projektová dokumentácia musí byť znovu odsúhlasená príslušným úradom. Zhotoviteľ je povinný dodržať všetky podmienky stanovené vo vyjadreniach.

Počas výstavby budú vplývať na okolité ovzdušie stavebné mechanizmy a motorové vozidlá výfukovými plynmi zo spaľovania motorových palív, emisiami prepravovaných sypkých stavebných materiálov (zemina, piesok a iné sypké materiály), emisiami prachu vzniknutými pohybom vozidiel po dočasných komunikáciách predovšetkým v letnom a suchom období, a mechanizmov a pri búracích prácach.

Tieto vplyvy sa však musia eliminovať doleuvedenými opatreniami.

11.13 Plán znižovania prašnosti

Zhotoviteľ zabezpečí na stavbe zavedenie opatrení na zamedzenie tvorby prachu, ktoré budú zahrňovať minimálne nižšie uvedené opatrenia :

- pravidelné kropenie dočasných komunikácii predovšetkým v letnom a suchom období,
- obmedzením rýchlosti na rýchlость podľa dopravného značenia na Stavenisku,
- zásoby piesku a kameniva väčšie ako 20 m³, pre použitie pri výrobe betónu, budú z troch strán uzavreté, pričom steny budú tieto hromady prevyšovať a spredu ich budú presahovať o dva metre,
- účinné vodné postrekovače sa použijú pri dodávke a počas manipulácie so všetkým nespracovaným pieskom, kamenivom a inými podobnými materiálmi, kedy je predpoklad tvorby prachu, ako aj za účelom zvlhčenia všetkých skladovaných materiálov počas suchého a veterného počasia,
- priestory na území Staveniska, kde je pravidelný pohyb vozidiel, budú mať vhodný pevný povrch a budú udržiavané čisté, bez výskytu uvoľneného povrchového materiálu,
- aby sa minimalizovali emisie prachu, prepravné pásy budú vybavené bočnicami proti vetru a miesta prechodov a miesta vyprázdňovania násypníkov budú uzavreté a všetky dopravníky prepravujúce materiál, u ktorých je predpoklad tvorby prachu budú úplne uzavreté a vybavené zariadením na čistenie pásov,

- cement a iné podobné jemnozrnné materiály dodávané voľne ložené budú skladované v uzavretých silách vybavených výstražným indikátorom vysokej hladiny materiálu, kde výstražné indikátory vysokej hladiny materiálu budú navzájom spojené s plniacim zariadením, takže v prípade, že hladina materiálu v plniacom hrdle sa priblíži k stavu preplnenia, spustí sa zvuková výstraha a pneumatická linka vedúca do plniacej cisterny sa uzavrie,
- všetky odvodušňovacie otvory na cementových silách budú vybavené vhodným textilným filtrom s buď otrasovým alebo pulzačným vzduchovým čistiacim zariadením a plocha textilných filtrov bude stanovená použitím koeficientu vzduch – textília (rýchlosť filtrovania) 0,01 – 0,03 m/s,
- vážiace plniace hrdlá budú odvetrané do vhodného filtra,
- aby sa zabezpečilo adekvátne zachytávanie prachu pri ďalšom plnení, po vypustení cementu do sila sa vaky filtra v zachytávači prachu v cementovom sile musia dôkladne otriast',
- zabezpečenie vhodného zariadenia na zabránenie tvorby prachu vrátane postrekovačov,
- za účelom obmedzenia tvorby prachu víreného vetrom sa plochy na rekultiváciu, vrátane konečného zhutnenia, dokončia čo najskôr, v súlade s normami pre vykonávanie prác,
- Zhotoviteľ bude kropiť všetky komunikácie na území Staveniska, na úsekoch kde prebiehajú stavebné práce, minimálne dvakrát denne a častejšie, ak to bude vyžadovať obmedzenie prašnosti ku spokojnosti Stavebnotechnického dozoru,
- za účelom zabezpečenia súladu s ochrannými požiadavkami týkajúcimi sa znečistenia ovzdušia, Zhotoviteľ skontroluje všetko zariadenie a mechanizmy na Stavenisku min. raz za týždeň a vykoná všetky potrebné nápravy resp. opravy,
- Zhotoviteľ zabezpečí, aby všetky vozidlá boli riadne očistené (karosérie a pneumatiky očistené od piesku a blata) pred opustením priestorov Staveniska a Zhotoviteľ zabezpečí, aby žiadna voda alebo odpad pochádzajúce z takýchto čistení, neboli umiestňované mimo Staveniska,
- aby sa zabránilo padaniu resp. odfúknutiu odpadu resp. materiálu z vozidla/vozidiel, Zhotoviteľ zabezpečí, aby všetky nákladné vozidlá využívané na prepravu materiálu z a na Stavenisko boli prikryté nepremokavou plachtovinou, alebo iným prijateľným druhom prikrývky (ktorá bude riadne upevnená),
- Zhotoviteľ zabezpečí vybudovanie stien všade tam, kde by silné vetry mohli spôsobiť odfúknutie prachu resp. sutí.

Povinné je dodržanie nasledujúcich doplňujúcich požiadaviek je pri každom spracovaní betónu, drvení a prevádzke obalovacej súpravy na Stavenisku :

- Zhotoviteľ bude sústavne podnikat' opatrenia na zamedzenie nepríjemností spôsobených prachom, ktorý je výsledkom jeho činnosti,
- krytý trojstranný ochranný kryt s pružným závesom na prístupovej strane sa zriadi tam, kde sa prašné materiály vypúšťajú do nákladných vozidiel zo systému dopravných pásov na stálom prekladacom mieste, kde tento kryt bude vybavený odsávacími ventilátormi a bude odvetraný do vhodného textilného filtračného systému,

- všetky vozidlá s otvorenou ložnou plochou, využívané na prepravu materiálov potenciálne produkujúcich prach, budú mať riadne priliehajúce bočnice a zadné dosky, a materiály, ktoré môžu spôsobiť tvorbu prachu sa nebudú nakladať do väčšej výšky ako siahajú bočnice a zadné dosky a prikryjú sa čistou nepremokavou plachtou v dobrom stave, kde plachta bude riadne upevnená a hrany bočníc a zadných dosák bude presahovať min. o 300 milimetrov,
- aby sa minimalizovali akékoľvek emisie prachu, Zhotoviteľ bude často čistiť a kropiť priestor kde bude v činnosti mobilné drviace zariadenie.

Väčšina pracovných činností na stavbe je spojená s uvoľňovaním prachu, preto je nutné koncentráciu prachu v pracovnom prostredí sledovať, hodnotiť a vytvárať následne také opatrenia, aby nedochádzalo k poškodeniu zdravia, prípadne aby poškodenie zdravia bolo minimálne.

Opatrenia pri búracích prácach :

- vlhčenie a kropenie materiálu pred začatím búrania,
- odstránenie zdrojov prachu a usadeného prachu pred začatím búracích prác,
- zriadenie uzavretých zhodov na zvislú dopravu vybúraného materiálu,
- kropenie, striekanie vodou alebo vodnou hmlou počas výkonu prác,
- na konci pracovnej zmeny zanechať Stavenisko v čistom stave.

Opatrenia pri doprave :

- používanie vozidiel a mechanizmov ktoré majú platné technické osvedčenie a emisnú kontrolu,
- kontajnery v suchom období a pri sypkých odpadoch budú prekryté.

Opatrenia pri stavebných prácach :

- skladovať práškové materiály v uzavretých kontajneroch a tesných obaloch,
- kropenie,
- na konci pracovnej zmeny zanechať Stavenisko v čistom stave.

Opatrenia pri prekročení expozičných limitov pevných látok v ovzduší :

- používanie osobných ochranných pracovných pomôcok (ochranný respirátor, príslušný pracovný odev, obuv, okuliare, rukavice a prilba),
- opatrenia ako pri búracích prácach.

Opatrenia pri prekročení expozičných limitov pevných aerosólov bez toxického účinku :

- používanie osobných ochranných pracovných pomôcok (príslušný ochranný respirátor, príslušný pracovný odev, obuv, okuliare, rukavice a prilba),
- opatrenia ako pri búracích prácach.

V prípade používania mobilného zdroja znečisťovania ovzdušia je potrebné dodržiavať :

- viesť prevádzkovú evidenciu,
- nahlasovať údaje Okresnému úradu ŽP (výpočet poplatkov za znečistenie ovzdušia, tlačivá NEIS) podľa zákona NR SR č. 401/1998 Z. z. v znení nasledujúcich predpisov,
- odstraňovať bezodkladne nebezpečné stavy ohrozujúce kvalitu ovzdušia,
- oznamovať a vykonávať potrebné meranie,

- prevádzkovať a udržiavať mobilný zdroj v súlade s podmienkami určenými výrobcom a dodržiavať určené emisné limity,
- vykonať opatrenia na nápravu určené Okresným úradom, odbor ŽP a Inšpekciou ŽP.

Na predmetnej stavbe sa neuvažuje so zdrojom znečistenia ovzdušia – obalovačkou živičných zmesí.

ZNEŠKODŇOVAŤ ODPAD SPALŔOVANÍM NA STAVBE JE PRÍSNE ZAKÁZANÉ !

11.14 Zmiernenie vplyvu stavebnej činnosti na pozemné komunikácie

Zhotoviteľ bude vykonávať svoju stavebnú činnosť tak, aby minimalizoval ich vplyv na pozemné komunikácie v rámci a okolo Staveniska.

Zaťaženie všetkých nákladných vozidiel využívaných pre prepravu materiálov a zariadení neprekročí zákonné obmedzenia stanovené Ministerstvom dopravy a výstavby SR. Preprava materiálu a zariadení bude vykonávaná v súlade s platnou legislatívou.

Zhotoviteľ je zodpovedný za riadne udržiavanie Staveniska a prechodných pracovísk a za odstránenie všetkého odpadu a iného prebytočného materiálu v súlade so zákonom o odpadoch. Každý deň na záver stavebných prác sa odstránia všetky nečistoty, štrk a ďalší cudzorodý materiál zo všetkých ulíc a ciest, ktoré boli počas prác používané. Očistenie bude mechanické čistenie vozidiel tak, aby bolo dosiahnutý požadovaný štandard v zmysle platných predpisov Slovenskej republiky a nariadení Stavebného dozoru. Umývanie vozidiel vodou na stavenisku je zakázané.

Zhotoviteľ je ďalej zodpovedný za udržiavanie všetkých spevnených povrchov v čistom stave v súlade s účinnými všeobecne záväznými právnymi predpismi.

Na cestných komunikáciách nie je dovolené skladovať žiadny prebytočný alebo iný materiál. Všetky vchody do budov a vjazdy na nehnuteľnosti budú počas výkopových prác premostené kovovými platňami min. hr. 25 mm s dostatočnou nosnosťou. Aspoň jeden chodník bude vždy voľný.

Zhotoviteľ ďalej dodrží príslušné články cestného zákona č. 135/1961 Zb. a zákona 149/2021 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony a príslušné STN, najmä STN 01 8020/Z1+Z2.

11.15 Skladovanie materiálu

Stavebný materiál na Stavenisku sa musí dopravovať a skladovať spôsobom, ktorý predpisujú normy alebo odborným spôsobom obvyklým v stavebníctve. Musia byť chránené pred poškodením, znehodnotením, prípadne pred vplyvmi poveternosti. V skladoch a na skládkach musí byť všetok materiál viditeľne označený podľa druhu, poprípade i podľa dodávky. O dodávkach sa vedie presná evidencia. Materiál, ktorý vykazuje vady, je poškodený, nevyhovet skúškam alebo nezodpovedá požiadavkám projektovej dokumentácie stavby a Stavebnotechnický dozor ho odmietne, v takomto prípade je Zhotoviteľ povinný odmietnutý materiál zo stavby odstrániť a dodať materiál nový alebo skúškami preukázať, že požiadavkám vyhovuje.

Zemina určená na spätný zásyp bude dopravovaná a skladovaná na medzi skládkach podľa POV.

Riadené skládky pre uloženie prebytočnej zeminy, sute a ostatného odpadu si Zhotoviteľ zaistí sám.

Zhotoviteľ plánuje využívať na skladovanie materiálu voľné priestory v plánovanom Zariadení staveniska na PD Vajnory.

12. KOMPETENCIE

12.1 Zhotoviteľ

Zhotoviteľ je povinný vyškoliť všetkých svojich pracovníkov o možných nebezpečenstvách v oblasti ochrany ŽP stavby a je povinný dodržiavať a vykonávať kontrolu zodpovednou osobou a jej zástupcami. Zaškolenie je zaznamenané na príslušných tlačivách.

Hlavný stavbyvedúci sa riadi podľa stavebného zákona (zákon č. 50/1976 Z. z.). Zodpovedá za kompletnú problematiku životného prostredia na stavbe, ktorá mu vyplýva z výkonu funkcie stavbyvedúceho a spolupracuje s Manažérom pre ŽP.

Každý pracovník pokiaľ spozoruje nebezpečenstvo alebo príznaky nebezpečenstva, ktoré by mohlo spôsobiť prevádzkovú alebo ekologickú haváriu, je povinný prerušiť práce a ihneď to oznámiť zodpovednému pracovníkovi. Podľa možnosti upozorní všetky osoby, ktoré by mohli byť týmto nebezpečenstvom ohrozené a podľa svojich možností vykoná opatrenia pre minimalizovanie následkov.

Zhotoviteľ zodpovedá za bezpečné a zdravotne nezávadné pracovné prostredie, v ktorom musia byť identifikované, analyzované a kontrolované alebo vylúčené všetky riziká nebezpečnej operácie.

12.2 Podzhotoviteľ a Dodávateľ

Program kontroly a ochrany ŽP je nedeliteľnou súčasťou stavebnej dokumentácie a musí sa v plnej miere dodržiavať. Každý Podzhotoviteľ a Dodávateľ je plne zodpovedný za rešpektovanie stanovených pravidiel a postupov v oblasti ochrany životného prostredia.

Každý Podzhotoviteľ a Dodávateľ je plne zodpovedný za činnosť svojich pracovníkov, ktorí musia dodržiavať všetky pravidlá ochrany životného prostredia. Je zaškolený povereným pracovníkom Zhotoviteľa – **Manažérom pre ŽP**. Školenie je zaznamenané na tlačive.

Dodávatelia, ktorí nakladajú s odpadom, ktorý vznikol ich činnosťou sa riadia podľa **PLÁNU ODPADOVÉHO HOSPODÁRSTVA**, ktorý je spracovaný ako samostatný dokument.

Všetky stroje a zariadenia musia mať povolenie vstupu na Stavenisko vydané Zhotoviteľom a musia byť vybavené :

- prevádzkovými dokladmi,
- pokynmi pre používanie, manipuláciu a údržbu,
- funkčným zariadením na zvukovú a svetelnú výstrahu, bezpečnostnými nátermi, značkami, tabuľkami a nápismi.

Všetky stroje a zariadenia použité na Stavenisku musia byť :

- udržiavané v prevádzkyschopnom stave,
- používané len na práce, pre ktoré boli navrhnuté a vyrobené,
- obsluhované odborne spôsobilými osobami,
- v mimopracovnom čase zabezpečené proti pohybu, zneužitiu a odcudzeniu.

Na Stavenisku sa smú pohybovať iba vozidlá a mechanizmy s platnými technickými prehliadkami, skúškami a revíziami. Každý Dodávateľ musí zdokladovať platnosť prehliadok a skúšok osvedčeniami, protokolmi, zápismi do prevádzkových dokladov resp. prehlásením poskytovateľa stroja. Tieto dokumenty musia byť dostupné u obsluhy alebo u poverenej osoby Dodávateľa.

Ďalšie požiadavky :

- v prípade úniku PHM a iných prevádzkových kvapalín zo strojov a mechanizmov musí každý dodávateľ zabezpečiť potrebné prostriedky na jeho likvidáciu (havarijnú sadu, záchytné nádrže).
- každý mechanizmus alebo stroj na stavbe v činnosti musí mať spustenú svetelnú signalizáciu (svetelný maják) a pri cúvaní zvukovú signalizáciu.
- pri prerušení prevádzky mechanizmov je obsluha povinná vypnúť motor.
- obsluha strojov po opustení kabíny je povinná používať požadované OOPP v zmysle Plánu BOZP.

Mechanizmy, ktorými sa nevykonávajú práce, musia byť odstavené v priestoroch určených stavbyvedúcim. Vozidlo alebo mechanizmus, u ktorého viditeľne dôjde k zhoršeniu technického stavu, musí okamžite opustiť Stavenisko. Ak to nie je možné, Zhotoviteľ zaistí vozidlo alebo mechanizmus proti neoprávnenému použitiu, proti kontaminácii pôdy alebo vôd pri prípadnom úniku znečisťujúcich látok.

12.3 Dokumentácia ochrany ŽP

Dokumentácia ochrany ŽP pre časť stavby, ktorú vedie Podzhotoviteľ alebo Dodávateľ je :

- záznamy o zistených nedostatkoch a prijatých opatreniach v oblasti ochrany ŽP,
- karty bezpečnostných údajov od všetkých chemických látok používaných na stavbe,
- doklady podľa požiadaviek Zhotoviteľa stavby.

Dokumentáciou ochrany ŽP Podzhotoviteľmi a Dodávateľmi oprávnenými nakladať s odpadmi sú :

- záznamy o zistených nedostatkoch a prijatých opatreniach v oblasti ochrany ŽP,
- karty bezpečnostných údajov od všetkých chemických látok používaných na stavbe,
- identifikačné listy nebezpečných odpadov,
- oprávnenia firiem, ktoré s odpadom ďalej nakladajú,
- evidenčné listy odpadov,
- vážne lístky odpadov,
- doklady podľa požiadaviek Zhotoviteľa.

13. KONTROLA DODRŽIAVANIA PROGRAMU OCHRANY ŽP

13.1 Neformálna kontrola

Je vykonávaná nepretržite všetkými príslušníkmi vedenia stavby ako súčasť ich pracovnej náplne a starostlivosti o odstránenie nedostatkov.

Všetci predstavitelia stavby zo strany Zhotoviteľa, Stavebnotechnického dozoru sú oprávnení zastaviť akékoľvek práce, pokiaľ sú bezprostredne ohrození pracovníci alebo životné prostredie na stavbe.

O nedostatkoch, ktoré nevytvárajú bezprostredné ohrozenie životného prostredia je informovaný príslušný vedúci pracovník Zhotoviteľa alebo Podzhotoviteľa pre zaistenie nápravných opatrení.

Výsledky kontrol sú prerokované na pravidelných poradách so Zhotoviteľom a jeho Podzhotoviteľmi a Dodávateľmi.

13.2 Odborný dozor Zhotoviteľa

Zodpovedný pracovník za Zhotoviteľa (Stavbyvedúci alebo Manažér pre ŽP) je povinný vykonávať pravidelne kontrolu nad dodržiavaním ochrany ŽP na stavbe, zisťovať nedostatky ako u vlastných pracovníkov, tak aj u Podzhotoviteľov a Dodávateľov a ich pracovníkov. V prípade zistenia nedostatkov ich okamžite odstrániť a zaznamenať v evidencii nezhôd. Napomínať Podzhotoviteľov a Dodávateľov k ich dodržiavaniu.

13.3 Priebežné záznamy

Pre účely dokladovania dodržiavania ochrany ŽP musia všetci Podzhotovitelia a Dodávatelia na stavbe zaznamenávať všetky jednotlivé prípady, a to :

- výskyt situácií, kedy bolo odvrátené nebezpečenstvo vážneho úrazu alebo technickej havárie (skoro nehoda),
- technické havárie a technické poruchy,
- ekologické havárie,
- porušenie predpisov pri zaobchádzaní s odpadmi,
- prevádzanie kontrol ŽP orgánmi štátnej správy.

Pri niektorých týchto prípadoch neodpadá povinnosť oznámiť vznik udalosti orgánom štátnej správy v zmysle zákonov a predpisov SR.

Je nutné hlásiť havárie, pri ktorých dôjde k úniku nebezpečných odpadov, resp. znečisťujúcich látok. Podľa ich závažnosti sa tieto udalosti sa hlásia príslušnej Slovenskej inšpekcii ŽP – vždy po posúdení Manažérom pre ŽP (v prípade jeho neprítomnosti príslušným stavbyvedúcim Zhotoviteľa). Pri realizácii je to vytečenie oleja, pohonnej látky, resp. organických farieb a rozpúšťadiel.

O VŠETKÝCH PRÍPADOCH MUSÍ BYŤ ODOVZDANÁ PÍSOMNÁ SPRÁVA STAVBYVEDÚCEMU A MANAŽÉROVI PRE ŽP.

14. HYGIENICKÉ ZARIADENIA NA STAVBE

V súlade so zákonom NR SR č. 124/2006 Z. z. a s nariadením vlády SR č. 396/2006 Z. z. je potrebné zabezpečiť pre všetkých pracovníkov na stavbe na sledované priestory.

Šatne a umyvárne budú umiestnené v priestoroch zariadenia Staveniska. Budú dimenzované na maximálny počet pracovníkov v robotníckych profesiách.

Stravovanie a ubytovanie pre jeho zamestnancov zaistí Zhotoviteľ podľa potreby v zariadeniach na trase stavby alebo ich bude riešiť individuálne.

Pre potreby všetkých robotníkov pracujúcich na stavbe, ako aj pre ostatných pracovníkov vykonávajúcich práce resp. poskytujúcich služby súvisiace so stavbou, je potrebné zabezpečiť na Stavenisku provizórne hygienické zariadenia.

Hygienické zariadenia musia mať primeranú kapacitu, po dobu výstavby budú riadne udržiavané a pred zrakmi verejnosti budú ukryté v najvyššej možnej praktickej miere. V prípade, že budú použité toalety s chemickým spracovaním splaškov, minimálne jeden taký záchod bude poskytnutý pre každých 20 ľudí.

ZHOTOVITEĽ ZABEZPEČÍ POUŽÍVANIE TÝCHTO TOALIET VŠETKÝMI PRACOVNÍKMI !

15. PLÁN NAKLADANIA S ODPADOM

15.1 Požiadavky Objednávateľa

Z hľadiska nakladania s odpadmi je potrebné riadiť sa ustanovením zákona NR SR č. 733/2004 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon NR SR č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ďalej Vyhláškou Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 365/2015 Z. z, ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov v znení vyhlášky č. 320/2017 Z.z. Je potrebné sa riadiť Všeobecne záväzným nariadením o nakladaní s komunálnym odpadom a ostatným odpadom. Toto nariadenie je vydávané v jednotlivých regiónoch.

Evidencia odpadov bude vedená podľa vyhlášky MŽP SR č. 366/2015 Z.z o evidencnej povinnosti a ohlasovacej povinnosti v znení neskorších predpisov. Za zatriedenie, evidenciu a odvoz odpadu bude zodpovedný Zhotoviteľ. Jednotlivé odpady budú zhromažďované oddelene podľa druhov na príslušných miestach alebo v príslušných zhromažďovacích prostriedkoch a budú odvážané a zneškodňované oprávnenými osobami.

Zhotoviteľ je povinný recyklovať všetok použiteľný odpad (napr. drvený asfalt a betón z vozoviek a z iných konštrukcií), len ostatný prebytočný materiál (odpad) bude uložený mimo Staveniska na autorizovaných skládkach, a to v súlade s platnou slovenskou legislatívou o nakladaní s odpadmi, najmä so zákonom 230/2022 Z.z. a vykonávacou Vyhláškou č 344/2022 Z.z.

Zhotoviteľ si určí zberný dvor / skládku podľa vlastného uváženia. Ponuková cena za odvoz a uskladnenie zeminy / sute v rámci jednotlivých stavebných objektov bude pevná a nebude ju možné meniť v závislosti na vzdialenosti skládky od Staveniska.

K preberaciemu konaniu každej časti Diela Zhotoviteľ predloží orgánu štátnej správy odpadového hospodárstva doklady s uvedením množstiev vzniknutého odpadu a zákonný spôsob jeho zhodnotenia, resp. zneškodnenia.

Poplatky za uloženie odpadov sú určené Nariadením vlády Slovenskej republiky č. 330/2018 Z.z. ktorým sa ustanovuje výška sadzieb poplatkov za uloženie odpadov a podrobnosti súvisiace s prerozdeľovaním príjmov z poplatkov za uloženie odpadov v znení nariadenia vlády SR č. 33/2020 Z. z. a nariadenia vlády SR č. 207/2021 Z. z. a nariadenia vlády SR č. 212/2022 Z. z. Zemina určená na spätný zásyp bude dopravovaná a skladovaná na depóniách podľa POV jednotlivých stavebných objektov. Riadené skládky pre uloženie prebytočnej zeminy, sute a ostatného odpadu si Zhotoviteľovi určí Stavbyvedúci Objednávateľa.

Z dôvodu ochrany prostredia Zhotoviteľ je povinný pri demolačných prácach zamedziť vzniku nadmernej prašnosti napr. nasýtením prašných miest v priestore určenom k demolácii vodou, eventuálne vytvorením vodnej clony, a pod.

15.2 Nakladanie s odpadom na stavbe

Pôvodcom odpadu, ak ide o odpady vznikajúce pri stavebných a demolačných prácach, vykonávaných v sídle alebo mieste podnikania, organizačnej zložka alebo v inom mieste pôsobenia právnickej osoby alebo fyzickej osoby – podnikateľa, je právnická osoba alebo fyzická osoba – podnikateľ, ktorej bolo vydané povolenie podľa osobitného predpisu (§ 77 zákona o odpadoch).

Pôvodca odpadu zodpovedá za nakladanie s odpadmi podľa zákona o odpadoch a plní povinnosti podľa § 14.

Tab.č. 4 - Pri realizácii stavebných prác môžu vzniknúť nasledujúce druhy odpadov :

Číslo druhu odpadu	Názov odpadu	Kategória odpadu
02 01 07	odpady z lesného hospodárstva	O
13 02 05	nechlórované minerálne motorové, prevodové a mazacie oleje	N
13 02 06	syntetické motorové, prevodové a mazacie oleje	N
13 03 08	syntetické izolačné a teplotnosné oleje	N
13 05 02	kaly z odlučovačov oleja z vody	N
13 05 06	olej z odlučovačov oleja z vody	N
13 05 07	voda obsahujúca olej z odlučovačov oleja z vody	N
14 06 02	iné halogénované rozpúšťadlá a zmesi rozpúšťadiel	N
14 06 03	iné rozpúšťadlá a zmesi rozpúšťadiel	N
15 01 01	obaly z papiera a lepenky	O
15 01 02	obaly z plastov	O
15 01 03	obaly z dreva	O
15 01 06	zmiešané obaly	O
15 01 10	obaly obsahujúce zvyšky nebezpečných látok alebo kontaminované nebezpečnými látkami	N
15 02 02	absorbenty, filtračné materiály vrátane olejových filtrov inak nešpecifikovaných, handry na čistenie, ochranné odevy kontaminované nebezpečnými látkami	N
16 02 13	vyradené zariadenia obsahujúce nebezpečné časti iné ako uvedené v 16 02 09 až 16 02 12	N
16 02 14	vyradené zariadenia iné ako uvedené v 16 02 09 až 16 02 12	O
17 01 01	betón	O
17 01 07	zmesi betónu, tehál, škridiel, obkladového materiálu a keramiky iné ako uvedené v 17 01 06	O
17 02 02	sklo	O
17 02 03	plasty	O
17 02 04	sklo, plasty a drevo obsahujúce nebezpečné látky alebo kontaminované nebezpečnými látkami	N

17 03 02	bitúmenové zmesi iné ako uvedené v 17 03 01	O
17 04 01	meď, bronz, mosadz	O
17 04 05	železo a oceľ	O
17 04 07	zmiešané kovy	O
17 04 11	káble iné ako uvedené v 17 04 10	O
17 05 03	zemina a kamenivo obsahujúce nebezpečné látky	N
17 05 04	zemina a kamenivo iné ako uvedené v 17 05 03	O
17 05 05	výkopová zemina obsahujúca nebezpečné látky	N
17 05 06	výkopová zemina iná ako uvedená v 17 05 05	O
17 05 08	štrk zo železničného zvršku iný ako uvedený v 17 05 07	O
17 09 04	zmiešané odpady zo stavieb a demolácií iné ako uvedené v 17 09 01, 17 09 02 a 17 09 03	O
20 01 01	papier a lepenka	O
20 01 21	žiarivky a iný odpad obsahujúci ortuť	N
20 01 38	drevo iné ako uvedené v 20 01 37	O
20 01 39	plasty	O
20 02 01	biologicky rozložiteľný odpad	O

Poznámka – „N“ – Nebezpečný odpad a „O“ – Ostatný odpad

Nakladanie s odpadom podľa kódu nakladania s odpadom bude zakategorizované v dokumentácii pre realizáciu stavby podľa jednotlivých odpadov a v každom stavebnom objekte.

15.3 Postup pri nakladaní s odpadom

Objednávateľ, ako pôvodca odpadu písomne splnomocní Zhotoviteľa stavby nakladaním s odpadom na stavbe.

V prípade, ak Zhotoviteľ nedisponuje oprávnením na nakladanie s odpadom, je povinný zazmluvniť oprávnenú spoločnosť. Prepravu odpadov, nakladanie s odpadmi a ich zhodnocovanie vykonávajú spoločnosti, ktoré sú oprávnené na túto činnosť (majú vydanú príslušnú registráciu príslušným Okresným úradom, odborom starostlivosti o životné prostredie).

Pri nakladaní s odpadom sa postupuje v súlade s hierarchiou odpadového hospodárstva (§ 6 zákon o odpadoch č. 79/2015 Z. z. v znení neskorších predpisov).

V prvom rade je potrebné predchádzať vzniku odpadov. Odpady, ktoré sú vhodné na recykláciu sa odovzdávajú spoločnosti, ktorá má oprávnenie na ich recykláciu, zhodnocovanie odpadu. Odpady, ktoré nie sú vhodné na zhodnocovanie a recykláciu sa prepravujú na zneškodnenie do spoločností oprávnených na nakladanie s odpadom.

Spoločnosti, ktoré odpady zhodnocujú, recyklujú, resp. zneškodňujú sú povinné Zhotoviteľovi predkladať vážne lístky odpadov s názvom stavebného objektu kde odpad vznikol, ktoré budú podkladom pre evidenciu odpadov.

Prepravu odpadov vykonávajú spoločnosti (dopravcovia), ktoré sú oprávnené na túto činnosť (majú vydanú príslušnú registráciu príslušným Okresným úradom, odborom Životné prostredie).

Sprostredkovateľ musí mať vydanú registráciu na sprostredkovateľa od príslušného Okresného úradu, Odboru Životné prostredie. Na sprostredkovateľa, ktorý má odpad fyzicky v držbe sa vzťahujú povinnosti držiteľa odpadu (zákon č. 79/20015 Z. z., § 14, písm. n), bod 4).

Je povinný :

- správne zaradiť odpad alebo zabezpečiť správnosť zaradenia odpadu podľa Katalógu odpadov,
- zhromažďovať odpady vytriedené podľa druhov odpadov a zabezpečiť ich pred znehodnotením, odcudzením alebo iným nežiaducim únikom,
- zhromažďovať oddelene nebezpečné odpady podľa ich druhov, označovať ich určeným spôsobom a nakladať s nimi v súlade s týmto zákonom a osobitnými predpismi,
- zabezpečiť spracovanie odpadu v zmysle hierarchie odpadového hospodárstva, a to jeho:
- prípravou na opätovné použitie v rámci svojej činnosti; odpad takto nevyužitý ponúknuť na prípravu na opätovné použitie inému,
- recykláciou v rámci svojej činnosti, ak nie je možné alebo účelné zabezpečiť jeho prípravu na opätovné použitie, tak odpad takto nevyužitý ponúknuť na recykláciu inému,
- zhodnotením v rámci svojej činnosti, ak nie je možné alebo účelné zabezpečiť jeho recykláciu, tak odpad takto nevyužitý ponúknuť na zhodnotenie inému,
- zneškodnením, ak nie je možné alebo účelné zabezpečiť jeho recykláciu alebo iné zhodnotenie,
- odovzdať odpady len osobe oprávnenej nakladať s odpadmi podľa tohto zákona, ak nie je v odseku 5, § 38 ods. 1 písm. a) a d), §49 písm. a) a b) a §72 ustanovené inak a ak nezabezpečuje ich zhodnotenie alebo zneškodnenie sám,
- viesť a uchovávať evidenciu o druhoch a množstve odpadov a o nakladaní s nimi,
- ohlasovať údaje z evidencie príslušnému orgánu štátnej správy odpadového hospodárstva a uchovávať ohlásené údaje.

Podzhotoviteľ alebo Dodávateľ, ktorý nakladá s odpadom je povinný zaslať Hlavnému stavbyvedúcemu (alebo poverenému pracovníkovi Manažérovi pre ŽP na stavbe) :

- pred začiatkom stavebných prác, že je osobou oprávnenou na nakladanie s odpadom (kópiu registrácie podľa § 98, kópia súhlasu podľa § 97 zákona o odpadoch č.79/2015 Z. z.),
- mesačne **do 5. dňa nasledujúceho mesiaca** po preprave odpadu zo stavby do zariadenia na zhodnocovanie resp., zneškodňovanie odpadu evidenčné listy odpadov s prílohami (vážnymi lístkami),
- kópiu Rozhodnutia súhlasu na nakladanie s odpadom od koncového držiteľa odpadu (ak je rovnaký po celú dobu výstavby, dodá ho pri zaslaní evidenčných listov odpadov).

Hlavný stavbyvedúci je povinný zabezpečiť na stavbe nasledovné :

- zaškolenie všetkých pracovníkov stavby (vlastných i Podzhotoviteľov a Dodávateľov) na dodržiavanie zásad prevencie znečisťovania a minimalizáciu negatívnych dopadov na OŽP,
- zodpovedá, aby v Podzhotoviteľskej alebo Dodávateľskej Zmluve o dielo bolo uvedené konkrétne nakladanie s odpadom,
- odovzdať odpady len osobe oprávnenej nakladať s odpadmi podľa zákona NR SR č. 79/2015 Z. z., požadovať zdokladovanie konečnej likvidácie odpadu (zariadenie na zhodnocovanie odpadov, skládka odpadu) a množstva odpadu v tonách (vážne lístky),

- triediť odpady podľa jednotlivých druhov odpadov, preto pre každý druh je nutné zabezpečiť nádobu alebo kontajner, prípadne vrecia,
- zabezpečiť mesačné zasielanie kópií faktúr aj kópii vážnych lístkov Manažérovi pre ŽP Zhotoviteľa ktorý vedie evidenciu odpadov,
- na vážnom lístku odpadov musí byť uvedený :
  - názov stavby, číslo stavebného objektu
  - číslo a názov odpadu,
  - kód nakladania s odpadom,
  - množstvo odpadu v tonách,
  - Zhotoviteľ stavby – splnomocnený Objednávateľom NDS, a.s.- Budimex S.A.
  - dopravca,
  - prijímateľ (podpis oprávnenej osoby a pečiatka spoločnosti),
- pri vzniku nebezpečných odpadov je nutné vložiť ho do obalu a určenej nádoby, kde obal i nádoba musia byť označené identifikačným listom nebezpečného odpadu,
- pri likvidácii nebezpečných odpadov je nutné od firmy ktorá nakladá s nebezpečným odpadom požadovať súhlas na nakladanie s nebezpečným odpadom, súhlas na prepravu nebezpečného odpadu, zdokladovanie konečnej likvidácie odpadu (potvrdená kópia sprievodného listu o preprave nebezpečného odpadu, vážne lístky, spôsob zneškodnenia),
- uchovávať vážne lístky odpadov na stavbe.

Hlavný stavbyvedúci je zodpovedný za ochranu životného prostredia na stavbe a dodržiavanie platnej legislatívy.

Vznikajúce odpady na stavbe budú triedené a uskladňované na vyznačenom mieste a následne bezpečným spôsobom pre ŽP, odkiaľ bude zaručený ich pravidelný odvoz oprávnenými subjektami.

15.4 Spôsob nakladania s odpadom

Pôvodca odpadov = Objednávateľ
alebo
Pôvodca odpadov = ten, komu bolo vydané
stavebné povolenie
(na realizáciu stavby)

Poverenie o nakladaní s odpadom

Budimex, S.A. = Sprostredkovateľ
Osoba oprávnená konať vo veciach realizačných
a technických (napr. hlavný stavbyvedúci)
zabezpečí, aby v Podzhotoviteľskej alebo
Dodávateľskej Zmluve bolo uvedené nakladanie
s odpadom

Podzhotoviteľ alebo
Dodávateľ Zhotoviteľa
musí mať vydanú registráciu
podľa §98 zákona o
odpadoch,
že je osobou
oprávnenou na nakladanie
s odpadom.

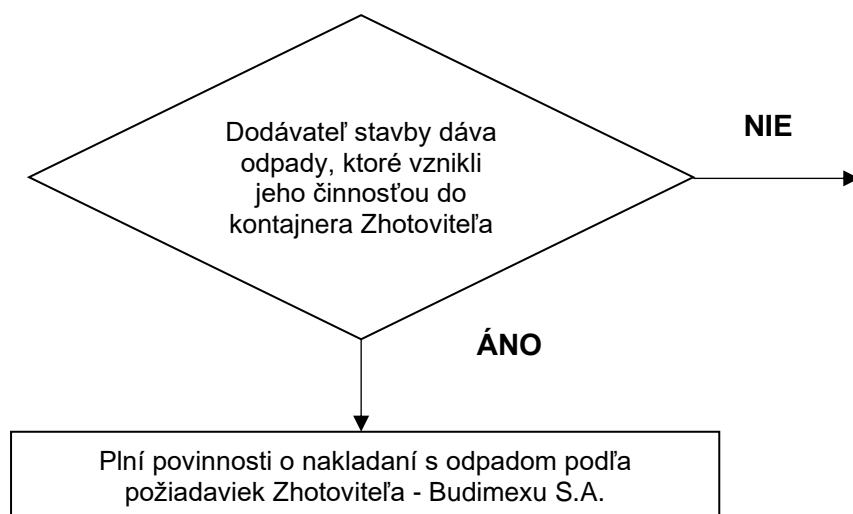

Schéma č. 1 – Nakladanie s odpadmi

15.5 Nakladanie s nebezpečnými odpadmi

Držiteľ nebezpečného odpadu (ďalej len "NO") (pôvodca) , ktorý zhromažďuje ročne viac ako 1t nebezpečných odpadoch, musí mať vydané Rozhodnutie o udelení súhlasu na zhromažďovanie nebezpečných odpadov.

Nakladať s nebezpečným odpadom môže len firma (spoločnosť), ktorá má **súhlas na nakladanie s nebezpečným odpadom**.

Nebezpečné odpady (aj obaly z nich vzniknuté) je nutné zhromažďovať zatriedené podľa ich druhov v mieste ich vzniku, označovať ich identifikačným listom nebezpečného odpadu.

Musia sa zhromažďovať (uskladňovať) tak, aby boli zabezpečené pred nežiaducim únikom do okolitého prostredia a proti znehodnoteniu.

Podľa § 25 tohto zákona platí :

Zakazuje sa riediť a zmiešavať :

- jednotlivé druhy nebezpečných odpadov navzájom,
- nebezpečné odpady s odpadmi, ktoré nie sú nebezpečné,
- nebezpečné odpady s látkami alebo s materiálmi, ktoré nie sú odpadom.

Pri zbere, preprave a skladovaní musí byť nebezpečný odpad zabalený vo vhodnom obale a označený identifikačným listom nebezpečného odpadu.

Nádoby, v ktorých sú nebezpečné odpady uložené, musia byť **výrazne odlišené** od ostatných nádob na odpady, napr. tvarom alebo farbou. Musia byť označené identifikačným listom nebezpečného odpadu. Nádoby musia byť odolné proti mechanickému poškodeniu a chemickým vplyvom. Nebezpečné odpady sa musia zneškodniť prednostne.

Zabezpečiť ochranu NO pred vonkajšími vplyvmi, ktoré by mohli spôsobiť požiar alebo výbuch. Na nakladanie s nebezpečnými odpadmi platia i predpisy pre chemické látky, prípravky a výrobky s rovnakými nebezpečnými vlastnosťami.

Pri vzniku nebezpečného odpadu s ním môže ďalej nakladať len spoločnosť, ktorá má súhlas na nakladanie s nebezpečným odpadom a zároveň i registráciu na prepravu nebezpečného odpadu podľa zákona o odpadoch č. 79/2015 Z. z. v znení neskorších predpisov. Z uvedeného vyplýva, že je potrebné objednávať prepravu NO a jeho následné zhodnotenie, resp. zneškodnenie u jednej spoločnosti, ktorá je dopravcom NO (vykonáva prepravu NO prostredníctvom vlastnej dopravy) a je zároveň i koncový držiteľ tohto odpadu (pri prevzatí NO vydá vážne lístky nebezpečného odpadu). Sprievodný list nebezpečného odpadu vypracuje táto spoločnosť.

Odosielateľom nebezpečného odpadu je spoločnosť, ktorá ho prepravuje a je zároveň i koncovým držiteľom NO.

Miestom vzniku je stavba (uvedie sa názov stavby).

Prílohou ku faktúre za nakladanie s nebezpečným odpadom sú vážne lístky NO a kópia sprievodného listu NO s určením miesta vzniku.

Odosielateľ nebezpečného odpadu, príjemca nebezpečného odpadu a dopravca sú pri preprave nebezpečného odpadu povinní potvrdiť sprievodný list nebezpečného odpadu.

Odosielateľ nebezpečného odpadu je povinný zaslať fotokópiu sprievodného listu nebezpečného odpadu okresnému úradu príslušnému podľa miesta nakládky nebezpečného odpadu a miesta vykládky nebezpečného odpadu; ak súhlas na prepravu nebezpečného odpadu vydal okresný úrad v sídle kraja, aj tomuto úradu.

Príjemca nebezpečného odpadu je povinný zaslať sprievodný list nebezpečného odpadu potvrdený podľa odseku 3 odosielateľovi nebezpečného odpadu, okresnému úradu príslušnému podľa miesta nakládky nebezpečného odpadu a miesta vykládky nebezpečného odpadu, a ak súhlas na prepravu nebezpečného odpadu vydal okresný úrad v sídle kraja, aj tomuto úradu.

16. NAKLADANIE SO ZNEČISŤUJÚCIMI LÁTKAMI A ZMESAMI

Látka alebo zmes spĺňajúce kritériá týkajúce sa fyzikálnej nebezpečnosti, nebezpečnosti pre zdravie alebo nebezpečnosti pre životné prostredie, ktoré sú stanovené v častiach 2 až 5 Prílohy I, je nebezpečná a klasifikuje sa podľa príslušných tried nebezpečnosti stanovených v uvedenej prílohe Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1272/2008 o klasifikácii, označovaní a balení látok a zmesí, o zmene, doplnení a zrušení smerníc 67/548/EHS a 1999/45/ES a o zmene a doplnení nariadenia (ES) č. 1907/2006.

Dva nástroje, ktoré sa podľa tohto nariadení majú používať na informovanie o nebezpečnosti látok a zmesí, sú **etikety** a **Karty bezpečnostných údajov** (ďalej len „KBÚ“) stanovené v nariadení (ES) č. 1907/2006. Z týchto dvoch nástrojov je etiketa jediným nástrojom komunikácie so spotrebiteľmi, ale môže slúžiť aj na upozornenie pracovníkov na komplexnejšie informácie o látkach alebo zmesiach uvedených v kartách bezpečnostných údajov.

Dodávateľ nebezpečnej látky alebo zmesi poskytne príjemcovi nebezpečnej látky alebo zmesi na kartu bezpečnostných údajov v slovenskom jazyku.

Nakladanie so znečisťujúcimi látkami na stavbe :

- znečisťujúce látky budú dopravované na stavbu v predpísaných uzatvorených obaloch v súlade so zákonnými požiadavkami prepravy,

- znečisťujúce látky budú dodávané s Kartou bezpečnostných údajov, s údajmi budú oboznámení zamestnanci nakladajúci s týmito látkami,
- znečisťujúce látky budú skladované v určených, označených skladoch vo vhodných záchytných nádržiach so 100% záchytným objemom,
- pracoviská budú vybavené prístrojmi a prostriedkami potrebnými na zneškodnenie úniku znečisťujúcich látok do vôd alebo do inej zložky životného prostredia,
- na pracovisku bude vedená písomná evidencia o druhoch a množstvách používaných priemyselných materiálov na stavbe,
- v prípade náhodného úniku zamestnanci budú postupovať v zmysle spracovaného postupu uvedeného v článku III.

Pri manipulácii s nimi je nutné sa riadiť informáciami uvedenými na KBÚ.

KBÚ od každej chemickej látky používanej na stavbe sa musia nachádzať **v zelenom šanóne u Manažéra pre ŽP**. KBÚ musia byť vždy k dispozícii v prípade potreby.

Každý zamestnanec a pracovník, ktorý manipuluje s chemickými látkami musí byť oboznámený s ich manipuláciou na základe KBÚ. O školení musí byť vedený záznam (obsah školenia, dátum školenia, mená zaškolených a ich podpis, meno a podpis školiteľa).

Podzhotovitelia a Dodávatelia odovzdajú svoje KBÚ Hlavnému stavbyvedúcemu, alebo ich majú so sebou na stavbe.

17. ZNEŠKODŇOVANIE KONTAMINOVANÉHO MATERIÁLU PRI ZEMNÝCH PRÁČACH

Výkopová zemina môže byť kontrolovaná na prítomnosť nebezpečných látok. V prípade, že takéto látky budú mať prekročenú limitnú hodnotu pre NO, bude s odťažnými znečistenými zeminami nakladané ako s nebezpečným odpadom v zmysle zákona NR SR č. 79/2015 Z. z. v znení neskorších predpisov.

Zhotoviteľ stavby musí dodržať podmienky a plochy na uskladnenie materiálu z výkopov na plochách navrhnutých v dokumentácii odsúhlasenej vydaným stavebným povolením.

Ak je výkopová zemina využívaná na stavbe v mieste trvalého alebo dočasného záberu, z ktorej pochádza nespadá do režimu odpadov podľa §1, ods. (2) písm. h) zákona o odpadoch č. 79/2015 Z. z. v znení neskorších predpisov.

Výkopová zemina sa stáva odpadom, ak je prepravovaná mimo areálu stavby pri ktorej realizácii bola vykopaná.

Ak by mala byť výkopová zemina zo stavby využívaná na spätný zásyp mimo areálu stavby, je nutný súhlas podľa § 97 ods. 1 písm. s) podľa zákona o odpadoch č. 79/2015 Z. z. v znení neskorších predpisov.

Súhlas sa udeľuje výlučne vlastníkovi pozemku.

V prípade, ak je potrebné výkopovú zeminu dočasne uskladniť mimo areál stavby, je na tento účel nutný súhlas podľa § 97 ods. 1 písm. u) podľa zákona o odpadoch č. 79/2015 Z. z. v znení neskorších predpisov.

V prípade, ak Zhotoviteľ pri realizácii zemných prác zároveň nakladá s odpadom, prílohou ku faktúram sú originály vážnych lístkov odpadov a súpis vážnych lístkov odpadov. Tabuľku súpisu vážnych lístkov odpadov obdrží pri podpise školenia o Programe kontroly a ochrany životného prostredia na stavbe – záznam Podzhotoviteľa a Dodávateľa.

POČAS PREVÁŽANIA ZEMINA NESMIE SPÔSOBOVAŤ ZNEČISTENIE KOMUNIKÁCIÍ !

18. ZÁSADY PRE UDRŽIAVANIE PORIADKU NA STAVBE A ŠKOLENIA

18.1 Udržiavanie poriadku na stavbe a dodržiavanie pravidiel

- všetky pracovné priestory, Stavenisko a príslušenstvo udržiavať v čistom, hygienickom a zdravotne nezávadnom stave,
  - udržiavať čistotu komunikácií, ciest pre peších i pre vozidlá,
  - **komunálny odpad, ako fľaše a iné obaly je zakázané ponechávať na Stavenisku**, zhromažďujú sa v kontajneroch určených na komunálny odpad (triedenie komunálneho odpadu), **sklenené fľaše, poháre a sklenené obaly je zakázané vynášať na pracovisko**,
  - ukladať materiál, náradie a rôzne zariadenia tak, aby neboli prekážkou pre iné stavebné činnosti,
  - denne odpratávať odpad z pracovných miest i okolia a zabezpečiť jeho triedenie,
  - zvláštnu pozornosť je potrebné venovať separácii a uskladneniu nebezpečného materiálu,
  - nebezpečný odpad je nutné zhromažďovať v označených kontajneroch (nápis „**Nebezpečný odpad**“ a Identifikačný list nebezpečného odpadu),
  - nebezpečný odpad zhromažďovať samostatne podľa druhov „**Katalóg odpadov**“,
  - všetky dosky s klincami musia byť neodkladne odstraňované z pracovných miest a komunikácií,
  - pred uskladnením použitého stavebného dreva najprv odstrániť všetky klince, ktoré musia byť pozbierané,
  - čistenie komunikácie Zhotoviteľom resp. Podzhotoviteľom ihneď po ich znečistení stavebnými mechanizmami alebo dopravnou technikou,
- FAJČENIE NA STAVENISKU JE POVOLENÉ LEN V PRIESTORE NA TO URČENOM !**

18.2 Školenia zamestnancov a pracovníkov stavby

- Zamestnanci a pracovníci stavby sa pravidelne preškolia o spôsobe nakladania s nebezpečným a ostatným odpadom (dokladá sa záznam o školení),
- Zamestnanci a pracovníci sa pravidelne preškolia o spôsobe triedenia vzniknutých odpadov.

19. HAVARIJNÝ PLÁN PRE PRÍPAD ÚNIKU NEBEZPEČNÝCH LÁTK A MZV

19.1 Základné informácie

V podmienkach realizácie stavby môže dôjsť k havárii pri manipulácii s ropnými látkami pri prečerpávaní do nádrží motorových vozidiel a stavebných mechanizmov, pri skladovaní a manipulácii so škodlivými látkami.

Účelom Havarijného plánu je zabezpečenie rýchlej a organizovanej likvidácie havárie pri použití optimálnych metód zneškodňovania uniknutých znečisťujúcich látok.

Havarijný plán

Bude vypracovaný ako samostatný dokument v zmysle Vyhlášky č. 200/2018 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o zaobchádzaní so znečisťujúcimi látkami, o náležitostiach havarijného plánu a o postupe pri riešení mimoriadneho zhoršenia vôd.

Znečisťujúca látka

Znečisťujúca látka (ďalej len „ZL“) je akákoľvek látka, ktorá je schopná spôsobiť znečistenie (napr. motorová nafta).

Nebezpečná látka

Je látka alebo skupina látok, ktoré sú toxické, perzistentné a schopné bioakumulácie, a iné látky alebo skupiny látok, ktoré vyvolávajú rovnakú úroveň obavy ako látky, ktoré sú toxické, perzistentné a schopné bioakumulácie.

Mimoriadne zhoršenie vôd

Mimoriadne zhoršenie kvality vôd (ďalej len „MZV“) je náhle, nepredvídané a závažné zhoršenie alebo závažné ohrozenie kvality vôd spôsobené vypúšťaním odpadových vôd bez povolenia alebo v rozpore s ním alebo spôsobené neovládateľným únikom ZL.

Pôvodca MZV

Je ten, kto prevádzkoval zariadenie v čase, keď MZV vzniklo a keď sa preukázala príčinná súvislosť s jeho prevádzkovaním.

19.2 Znaky mimoriadneho zhoršenia vôd

Znaky MZV v dôsledku úniku ZL (ropných látok – ďalej len „RL“) :

- zafarbenie alebo zápach vody,
- tukový povlak, vytváranie peny,
- výskyt uhynutých rýb na hladine vody,
- alebo výskyt ZL látok v prostredí súvisiacom s povrchovou vodou alebo podzemnou vodou.

19.3 Postup hlásenia pri MZV

Hlásenie o MZV podáva pôvodca havárie alebo osoba, ktorá MZV zistila nasledovným pracovníkom Zhotoviteľa :

HLAVNÝ STAVBYVEDÚCI CESTY

+ 48 512 488 661

Ing. Slawomir Dudek

STAVBYVEDÚCI MOSTY

+ 421 940 619 827

Ing. Wojciech Wlodzimirski

V prípade potreby pomoci pri MZV je možné kontaktovať nasledovné organizácie :

INŠPEKTORÁT ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA BRATISLAVA – Odbor inšpekcie ochrany vôd

 + 421 2 582 82 426

HAVARIJNÁ SLUŽBA OIOV

 + 421 903 770 102

SLOVENSKÝ VODOHOSPODÁRSKY PODNIK, š.p. Povodie Dunaja, OZ – dispečing

 + 421 904 458 335

INTEGROVANÝ ZÁCHRANNÝ SYSTÉM

 112

HASIČSKÝ A ZÁCHRANNÝ ZBOR

 150

POLICAJNÝ ZBOR

 158

Pri hlásení MZV sa uvádza :

- miesto a čas vzniku havárie,
- kto haváriu zistil a komu bola hlásená,
- príčina vzniku,
- opatrenia na odstránenie následkov havárie.

19.4 Spôsob zabezpečenia zneškodnenia mimoriadneho zhoršenia vôd

Spôsob zabezpečenia zneškodnenia MZV :

- mobilizácia havarijnej skupiny,
- odstránenie príčin MZV (napr. zamedzenie úniku motorovej nafty z poškodenej nádrže),
- vykonanie technických opatrení na zamedzenie znečisťujúcich následkov MZV (napr. použitie absorpčných materiálov na zamedzenie úniku motorovej nafty na odkrytý terén alebo do vodného toku),
- nahlásenie MZV SIŽP a SVP, š.p. Povodie Dunaja, OZ alebo správcovi kanalizácie (vždy iba Hlavný stavbyvedúci alebo Manažér pre ŽP),
- spracovanie správy o vzniku a šetrení havárie,
- zneškodnenie uniknutých ZL (napr. vykopanie zeminy kontaminovanej unikajúcou motorovou naftou a zabezpečenie jej odvozu oprávnenou firmou),
- monitorovanie kvality vodného toku alebo podzemnej vody v prípade úniku ZL do pôdy (napr. zabezpečenie rozborov kvality vody v mieste kontaminácie vodného toku a v smere prúdenia vodného toku v ukazovateli RP),
- uvedenie kontaminovaného miesta do pôvodného stavu.

Pomôcky, náradie a technika :

- havarijná súprava,
- absorpčný materiál (napr. Vapex, Perlit a pod.),

- plastové vrecia,
- oceľový alebo plastový sud na zachytenie ZL,
- krompáč, lopata (1 dierovaná),
- vedro,
- gumené rukavice,
- gumené čižmy,
- stavebný mechanizmus (napr. kolesový nakladač).
- oceľový kontajner.

19.5 Pokyny pre prvý zásah v prípade havárie

V prípade úniku ZL je v prvom rade potrebné zabrániť ich vniknutiu do dažďovej kanalizácie a na nespevnenú plochu (odkrytý terén).

V prípade úniku ZL na spevnenú plochu

Zasiahnutá plocha sa posype absorpčným materiálom (napr. Vapex, Perlit...) a po nasiaknutí sa pomocou lopaty a metly pozbiera do pripravenej nádoby. S nasiaknutým absorpčným materiálom, ako aj kontaminovanou zeminou sa zaobchádza ako s nebezpečným odpadom, ktorý sa odovzdáva spoločnosti oprávnenej nakladať s nebezpečnými odpadmi.

V prípade úniku RL do povrchových vôd

Ropné látky sa zachytávajú prehradením povrchu vodného toku v smere prúdenia vody pomocou norných stien (napr. absorpčné hady). Následne sa na hladinu vody aplikuje absorpčný materiál (napr. Vapex, Perlit a pod.), ktorý sa po nasiaknutí zbiera do pripravených nádob. Tento postup sa opakuje, až dokiaľ sa na hladine vody nepozorujú žiadne RL.

S odčerpanými alebo pozbieranými RL a s nasiaknutým absorpčným materiálom sa manipuluje ako s nebezpečným odpadom (napr. kat. č. 13 08 02 - iné emulzie, resp. 15 02 02 - absorbenty, filtračné materiály vrátane olejových filtrov inak nešpecifikovaných, handry na čistenie, ochranné odevy kontaminované nebezpečnými látkami), ktorý sa odovzdáva spoločnosti oprávnenej nakladať s nebezpečnými odpadmi.

V prípade menšieho úniku RL do pôdy

Pri znečistení manipulačnej plochy, odstavných plôch automobilov a stavebných mechanizmov sa kontaminovaná zemina vykope. S kontaminovanou zeminou sa manipuluje ako s nebezpečným odpadom (napr. kat. č. 17 05 05 - výkopová zemina obsahujúca nebezpečné látky), ktorý sa odovzdáva spoločnosti oprávnenej nakladať s nebezpečnými odpadmi. Na ďalšiu dekontamináciu miesta znečisteného RL sa používajú dekontaminačné prípravky.

V prípade väčšieho úniku RL do pôdy a podzemných vôd

Postihnutá lokalita sa sanuje bezodkladne odkopaním kontaminovanej zeminy napr. kolesovým rýpadlom a kontaminovaná zemina sa odváža na najbližšiu skládku pre nebezpečný odpad.

Skládky pre nebezpečný odpad sú :

- Istrochem Reality, a.s. – Budmerice
- FCC Slovensko, s.r.o. – Zohor

19.6 Dočasné uskladnenie a zneškodnenie pozbieraných znečisťujúcich látok

Pozbierané ZL, nasýtený sorpčný materiál alebo kontaminovaná zemina budú v prípade väčšieho množstva priamo odvezené niektorou z firiem, ktoré sa podieľajú na zneškodňovaní MZV.

V prípade menšieho množstva budú tieto látky dočasne uskladnené v plastových, príp. oceľových sudoch alebo v plastových vreciach uložených v skladových objektoch prevádzky (kryté záchytné havarijné vane s kapacitou dvoch 200 l sudov).

Ich zneškodnenie sa zabezpečí prostredníctvom spoločnosti oprávnenej nakladať s nebezpečnými odpadmi.

20. MERANIE STAVU VODY V STUDNIACH

Počas spracovania projektovej dokumentácie stavby popíše projektant na základe hydrogeologického prieskumu lokality, kde by mohla byť stavebnou činnosťou ohrozená hladina spodných vôd v studniach.

Zhotoviteľ zadá spracovanie dokumentácie meraní stavu vody v studniach na ohrozených lokalitách počas stavby odbornej firme. Zhotoviteľ bude sledovať hladinu vody v ohrozených lokalitách podľa dodaných podkladov od Objedávateľa – Projekt monitoringu z DSP.

Tab.č.5 – Doporučené studne z monitoringu pre ZP z DSP na monitorovanie úrovne hladiny vody

P.č.	Staničenie	Adresa	Výstroj	Využitie	Hladina
1.	13,9 D1	Vajnory Bager	Vrt 50 mm	Pitná a úžitková voda	- - -
5.	14,2 D1	ČS Jurki Vajnory	Vrt 200 mm	Pitná a úžitková voda	1,19 m OB*

*OB – odmerný bod

21. POZOROVANIE TVORBY PRACHU A ZNEČISTENIA OVZDUŠIA

Táto časť Programu ochrany a kontroly životného prostredia – pozorovania ovzdušia a prašnosti je stanovenie opatrení, ktoré treba prijímať počas prác na celom Stavenisku a jeho blízkom okolí za účelom zmiernenia nepriaznivých dôsledkov stavebných činností na kvalitu ovzdušia a za účelom plnenia požiadaviek právnych predpisov.

21.1 Význam pojmov

Znečisťujúca látka

Rozumie sa akákoľvek látka vnášaná ľudskou činnosťou priamo alebo nepriamo do ovzdušia, ktorá má alebo môže mať škodlivé účinky na zdravie ľudí alebo životné prostredie.

Úroveň znečistenia ovzdušia

Koncentrácia znečisťujúcej látky v ovzduší alebo jej depozícia na zemskom povrchu v danom čase.

Emisie

Rozumie sa každé priame alebo nepriame vypustenie znečisťujúcej látky do ovzdušia.

Limitná hodnota

Je to úroveň znečistenia ovzdušia určená na základe vedeckých poznatkov s cieľom zabrániť, predchádzať alebo znížiť škodlivé účinky na zdravie ľudí alebo životné prostredie, ktorá sa má

dosiahnuť v danom čase a od toho času nemá byť už prekročená. Limitná hodnota sa od ustanovených termínov nesmie prekročiť viac ako o medzu tolerancie. Medzou tolerancie je percento limitnej hodnoty, o ktoré môže byť limitná hodnota prekročená v súlade s ustanovenými podmienkami.

21.2 Limity kvality ovzdušia

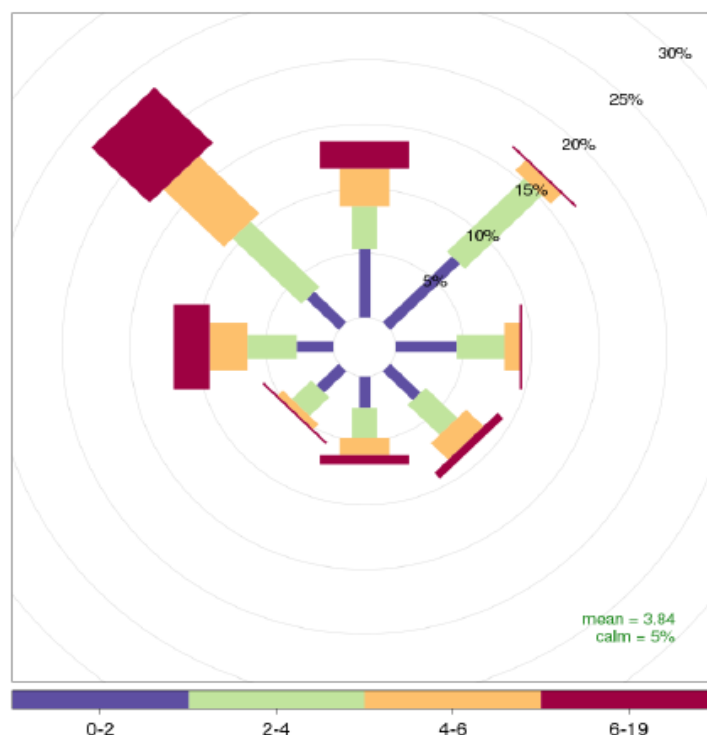
Podunajská nížina patrí k najsuchším oblastiam Slovenska, a to jednak tým, že sú tu najmenšie úhrny, ale najmä tým, že je to najteplejšia a relatívne najveternejšia oblasť, v dôsledku čoho je tu vysoký potenciálny výpar.

Územie Bratislavy je jedno z najveternejších území na Slovensku s vysokými priemernými rýchlosťami vetra. Priemerná ročná rýchlosť vetra za ostatných 10 rokov na stanici Bratislava letisko je 3,7 m/s. Bezvetrie sa vyskytuje len v 5 % z tejto doby, rýchlosť vetra 2 m/s predstavuje jednu tretinu z tohto časového úseku.

Limity kvality ovzdušia, ktoré ustanovuje vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 244/2016 Z. z. o kvalite ovzdušia, sú uvedené v nasledujúcej tabuľke.

Tab.č.6 – Limitné hodnoty podľa vyhlášky MŽP SR č. 244/ 2016 Z. z.

Znečisťujúca látka	Priemerované obdobie	Limitná hodnota
Častice PM ₁₀	1 deň	50 µg/m ³ sa nesmie prekročiť viac ako 35-krát za kalendárny rok
	kalendárny rok	40 µg/m ³
Častice PM _{2,5}	kalendárny rok	Do 1. januára 2020: 25 µg/m ³ Od 1. januára 2020: 20 µg/m ³
SO ₂	1 h	350 µg/m ³ sa nesmie prekročiť viac ako 24-krát za kalendárny rok
	1 deň	125 µg/m ³ sa nesmie prekročiť viac ako 3-krát za kalendárny rok
NO ₂	1 h	200 µg/m ³ sa nesmie prekročiť viac ako 18-krát za kalendárny rok
	kalendárny rok	40 µg/m ³
CO	Najväčšia denná 8-hodinová stredná hodnota ¹⁾	10 mg/m ³
Pb	kalendárny rok	0,5 µg/m ³
Benzén	kalendárny rok	5 µg/m ³

Obr. č. 11 – Početnosť výskytu jednotlivých smerov vetra a ich priemerná rýchlosť na stanici Bratislava – letisko

V prípade výstavby budú najcitlivejšími receptormi obyvatelia Ivanka pri Dunaji, Bernolákova a mestskej časti Bratislavy – Vajnory. To isté platí aj pre obytné územie v blízkosti prístupových ciest príľahlých dedín.

21.3 Zdroje emisií

Potenciálne zdroje prašnosti a iné emisie do ovzdušia, ktoré môžu počas nepriaznivých podmienok spôsobovať obťažovanie obyvateľstva za hranicami stavby, v prípade ak tieto nebudú primerane kontrolované a zmierňované, sú tieto :

- prašnosť prístupových komunikácií spôsobená nákladnými vozidlami a presunmi iných mobilných mechanizmov počas suchého a veterného počasia,
- bagrovanie a iné narúšanie suchých materiálov,
- nakladanie a vykladanie suchých materiálov na/z nákladných vozidiel,
- exhaláty a zápach z dieselových motorov stavebných strojov a nákladných vozidiel,
- vytváranie hald materiálov vrátane dovozu a odvozu materiálu (skládky ornice, zeminy),
- procesy chemickej úpravy podložja (napr. cementom, vápnom).

Primárnymi faktormi, ktoré vytvárajú potenciál pre vznik prašnosti na Stavenisku sú :

→ Rýchlosť vetra

Prachové emisie z odkrytých povrchov sa zvyšujú s rastúcou rýchlosťou vetra. Vírenie prachu vetrom nastáva pri rýchlosti vetra nad 5 m/s. Pri rýchlosti vetra nad 10 m/s sa prach víri vo zvýšenej miere.

→ Vlhkosť materiálu

Vlhkosť viaže častice prachu a zabraňuje ich narúšaniu vetrom alebo pohybom vozidla. Podobne aj povrchy pokryté vegetáciou sú menej náchylné na veternú eróziu ako odkryté povrchy.

→ **Územie s odkrytým povrchom**

Čím sú väčšie plochy s odkrytými povrchmi, tým väčší potenciál existuje pre emisiu prachových emisií.

→ **Podiel jemných častíc v materiáli na povrchu**

Čím je menšia veľkosť častíc materiálu na ploche s odkrytým povrchom, tým ľahšie môžu byť častice unášané vetrom.

→ **Rušivé vplyvy ako je napríklad doprava, nakladanie a vykladanie materiálov**

Vozidlá pohybujúce sa po odkrytých povrchoch majú tendenciu drviť povrchové častice. Častice sa dvíhajú a padajú z rotujúcich kolies a povrchu po ktorom jazdia. Prach sa nasáva aj vzduchovým vírom, ktorý sa tvorí za pohybujúcimi sa vozidlami.

21.4 Riadenie kvality ovzdušia a prašnosti

Obmedzovanie prašnosti

Všeobecné pravidlá obmedzovania prašnosti sú stanovené v Prílohe 3 z Vyhlášky MŽP SR č. 410/2012, ktorá vymedzuje „Všeobecné požiadavky na zdroje znečisťovania ovzdušia“.

Kapitola II.1 tejto prílohy stanovuje „Všeobecné technické požiadavky a všeobecné podmienky prevádzkovania stacionárnych zdrojov emitujúcich tuhé znečisťujúce látky“.

Všeobecne

Pri činnostiach, pri ktorých môžu vznikať prašné emisie, a v zariadeniach, v ktorých sa vyrábajú, upravujú, dopravujú, nakladajú, vykladajú alebo skladujú prašné materiály, je potrebné využiť technicky dostupné prostriedky s ohľadom na primeranosť nákladov na obmedzenie prašných emisií.

Pri posudzovaní rozsahu opatrení je potrebné vychádzať najmä z nebezpečnosti prachu, hmotnostného toku emisií, trvania emisií, meteorologických podmienok a podmienok okolia.

Výroba, úprava, doprava, vykladanie a nakladanie prašných materiálov :

→ Zariadenia na výrobu, úpravu, dopravu prašných materiálov je potrebné zakapotovať. Ak nemožno zabezpečiť prachotesnosť, je potrebné prašnosť v čo najväčšej miere obmedzovať. Prašnú vzdušninu odvádzať na odprášenie.

→ Dráhu pádu pri sypaní prašných materiálov je potrebné obmedziť, napríklad :

- sypaním pomocou vodiacich plechov,
- používaním výsuvných násypných potrubí schopných prispôbiť sa meniacej výške nasypaného materiálu,
- inými opatreniami.

→ Používať strojové a technické vybavenie prispôbené sypanému materiálu, napríklad :

- uzatváracie drapáky,
- násypné trubice s hlavicou s odsávaním,

- obmedziť používanie dopravníkov so striasacím mechanizmom okrem uzatvorených priestorov.
- Násypné otvory vybaviť vekami, klapkami, závesmi alebo nadstavcami brániacimi rozptyľovaniu prachu.
- Ak ide o úpravu stavebného odpadu, napríklad drvenie a súvisiace činnosti, ktoré sú vykonávané na voľnom priestranstve a pre ktoré nemožno podľa najlepšej dostupnej techniky riešiť odprašovanie zakapotovaním a odlučovaním, je potrebné udržiavať dostatočnú vlhkosť na zabránenie alebo obmedzenie prašnosti.
- Počas prepravy prašných materiálov musí byť prepravovaný materiál zakrytý, ak nie je prašnosť obmedzená dostatočnou vlhkosťou prepravovaného materiálu.
- Dopravné cesty a manipulačné plochy je potrebné pravidelne čistiť a udržiavať dostatočnú vlhkosť povrchov na zabránenie rozprašovaniu alebo obmedzenie rozprašovania.

Skladovanie a skládkovanie prašných materiálov

Pri skladovaní a skládkovaní prašných materiálov je potrebné vykonať opatrenia, ako napríklad :

- skladovať prašné materiály ak je to možné najmä v silách, zastrešiť a uzatvoriť sklad prašných materiálov zo všetkých strán,
- zakryť povrch skladovaných a skládkovaných prašných materiálov.
- zazeleniť povrch skládkovaných prašných materiálov,
- založiť protiveterné zazelenené zemné valy alebo vysadiť protiveternú ochrannú zeleň,
- udržiavať potrebnú vlhkosť povrchu uskladnených prašných materiálov.

Realizované opatrenia musia zabezpečiť nevyhnutnú možnosť manipulácie s materiálom s ohľadom na konkrétny technologický proces.

Systémy obmedzovania prachových emisií zahŕňajú :

- Metódy, ktoré upravujú vlastnosti materiálov (napr. kropenie vodou), aby mali menšiu tendenciu byť unášané vetrom alebo pohybom vozidiel.
- Metódy, ktoré znižujú rýchlosť vetra na povrchu (napríklad používanie vetrolamov).
- Kropenie povrchov a materiálov, ktoré môžu byť narušené je základnou metódou obmedzovania prašnosti.
- V rámci územia Staveniska existujú dva typy zeminy s rôznymi vlastnosťami, ktoré musia byť brané do úvahy pri použití zvlhčovania :
  - piesok – rýchlo vysychá a je priepustný; existuje stále vysoké riziko tvorby prašnosti
  - íly – majú vysokú schopnosť viazať vodu; stredné riziko tvorby prašnosti počas dlhších období sucha (v tomto prípade treba s kropením postupovať veľmi opatrne, pretože sa na cestách môže tvoriť blato).

Platí všeobecná zásada z hľadiska požiadavky na vodu: 1 liter na m²/h. Kropenie povrchov vodou je najúčinnjšie, keď sa použije pred výskytom silných vetrov a pred začiatkom zvlášť prašných činností (čo si vyžaduje každodenné sledovanie predpovede počasia).

Na určitých plochách je možné v rozprašovačoch vody použiť polymérové prísady na vytvorenie škrupiny na povrchu, najmä na povrchoch, ktoré zostanú nenarušené po dobu až jedného alebo dvoch mesiacov.

Tvorba prašnosti v súvislosti s realizáciou Projektu môže mať potenciálne účinky v dvoch rovinách. Prvá rovina je individuálna, prašnosť z určitého zdroja, kedy sa vplyvy prašnosti obmedzujú na bezprostredné okolie Staveniska.

Druhou rovinou sú kumulatívne účinky, ktoré môžu vzniknúť, keď sa prašnosť tvorí naraz zo všetkých zdrojov prašnosti a môže ovplyvniť miestnu kvalitu ovzdušia ako celku. Preto je dôležité, aby všetky zdroje prašnosti boli minimalizované v najvyššej možnej miere vrátane tých, ktoré sú umiestnené mimo citlivých lokalít, pretože sumárna prašnosť bude mať vplyv na celkovú kvalitu ovzdušia v danom území.

Metódy predchádzania prašnosti odporúčané v nasledujúcej tabuľke sú postupmi, ktoré sa ukázali ako účinné na mnohých stavbách na Slovensku. Metódy sa môžu použiť samostatne alebo v kombinácii, v závislosti od okolností.

Metódy zhrnuté v tabuľke sa považujú za dostačujúce na zmiernenie nepriaznivých účinkov vzniku prašnosti. Tento zoznam nie je vyčerpávajúci a Manažér pre životné prostredie alebo Podzhotoviteľia môžu navrhnúť aj iné účinné postupy.

Tab.č.7 – Spôsoby obmedzovania prašnosti

Zdroj prašnosti	Spôsoby obmedzovania prašnosti prostredia stavby
Zásoby stavebných materiálov	<ul style="list-style-type: none"> → Obmedziť výšku a sklon hromád kvôli zníženiu veternej erózie. Hromady, ktoré prekračujú výšku 3 m, majú vyššie riziko vzniku prašnosti. → Aktívne hromady zásob udržiavať vždy vlhké alebo prikryté hromady zásob jemných materiálov. → Neaktívne hromady zásob navlhčiť, ak sa tvoria viditeľne prachové emisie. Použiť polymérové prísady na vytvorenie škrupiny na povrchu alebo ho pokryté pokosenou trávou alebo slamou. → Ak sú hromady zásob neaktívne dlhšie ako tri mesiace treba ich zatravníť. Na podporu optimálneho rastu vegetácie dodávať primerané množstvo vody. → Zakryť alebo ohradiť hromady zásob plotom, aby sa zamedzilo poryvom vetra.
Nespevnené povrchy ako sú cesty a Zariadenia stavenísk	<ul style="list-style-type: none"> → Obmedziť podľa možnosti rozsah plôch. → Zachovať vegetáciu v najväčšom možnom rozsahu. → Udržiavať nespevnené cesty a plochy vlhké. → Povrchy pokryť, kde je to možné, hrubým materiálom. → Zhutniť nespevnené plochy, kde je to možné. → Pravidelne udržiavať cesty zrovnávaním a položením vrstvy čerstvého štrku. → Na úsekoch s veľmi vysokým rizikom prašnosti dopravné cesty uzatvoriť. → Stabilizovať odkryté plochy, ktoré nie sú určené na výstavbu, prístup alebo parkovanie, ak by mohli spôsobiť nadmernú prašnosť pri veternom počasí.
	<ul style="list-style-type: none"> → Pravidelné odstraňovanie prachu oplachom alebo zametáním. → Obmedziť rýchlosť vozidiel na nespevnených povrchoch na 10 km/h. → Obmedziť veľkosť nákladu, aby sa vyhlo rozsypávaniu. → Náklad jemných materiálov zakryť. → Minimalizovať prepravné trasy vhodným rozmiestnením a návrhom Staveniska.

- Minimalizovať vynášanie blata a prachu z nespevnených plôch na spevnené vytvorením stabilizovaných vstupných ciest.
- Ak treba, zabezpečiť zariadenia na umývanie kolies.
- Obmedziť rozsah zemných prác vykonávaných počas suchého počasia, pokiaľ je to možné.
- Primerané systémy zavlažovania musia byť dostupné na každej stavbe na zvlhčenie plôch, kde sa majú vykonávať zemné práce ešte pred začatím zemných prác a musia sa používať na stavbách neustále až do vytvorenia finálneho tvaru, keď už ďalšie zemné práce nie sú potrebné.
- Obmedziť výšky vysypávania materiálu.
- Zabezpečiť, aby na stavbe bol k dispozícii dostatok vody.
- Vziať do úvahy dennú predpoveď rýchlosti vetra, smer vetra a podmienky zeminy pred začatím prác s vysokým potenciálom prašnosti.
- Ak je to možné a vhodné nainštalovať plot ako veternú zábranu. Účinnosť je najvyššia tam, kde je plot kolmý na prevládajúci smer vetra a má pórovitosť asi 50 %.
- Minimalizovať plochu povrchov pokrytých jemnými materiálmi.
- Prístupové a nakladacie plochy, zariadenia a činnosti spôsobujúce prašnosť umiestniť čo najďalej ako je možné od citlivých receptorov.
- Počas búracích prác nevyhnutne kropiť vymedzenú časť pracoviska.

Emisie výfukových plynov z vozidiel

Emisie znečisťujúcich plynov a častíc z vozidiel a strojov používaných na stavbe a prašnosti zo stavebných činností sa budú kontrolovať a obmedzovať. Potenciálne zdroje, citlivé receptory budú označené a použijú sa vhodné techniky na obmedzovanie maximálnej rýchlosti.

Nedostatočne servírované motory vozidiel vypúšťajú mnohonásobne väčšie množstvá exhalátov do vzduchu ako udržiavané motory. Zbytočný chod vozidla naprázdno pri parkovaní môže tiež spôsobovať významné lokálne účinky.

V dôsledku uvedeného, na minimalizovanie emisií by mali byť vykonané opatrenia ako :

- Všetky stavebné stroje používané na stavbe musia byť udržiavané v súlade s požiadavkami výrobcu.
- Ak sa zistí nadmerná dymivosť akéhokoľvek stavebného stroja, tento stroj by mal byť odstavený z používania dokiaľ sa nevykoná údržba.
- Vozidlá stavby nesmú byť ponechané s chodom naprázdno pri parkovaní alebo nečinnosti.
- Umiestnenie prepravných ciest a prevádzkového zariadenia mimo potenciálnych receptorov ako sú rodinné domy, školy a nemocnice.
- Používanie vozidiel a zariadení s nízkymi emisiami vybavených katalyzátorom, filtrom dieselových častíc alebo podobnými zariadeniami.
- Používanie palív s nízkym obsahom síry v zariadeniach a vozidlách;
- Maximalizovanie účinnosti spotreby energie (toto môže zahŕňať používanie alternatívnych spôsobov prepravy, maximalizáciu využitia vozidiel zaistením plného naloženia a účinného plánovania trás).

21.5 Kontrola prašnosti

Vizuálna kontrola prašnosti

V nasledujúcej tabuľke je uvedený navrhovaný Program kontroly prašnosti. Za zabezpečenie kontroly je zodpovedný určený majster. Frekvencia kontroly je stanovená, ale v prípade silných vetrov, vzniku prašnosti, ktorá prekročí hranice stavby alebo sťažnosti, sa kontrola bude vykonávať častejšie. Monitorovanie prašnosti prístrojmi sa nenavrhuje.

Tab.č.8 – Program kontroly prašnosti

Monitorovacie činnosti	Frekvencia kontroly
Skontrolovať predpoveď počasia z hľadiska silných vetrov a dažďa, aby ste mohli naplánovať vhodné riadenie prašnosti (predpoveď na 10 dní je dostupná na webovej stránke www.shmu.sk).	1 x týždenne
Skontrolovať stavebné výjazdy a nadväzujúce cesty, či sa na nich nenachádzajú usadeniny prachu.	1 x denne
Skontrolovať nespevnené plochy, či sú vlhké a zabezpečiť, aby ich plocha bola minimalizovaná.	1 x denne zmena poveternostných podmienok
Skontrolovať hromady zásob a zaistite oplatenie, zakrytie, stabilizáciu alebo navlhčenie. Postarať sa, aby výška hromady zásob bola nižšia ako 3 m alebo vhodne zastabilizovaná.	1 x týždenne v čase očakávaných silných vetrov
Skontrolovať systémy kropenia vodou (rozprašovače a postrekovacie vozidlá), preveriť, že sa zariadenie udržiava a je funkčné pre účinné vlhčenie plôch.	1 x týždenne

22. ŠKODY VZNIKNUTÉ NA MAJETKU, CESTÁCH A INŽINIERSKÝCH SIETIACH

22.1 Pasportovanie pôvodného stavu komunikácií a nehnuteľností

Zhotoviteľ je povinný predložiť Stavebnému dozoru dokumentáciu skutočného/pôvodného stavu (pasport) existujúcich prístupových ciest ako aj nehnuteľností ležiacich v bezprostrednej blízkosti Staveniska, podľa zmluvných požiadaviek Objednávateľa, ktoré by mohli byť poškodené alebo ohrozené pracovnou činnosťou Zhotoviteľa. Súčasťou dokumentácie bude aj pasport už zrealizovaných objektov diaľnice D4.

Uvedená pasportizácia bola už zrealizovaná, s časovým predstihom ešte pred začatím vlastnej realizácie stavebných prác, resp. začiatkom prevádzky motorových vozidiel stavby. Pasport sa vyhotovoval digitálnym fotoaparátom spolu s videozáznamom, ktoré boli odovzdané dňa 5.1.2023 Stavebnotechnickému dozoru aj Objednávateľovi a budú u nich archivované počas celej doby trvania Zmluvy. Bude doplnený ešte o záznam z komunikácií a dotknutých nehnuteľností.

Po ukončení užívania prístupových ciest Zhotoviteľom Stavebný dozor za účasti a v súčinnosti so Zhotoviteľom a Objednávateľom a správcami/vlastníkmi prístupových ciest určí prípadné poškodenie prístupových ciest a príslušných nehnuteľností ako aj potrebný rozsah opráv na ich uvedenie do stavu zodpovedajúceho pred začatím výstavby.

Podrobná pasportizácia technického stavu ciest a nehnuteľností bude slúžiť ako podklad pri riešení prípadných sporov ako doklad k prípadnému riešeniu nárokov na náhradu škody spôsobenej prevádzkou stavebných strojov alebo motorových vozidiel, alebo samotnou realizáciou prác na prístupových cestách, ako aj určenia miery zavinenia Zhotoviteľa.

Pasportizáciu prístupových ciest bude ešte dodatočne vykonaná po určení dopravných trás stavebných hmôt a materiálu na Stavenisko. Pred odovzdaním Stavebnému dozoru bude potrebné mať pasport potvrdený správcou/ vlastníkom, alebo povereným pracovníkom samosprávy/obce.

22.2 Dotknuté nehnuteľnosti

Stavebník je povinný zabezpečiť bezpečné prístupy a vjazdy ku všetkým nehnuteľnostiam, ktoré budú výstavbou dotknuté, ako aj zabrániť vzniku škôd na cudzích nehnuteľnostiach počas realizácie výstavby. V prípade ak dôjde k takejto škode, je Zhotoviteľ povinný ju uhradiť v plnom rozsahu, resp. poškodené nehnuteľnosti uviesť do pôvodného stavu.

V prípade, ak sa určí niektorý objekt/nehnuteľnosť, že sa bude monitorovať z dôvodu zvýšeného sadania, posunu alebo pretvorenia dotknutou stavbou počas výstavby a po jej dokončení bude sa postupovať v súlade s STN 73 0405 : 1985 Meranie posunov stavebných objektov.

Pre každý stavebný objekt alebo jeho časť, ktorého posuny a pretvorenia sa majú merať, sa v rámci projektovej dokumentácie stavby vypracuje dokumentácia merania posunov a pretvorení. Obsah tejto dokumentácie meraní stanovuje STN 73 0405. Meranie sa vykoná podľa odd. II. citovanej STN a výsledky merania sa vyhodnotia podľa odd. III., STN 73 0405.

22.3 Cestné komunikácie

Zhotoviteľ v zmysle zmluvných podmienok je povinný predložiť Stavebnému dozoru Dokumentáciu skutočného stavu existujúcich objektov a (pasport) každej prístupovej cesty. Dokumentácie skutočného stavu bude vykonaná za účasti správcu príslušnej komunikácie a ostatných dotknutých orgánov a organizácií.

Zhotoviteľ bude ďalej monitorovať všetky objekty v blízkosti jeho stavebnej činnosti aby sa uistil, že svojou činnosťou nespôsobuje žiadne poškodenie alebo narušenie existujúcich objektov.

Zhotoviteľ vynaloží primerané úsilie na to, aby sa zabránilo poškodeniu všetkých ciest alebo mostov v dôsledku dopravy Zhotoviteľa alebo jeho zamestnancov. Toto úsilie zahŕňa používanie vhodných vozidiel a trás.

Stavebný dozor bude mať nárok prerušiť práce Zhotoviteľa, ak podľa jeho názoru tieto práce spôsobujú nadmerné alebo nerovnomerné sadanie, poškodenie alebo narušenie akéhokoľvek existujúceho objektu a Zhotoviteľ poniesie všetky náklady spojené s opravami objektu alebo potrebou umiestnenia dočasných podpier alebo podobných zariadení, ktoré pri jeho činnosti opomenul použiť alebo mal použiť tak, aby nedošlo k žiadnemu poškodeniu existujúceho objektu.

Pri prácach na cestných komunikáciách Zhotoviteľ bude postupovať podľa nariadení príslušných úradov.

Otvorené výkopy budú označené dohodnutými a odsúhlasenými značkami, ohradami, zábranami a svetlami za účelom zabezpečenia ochrany verejnosti.

Zhotoviteľ poučí svojich zamestnancov, aby nevstupovali na súkromné pozemky mimo Staveniska.

Zhotoviteľ nesie zodpovednosť za všetky škody spôsobené na mestských komunikáciách, cestách, železničných tratiach, obrubníkoch, chodníkoch, diaľniciach, cestách, krajniciach, cestných priekopách, násypových častiach cestného telesa, priepustoch, mostoch alebo inom verejnom, resp. súkromnom majetku, ktoré môžu vzniknúť pri preprave zariadenia, materiálu, resp. pracovníkov na alebo zo stavby.

Zhotoviteľ bude vykonávať svoju stavebnú činnosť tak, aby minimalizoval ich vplyv na pozemné komunikácie v rámci a okolo Staveniska. Zaťaženie všetkých nákladných vozidiel využívaných pre prepravu materiálov a zariadení neprekročí zákonné obmedzenia stanovené Ministerstvom dopravy a výstavby SR. Preprava materiálu a zariadenia bude vykonávaná v súlade s platnou legislatívou.

Pokiaľ nie je v týchto podmienkach uvedené inak :

- Zhotoviteľ bude zodpovedný za údržbu, ktorá môže byť požadovaná preto, lebo používa prístupové cesty,
- Zhotoviteľ poskytne všetky potrebné značky alebo smerovky na prístupových cestách a získa všetky povolenia, ktoré sú požadované príslušnými úradmi na to aby mohol používať cesty, značky a smerovky,
- Objednávateľ nebude zodpovedný za žiadne požiadavky, ktoré môžu vzniknúť v dôsledku používania prístupových ciest,
- Objednávateľ neručí za vhodnosť ani dostupnosť určitých prístupových ciest, a náklady spôsobené nevhodnosťou alebo nedostupnosťou prístupových ciest požadovaných Zhotoviteľom, ktoré bude znášať Zhotoviteľ.

Počas realizácie Zhotoviteľ zabezpečí pravidelné čistenie pozemných komunikácií využívaných pre staveniskovú dopravu, aby nedochádzalo k nadmernej prašnosti a ohrozeniu bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky.

Stavebné práce na pozemných komunikáciách sa môžu vo výnimočných prípadoch, ktoré určuje DPO vykonávať počas verejnej premávky, ktorá môže byť :

- cestná,
- železničná,
- pešia.

Na vykonávanie prác počas verejnej cestnej premávky je potrebné upraviť dopravné značenie a usmerniť premávku, aby užívatelia komunikácie boli oboznámení so stupňom obmedzenia premávky. Dopravné značenie a usmernenie premávky stanoví DRS, ktorá podlieha schváleniu príslušným cestným správnym orgánom a Polícii SR.

Vykonanie prác v ochrannom pásme železnice sa riadi podmienkami, stanovenými v rozhodnutí správneho orgánu železníc SR - ŽSR , ktoré je súčasťou stavebného povolenia.

Vykonanie prác počas pešej premávky stanoví DRS a bude sa riadiť týmito hlavnými zásadami :

- komunikácie pre peších na Stavenisku musia byť vyznačené, spevnené a priebežne čistené,

- všetky výkopy v blízkosti peších trás musia byť označené a zabezpečené tak, aby nemohlo dôjsť k pádu chodcov do výkopu,
- pri vykonávaní prác vo výškach v blízkosti peších trás (napr. na mostoch) musia byť zriadené konštrukcie, záchytné siete a pod. na zachytenie padajúceho materiálu alebo náradia,
- dokumentáciu konštrukcií zabezpečí Zhotoviteľ.

V prípade nutnosti úplnej uzávierky navrhne Zhotoviteľ obchádzku, ak nie je návrh a dopravné značenie takejto obchádzky v DPO.

O povolenie uzávierky cesty požiadá Zhotoviteľ príslušný cestný správny orgán. Na základe vydaného povolenia a jeho podmienok vykoná uzávierku cesty Zhotoviteľ spolu s Políciou SR.

Zhotoviteľ vykoná, pred uvedením obchádzky do prevádzky, všetky dokumentáciu predpísané práce na komunikáciách obchádzkovej trasy (napr. oprava výtlkov, zosilnenie cesty). V prípade, že to tak nie je určené v dokumentácii, je Zhotoviteľ povinný vypracovať tento návrh sám.

Odporúča sa komisionálne posúdenie stavu obchádzkovej trasy za účasti Objednávateľa, Zhotoviteľa, správcu komunikácie a cestného správneho orgánu pred a po skončení obchádzky, na stanovenie prípadných opráv poškodenia vozovky obchádzkovej trasy, vzniknutých cestnou premávkou po dobu obchádzky.

Po skončení uzávierky zhotoviteľ urýchlene odstráni dopravné značenie obchádzky a dopravné značenie komunikácií, slúžiacich pre obchádzku, uvedie cestu do pôvodného stavu, pokiaľ nie je v dokumentácii alebo Objednávateľom stanovené inak.

22.4 Inžinierske siete

Zhotoviteľ je povinný pred začatím realizačných prác požiadať vlastníkov/správcov podzemných inžinierskych sietí o ich presné vytýčenie a počas výstavby dodržiavať ich ochranné pásma v zmysle príslušných predpisov a noriem a v blízkosti týchto sietí prevádzať výkopové práce výhradne ručne bez použitia strojových mechanizmov, tak aby nedošlo k ich poškodeniu. Vytýčenie a funkčnosť inžinierskej siete sa zaznamená písomnou formou a nechá sa potvrdiť správcom vedenia. V prípade prerušenia inžinierskych sietí zariadi Zhotoviteľ okamžite ich provizórne preložky, ktoré musí riadne udržiavať.

V prípade **inžinierskych sietí vo vlastníctve spoločnosti Agilita Development je potrebné vytýčiť a overiť ich funkčnosť**. Tieto siete sa nachádzajú súbežne s diaľnicou D1 medzi Šúrsnym kanálom a Triblavinskou cestou a sú situované na južnej strane popri diaľnici D1. Sú tu uložené aj inžinierske siete vo vlastníctve BVS, a.s. Ak Zhotoviteľ bude využívať na prístup na Stavenisko dočasný záber rozšírenia diaľnice D1, tak uvedené inžinierske siete sa musia primerane zabezpečiť voči poškodeniu stavebnými mechanizmami.

Zhotoviteľ si navrhne vhodnú technológiu výstavby, zabezpečí primerané ochranné prostriedky a urobí preventívne opatrenia bez ďalších finančných nárokov, za účelom zabránenia poškodenia inžinierskych sietí tam, kde majú v ich blízkosti byť Zhotoviteľom vykonané práce či už dočasného alebo trvalého charakteru. Akékoľvek poškodenie inžinierskych sietí spôsobené priamo alebo nepriamo činnosťou Zhotoviteľa bude považované za jeho zodpovednosť.

Zhotoviteľ, v spolupráci s príslušnými správcami sietí, je zodpovedný za ich lokalizáciu na Stavenisku, za vypracovanie Dokumentácie Zhotoviteľa a vybavenie príslušných povolení,

odsúhlasení a uzatvorenia zmlúv o podmienkach preložky (v súlade s § 18 ods.13 zákona č.135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách a v súlade so zákonmi o energetike), t.j. zabezpečenie všetkých dokladov potrebných pre ich prípadné premiestnenie/preložku.

Bez ohľadu na poskytnuté informácie o existujúcich sieťach zodpovednosť za lokalizovanie sietí a predchádzanie ich poškodenia zostáva na Zhotoviteľovi. Zhotoviteľ zabezpečí, aby správcovia sietí a Objednávateľ mali v každom čase prístup pre účely prehliadky, opravy alebo údržby.

Keď dôjde k prerušeniu inžinierskych sietí, ktoré boli riadne vyznačené v DPO a o ktorých Zhotoviteľ vedel vopred, hradí všetky náklady na zriadenie preložiek a ich údržbu a náhrady škôd, vzniknutých poškodením, Zhotoviteľ. Pri realizácii stavebných objektov v ochranných pásmach vedení je potrebné dodržiavať požiadavky vlastníkov alebo správcov z ich vyjadrení, stanovísk a platnej legislatívy.

Pred zahájením stavebných prác, kde bude dochádzať k prekládkam, ochrane inžinierskych sietí alebo ku križovaniu s inými sieťami je potrebné podľa požiadaviek správcov, alebo vlastníkov, resp. kontaktné osoby/ich vlastný stavebný dozor uvedený v ich vyjadreniach alebo stanoviskách. V prípade prekládok sietí, je potrebné prizývať správcov pred zasypáním rýh. Pri výkopových prácach je potrebné zabezpečiť inžinierske siete pred poškodením a prípadným odcudzením.

V prípade poškodenia niektorých z prebiehajúcich inžinierskych sietí v rámci Staveniska z dôvodu stavebných prác, Zhotoviteľ túto skutočnosť bezodkladne nahlási na dispečing daného vlastníka alebo správcu a zabezpečí vstup pracovníkov správcu alebo vlastníka na Stavenisko.

Zhotoviteľ pred vykonaním prekládky by si mal preveriť v súlade s platnou legislatívou, či bola uzavretá dohoda/zmluva a o podmienkach prekládky. Bez tejto dohody/zmluvy nie je možné inžiniersku sieť preložiť. Ak nie, Zhotoviteľ zabezpečí vypracovanie a prerokovanie všetkých zmluvných vzťahov súvisiacich s návrhom zmluvy o budúcej zmluve o odovzdaní a prebratí objektov iných správcov/vlastníkov a zmluvy o budúcej zmluve o zriadení vecného bremena s príslušným správcom prípadne vlastníkom objektu pred začatím realizácie dotknutých stavebných objektov.

Presné termíny prekládok inžinierskych sietí je potrebné vopred oznamovať. V prípade potreby presmerovania prevádzky, pred prerušením prevádzky, je potrebné kontaktovať správcu a žiadať od neho podmienky, za akých je prerušenie možné vykonať. Je potrebné akceptovať pri prekládkach a ochrane inžinierskych sietí všetky podmienky správcov vo vydaných stavebných povoleniach a ich vyjadreniach. Pred uvedeným by mala byť najprv odsúhlasená poskytnutá dokumentácia od Zhotoviteľa so správcom.

22.5 Fotodokumentácia

Každý mesiac sa bude zhotovovať fotodokumentácia, kde Zhotoviteľ zachytí na fotografiách postup prác za každý predchádzajúci mesiac, ktoré zdokumentujú nielen dokončené práce, ale predmetom vyhotovenia fotografickej dokumentácie bude v prípade vzniku nepredvídaných udalostí, ako poškodenie ciest, nehnuteľností a inžinierskych sietí.

Fotografická dokumentácia bude slúžiť ako podklad pre riešenie prípadných sporov a miery zavinenia. V prípade, že stavebné práce sa konajú v blízkosti budov alebo okolo týchto budov bude prebiehať premávka ťažkých vozidiel stavby, zaistí Zhotoviteľ vyhotovenie dokumentácie pôvodného stavu týchto objektov, ako doklad k prípadnému riešeniu nárokov majiteľov budov uplatňujúcich nárok na náhradu škody, spôsobenej prevádzkou stavebných strojov alebo motorových vozidiel.

23. ZABEZPEČENIE TÝKAJÚCE SA PRÍPADENÉHO POUŽITIA VÝBUŠNÍN

23.1 Zabezpečenie týkajúce sa prípadného použitia výbušnín

Na predmetnej stavbe sa neplánujú používať **ŽIADNE VÝBUŠNINY**.

23.2 Zabezpečenie pred produkciou znečistenia ovzdušia

Zhotoviteľ iba na základe písomného súhlasu príslušného úradu, podľa zákonov SR o ochrane životného prostredia a ostatnej súvisiacej platnej legislatívy, bude v prípade potreby inštalovať agregáty, ako malé zdroje znečistenia pracujúce na báze akéhokoľvek paliva, zakategorizované v zmysle platnej legislatívy v závislosti od ich výkonu zariadenia, ktoré môže produkovať škodliviny znečisťujúce ovzdušie.

Zhotoviteľom sa zakazuje na Stavenisku páliť žiadny stavebný odpad, alebo iné materiály.

24. VÝSTRAŽNÉ PIKTOGRAMY

Piktogramy označujúce škodlivé vlastnosti látok a zmesí podľa globálneho harmonizovaného systému (ďalej len "GHS") klasifikácie a označovania chemických látok a zmesí :

Tab.č.9 – Grafické zobrazenie výstražných symbolov

Výstražný symbol	Označovanie a kategória nebezpečenstva	Špecif. rizikovosť
	GHS 01 – VYBUCHUJÚCA BOMBA Výbušné látky	H200, H201, H202, H203, H205
	GHS 02 – PLAMEŇ Horľavé látky	H221, H223, H226
	GHS 03 – PLAMEŇ NAD KRUHOM Oxidačné látky	H250, H271, H272
	GHS 04 – TLAKOVÁ NÁDOBA Plyny pod tlakom	H280

	GHS 05 – KOROZÍVNOSŤ Korozívne a žieravé látky	H311, H312, H314, H315, H317, H318, H319 H330
	GHS 06 – LEBKA S KRÍŽENÝMI KOSTĎAMI Toxické látky	H301 + H311, H301 + H311 + H331, H301 + H331, H311 + H331
	GHS 07 – VÝKRIČNÍK Dráždivé látky	H314, H315, H317, H318, H319 H330
	GHS 08 – NEBEZPEČNOSŤ PRE ZDRAVIE Látky nebezpečné pre zdravie	H300, H302, H304, H310, H332, H341, H350, H360, H420
	GHS 09 – ŽIVOTNÉ PROSTREDIE Látky nebezpečné pre životné prostredie	H400, H410, H411, H412, H413, H420

25. ZOZNAM SÚVISIACICH PRÁVNÝCH PREDPISOV A POŽIADAVIEK

25.1 Ochrana životného prostredia

Zákon č. 17/1992 Zb. o životnom prostredí v znení neskorších predpisov

Zákon NR SR 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov

Zákon NR SR č. 39/2013 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Zákon NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov

Vyhláška MŽP SR č 24/2003 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov

25.2 O vzdušie

Zákon NR SR č. 137/2010 Z. z. o ovzduší v znení neskorších predpisov

Zákon NR SR č. 401/1998 Z. z. o poplatkoch za znečistenie ovzdušia v znení neskorších predpisov

Vyhláška MŽP SR č. 244/2016 Z. z. o kvalite ovzdušia v znení vyhlášky č. 296/2017 Z. z. a vyhlášky č. 32/2020 Z. z.

Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 410/2012 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší v znení neskorších predpisov.

Vyhláška MŽP SR č. 411/2012 Z. z. o monitorovaní emisií zo stacionárnych zdrojov znečisťovania ovzdušia a kvality ovzdušia v ich okolí v znení vyhlášky č. 316/2017 Z. z.

Vyhláška MZ SR č. 549/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení neskorších predpisov

STN EN 481 Ovzdušie na pracovisku. Určenie veľkosti frakcií na meranie častíc rozptýlených vo vzduchu

25.3 Odpady

Zákon NR SR č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Vyhláška MŽP SR č. 365/2015 Z. z., ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov, v znení neskorších predpisov

Vyhláška MŽP SR č. 366/2015 Z. z. o evidenčnej a ohlasovacej povinnosti, v znení neskorších predpisov

Vyhláška MŽP SR č. 371/2015 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o odpadoch, v znení nasledujúcich predpisov

Vyhláška č. 382/2018 Z. z. o skládkovaní odpadov a uskladnení odpadovej ortuti, v znení neskorších predpisov

Oznámenie MŽP SR č. 368/2015 Z. z. o vydaní výnosu o jednotlivých metódach analytickej kontroly odpadov

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES o odpade a o zrušení určitých smerníc

25.4 Ochrana pôdy

Zákon č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy v znení neskorších zmien a doplnkov

Vyhláška Ministerstva poľnohospodárstva č. 508/2004 Z. z., ktorou sa vykonáva § 27 zákon č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy v znení neskorších zmien a doplnkov vyhláškou č. 59/2013 Z. z.

25.5 Voda

Zákon NR SR č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon)

Zákon NR SR č. 409/2014 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona SNR č. 372/1992 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení

neskorších predpisov a ktorým sa dopĺňa zákon č. 401/1998 Z. z. o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia v znení neskorších predpisov.

Nariadenie vlády SR č. 167/2015 o environmentálnych normách kvality v oblasti vodnej politiky

Vyhláška MP, MŽP a RR SR č. 418/2010 Z. z. o vykonaní niektorých ustanovení vodného zákona, v znení neskorších predpisov

Vyhláška MŽP SR č. 200/2018 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o zaobchádzaní s nebezpečnými látkami, o náležitostiach havarijného plánu a o postupe riešení mimoriadneho zhoršenia vôd

Zákon NR SR č. 7/2010 o ochrane pred povodňami, v znení neskorších predpisov

Vyhláška MŽP SR č. 261/2010 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obsahu povodňových plánov a postupov ich schvaľovania

25.6 Hluk a vibrácie

Zákon č. 2/2005 Z. z. o posudzovaní a kontrole hluku vo vonkajšom prostredí v znení zákona č. 170/2009 Z. z.

Nariadenie vlády 555/2006 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 115/2006 Z. z. o minimálnych zdravotných a bezpečnostných požiadavkách na ochranu zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou hluku

Nariadenie vlády č. 629/2005 Z. z., ktorým sa mení s dopĺňa NV SR č. 416/2005 Z. z. o minimálnych zdravotných a bezpečnostných požiadavkách na ochranu zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou vibráciám

Nariadenie vlády č. 78/2019 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách a postupoch posudzovania zhody emisií hluku zariadení používaných vo vonkajšom priestore

Vyhláška Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 549/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení vyhlášky č. 237/2009 Z. z.

25.7 Chemické faktory

Vyhláška Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 300/2007 Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky : ktorým sa mení nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 355/2006 Z. z. O ochrane zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou chemickým faktorom pri práci

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 o registrácii, hodnotení, autorizácií a obmedzovaní chemikálií (REACH) A o zriadení Európskej chemickej agentúry, o zmene a doplnení smernice 1999/45/EHS a o zrušení nariadenia Rady (EHS) 793/93 a nariadenia Komisie (ES) č. 1488/94, smernice Rady 76/769/EHS a smerníc Komisie 91/155/EHS, 93/67/EHS, 93/105/ES a 2000/21/ES

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1272/2008 o klasifikácií, označovaní a balení látok a zmesí, o zmene, doplnení a zrušení smerníc 67/548/EHS a 1999/45/ES a o zmene a doplnení nariadenia (ES) č. 1097/2006

STN EN 689 Pracovná expozícia. Meranie inhalačnej expozície chemickým látkam. Stratégia na skúšanie zhody s limitnými hodnotami pracovnej expozície

STN EN 482+A1 Pracovná expozícia. Všeobecné požiadavky na pracovné charakteristiky postupov merania chemických faktorov

25.8 Iné súvisiace predpisy

Zákon NR SR č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Vyhláška Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 448/2007 Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky: O podrobnostiach o faktoroch práce a pracovného prostredia vo vzťahu ku kategorizácii prác z hľadiska zdravotných rizík a o náležitostiach návrhu na zaradenie prác do kategórií.

Nariadenie vlády SR č. 396/2006 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na Stavenisko

Zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov

SIŽP, Arboristický štandard, Ochrana drevín pri stavebnej činnosti 2.

25.9 Požiadavky Objednávateľa

- Časť 1 Zmluva o Dielo – Zmluvné dojednanie
- Časť 2 Zmluva o Dielo – Zmluvné podmienky
  - Časť 2.1 Všeobecné zmluvné podmienky
  - Časť 2.2 Osobitné zmluvné podmienky
- Časť 3 Požiadavky Objednávateľa
  - Časť 3.1 Požiadavky Objednávateľa
  - Časť 3.2 Všeobecné TKP
  - Časť 3.3 Zvláštne TKP
  - Časť 3.4 Technické požiadavky
- Časť 5 Dokumentácia poskytnutá Objednávateľom

26. PRÍLOHY

- PRÍLOHA Č.1 : OBOZNÁMENIE PODZHOTOVITEĽA A DODÁVATEĽA S PROGRAMOM OŽP
PRÍLOHA Č.2 : ČESTNÉ PREHLÁSENIE O NAKLADANÍ S ODPADOM
PRÍLOHA Č.3 : PREHLÁSENIE O NAKLADANÍ S ODPADOM OD DODÁVATEĽA
PRÍLOHA Č.4 : EVIDENČNÝ LIST ODPADU
PRÍLOHA Č.5 : IDENTIFIKAČNÝ LIST NEBEZPEČNÉHO ODPADU – 15 01 10
PRÍLOHA Č.6 : IDENTIFIKAČNÝ LIST NEBEZPEČNÉHO ODPADU – 15 02 02
PRÍLOHA Č.7 : IDENTIFIKAČNÝ LIST NEBEZPEČNÉHO ODPADU – 17 05 05
PRÍLOHA Č.8 : IDENTIFIKAČNÝ LIST NEBEZPEČNÉHO ODPADU – 17 06 03
PRÍLOHA Č.9 : HAVARIJNÝ PLÁN NA NEBEZPEČNÉ LÁTKY
PRÍLOHA Č.10 : HAVARIJNÝ PLÁN NA ROPNÉ LÁTKY
PRÍLOHA Č.11 : NÚDZOVÉ ČÍSLA
PRÍLOHA Č.12 : OZNAČENIE NEBEZPEČNÉHO ODPADU

**26.1 PRÍLOHA Č.1 : OBOZNÁMENIE PODZHOTOVITEĽA A DODÁVATEĽA
S PROGRAMOM OŽP****ZÁZNAM PODZHOTOVITEĽA / DODÁVATEĽA**

.....
Organizácia, pracovná činnosť

Stavba : .....

Každý Podzhotoviteľ a Dodávateľ je plne zodpovedný za činnosť svojich pracovníkov, ktorí musia na Stavenisku dodržiavať všetky pravidlá ochrany životného prostredia.

Program kontroly a ochrany životného prostredia je nedeliteľnou súčasťou stavebnej dokumentácie a musí sa v plnej miere dodržiavať.

Nachádza sa u Hlavného stavbyvedúceho v šanóne OŽP stavby.

Podzhotoviteľia a Dodávateľia sú plne zodpovední za rešpektovanie stanovených pravidiel a postupov v oblasti životného prostredia.

Podzhotoviteľ a Dodávateľ musí byť oboznámený s Programom kontroly a ochrany ŽP stavby a zaväzuje sa ho v plnom rozsahu dodržiavať.

Každý Podzhotoviteľ a Dodávateľ je zodpovedný za to, že jeho kontrolní a výkonní pracovníci dodržiavajú platnú legislatívu SR v oblasti ochrany životného prostredia stavby, riadia sa postupom nakladania s odpadom a riadne používajú hygienické zariadenia.

Postup nakladania s odpadom :

(zakrúžkujte 1. alebo 2.)

1. V prípade, ak Podzhotoviteľ dáva odpady, ktoré vznikli na stavbe jeho činnosťou, do kontajnera na odpad, ktorý zabezpečil Zhotoviteľ stavby – Budimex, S.A. nakladá s odpadom podľa pokynov stavbyvedúceho.

2. Podzhotoviteľ = sprostredkovateľ stavby, t.j. Dodávateľ ktorý prepravuje odpad do zariadenia na zhodnotenie, resp. zneškodnenie odpadu, alebo si na túto činnosť objedná služby inej firmy, musí byť **osobou oprávnenou na nakladanie s odpadom** (zákon o odpadoch č. 79/2015 Z. z., §14 (1) písm. e), § 98).

Pred začiatkom stavebných prác predloží Hlavnému stavbyvedúcemu a Manažérovi pre ŽP kópiu registrácie podľa § 98 / kópiu súhlasu podľa § 97 zákona o odpadoch č. 79/2015 Z. z.

Hlavnému stavbyvedúcemu a Manažérovi pre ŽP zasiela e-mailom :

- mesačne do 10. dňa nasledujúceho mesiaca čestné prehlásenie Podzhotoviteľa stavby o nakladaní s odpadom, ktorého prílohu tvoria vážne lístky odpadov (formulár obdrží od Hlavného stavbyvedúceho pri nástupe na stavebné práce),
- kópiu rozhodnutia, súhlasu na nakladanie s odpadom od koncového držiteľa odpadu (v prípade, že je rovnaký, po celú dobu výstavby, dodá sa pri zaslaní prvého čestného prehlásenia), kde koncový držiteľ odpadu je príjemca odpadu uvedený na vážnych lístkoch.

Na vážnych lístkoch odpadu musí byť okrem iného uvedené :

- názov stavby, číslo stavebného objektu,
- katalógové číslo a názov odpadu,
- kód nakladania s odpadom, množstvo odpadu v tonách,
- Objednávateľ (názov Podzhotoviteľ stavby),
- dopravca,
- ŠPZ nákladného auta,
- príjemca odpadu (podpis oprávnenej osoby a pečiatka spoločnosti).

Podzhotoviteľ predkladá Hlavnému stavbyvedúcemu aktuálne **Karty bezpečnostných údajov** od všetkých chemických látok, s ktorými pracuje na stavbe.

Za porušovanie pravidiel ochrany životného prostredia stavby (ďalej len „OŽP“ stavby) môžu byť zo strany Objednávateľa vyvodzované dôsledky voči Zhotoviteľovi stavby. Tieto následne môžu vyústiť do postihu zo strany Zhotoviteľa stavby na konkrétneho Podzhotoviteľa stavby, ktorý je zodpovedný za porušenie pravidiel OŽP stavby.

Všetka dopravná technika, stavebné stroje, strojné a elektrické zariadenia musia byť označené názvom či logom dodávateľa a evidenčným číslom. Musia byť v dobrom technickom stave a s pravidelnými emisnými kontrolami (mechanizmy a motorové vozidlá).

Dokumentáciu OŽP pre stavbu si vedie každý Podzhotoviteľ :

- záznamy o zistených nedostatkoch a prijatých opatreniach v oblasti ochrany ŽP na stavbe,
- evidenčné listy odpadov (ak je držiteľ odpadov),
- identifikačné listy nebezpečných odpadov,
- sprievodné listy nebezpečných odpadov.

Všetci predstavitelia stavby zo strany Zhotoviteľa a Stavebnotechnického dozoru sú oprávnení zastaviť akékoľvek práce, pokiaľ sú bezprostredne ohrození pracovníci alebo životné prostredie na stavbe.

O nedostatkoch, ktoré nevytvárajú bezprostredné ohrozenie životného prostredia je informovaný príslušný vedúci pracovník Zhotoviteľa alebo Dodávateľa, pre zaistenie nápravných opatrení.

Výsledky kontrol sú prerokovávané na pravidelných poradách so Zhotoviteľom a jeho Dodávateľmi.

Pre účely dokladovania dodržiavania ochrany ŽP stavby musí každý Podzhotoviteľ zaznamenávať jednotlivé prípady :

- výskyt situácií, kedy bolo odvrátené nebezpečenstvo vážneho úrazu alebo technickej havárie (skoro nehoda),
- technické havárie a technické poruchy ,
- ekologické havárie,
- porušenie predpisov pri zaobchádzaní s odpadmi.

Pri niektorých týchto prípadoch neodpadá povinnosť oznámiť vznik udalosti štátnym orgánom v zmysle zákonov a predpisov SR.

Príslušnému Okresnému úradu Bratislava alebo Senec, podľa lokality úniku, na odbor Životné prostredie je potrebné písomne ohlásiť únik nebezpečného odpadu, vytečenie väčšieho množstva znečisťujúcich látok a pod.

O všetkých prípadoch musí byť dodaná "Písomná správa" Hlavnému stavbyvedúcemu.

PRÍLOHA Č.1 – PREZENČNÁ LISTINA

PREZENČNÁ LISTINA OBOZNÁMENIA S PROGRAMOM KONTROLY A OCHRANY ŽP

Na základe vykonaného školenia doleuvedení pracovníci Podzhotoviteľa svojim podpisom potvrdzujú, že obsahu školenia porozumeli a budú v plnom rozsahu dodržiavať Program kontroly a ochrany ŽP a platné predpisy pre oblasť ochrany životného prostredia.

P.č.	Meno a priezvisko	Názov Podzhotoviteľa	Podpis

_____
Podzhotoviteľ
(meno, priezvisko a podpis)

_____
Inštruktáž vykonal
(meno, priezvisko a podpis)

Dátum a miesto : _____

26.2 PRÍLOHA Č.2 – ČESTNÉ PREHLÁSENIE O NAKLADANÍ S ODPADOM**ČESTNÉ PREHLÁSENIE PRE OBJEDNÁVATEĽA STAVBY O NAKLADANÍ S ODPADOM**

Názov stavby :

Názov firmy (sprostredkovateľ) :

Číslo : registračné číslo :

Činnosť firmy :

Doba vykonávania stavebných prác za mesiac : ..... rok : .....

Druhy vyprodukovaných odpadov :

Číslo odpadu podľa katalógu odpadov (Vyhláška MŽP SR č.365/ 2015)	Názov odpadu	Množstvo odpadu v tonách	Následný držiteľ odpadu		Koncový držiteľ odpadu	
			Kód nakladania s odpadom*)	Obchodné meno nasledujúceho držiteľa odpadu, IČO	Kód nakladania s odpadom*)	Obchodné meno nasledujúceho držiteľa odpadu, IČO

Kód*)	Nakladanie s odpadom
R1	Využitie najmä ako palivo alebo na získavanie energie iným spôsobom
R3	Recyklácia alebo spätné získavanie organických látok, ktoré sa nepoužívajú ako rozpúšťadlá (vrátane kompostovania a iných biologických transformačných procesov)
R4	Recyklácia alebo spätné získavanie kovov a kovových zlúčenín
R5	Recyklácia alebo spätné získavanie iných anorganických materiálov
R11	Využitie odpadov vzniknutých pri činnostiach R1 až R10
R12	Úprava odpadov určených na spracovanie niektorou z činností R1 až R11
R13	Skladovanie odpadov pred použitím niektorej z činností R1 až R12 (okrem dočasného uloženia pred zberom na mieste vzniku)
D1	Uloženie odpadu na skládku odpadov
Z	Zhromažďovanie odpadov (dočasné uloženie odpadov pre ďalším nakladaním s ním)
DO	Odovzdanie odpadu na využitie v domácnosti
V	Zber
OS	Odovzdané sprostredkovateľovi
OO	Odovzdané obchodníkovi
SZV	Dočasné uloženie výkopovej zeminy
SZ	Spätný zásyp

Povinnosti držiteľa odpadu sú uvedené v zákone č. 79/2015 Z. z., § 14.

Držiteľ odpadu vedie evidenciu odpadov. Ohlásenie o vzniku odpadu a nakladaní s ním podáva držiteľ odpadu, ak nakladá ročne v súhrne s viac ako 50 kg nebezpečných odpadov alebo s viac ako jednu tonu ostatných odpadov (Vyhláška č. 366/2015 Z. z., §3).

Príloha : registrácia na sprostredkovateľa a č. vážneho lístku odpadov

Dňa : .....

.....
Meno, priezvisko, podpis a pečiatka

Hlavný stavbyvedúci

26.3 PRÍLOHA Č.3 – PREHLÁSENIE O NAKLADANÍ S ODPADOM OD DODÁVATEĽA**PREHLÁSENIE O NAKLADANÍ S ODPADOM PRE OBJEDNÁVATEĽA**

Názov firmy : .....

Činnosť firmy : .....

Doba vykonávania stavebných / demolačných prác od : ..... do : .....

Druhy vyprodukovaných odpadov :

Číslo odpadu podľa katalógu odpadov (Vyhláška MŽP SR č. 365/ 2015)	Názov odpadu	Množstvo odpadu v tonách	Spôsob nakladania s odpadom*	Obchodné meno nasledujúceho držiteľa odpadu, IČO

*R1 Využitie najmä ako palivo alebo na získavanie energie iným spôsobom.

R3 Recyklácia alebo spätné získavanie organických látok, ktoré sa nepoužívajú ako rozpúšťadlá (vrátane kompostovania a iných biologických transformačných procesov) (*).

R4 Recyklácia alebo spätné získavanie kovov a kovových zlúčenín.

R5 Recyklácia alebo spätné získavanie iných anorganických materiálov (**).

R11 Využitie odpadov vzniknutých pri činnostiach R1 až R10.

R12 Úprava odpadov určených na spracovanie niektorou z činností R1 až R11(***)

R13 Skladovanie odpadov pred použitím niektorej z činností R1 až R12 (okrem dočasného uloženia pred zberom na mieste vzniku).(***)*

R xx Príslušné zhodnotenie odpadu

D1 Uloženie odpadu na skládku odpadov

Príloha : vážne lístky odpadov

Dňa .....

Konateľ firmy, pečiatka

26.4 PRÍLOHA Č.4 – EVIDENČNÝ LIST ODPADU

VZOR

Kód činnosti

Kód odpadu

Názov odpadu

Kategória

Y-kód

EVIDENČNÝ LIST ODPADU

ORGANIZÁCIA/OBEC										PREVÁDZKAREŇ/ZÁVOD														
										IČO														
Obchodné meno/Názov obce :																								
Adresa :										Adresa :														
Ulica :										Ulica :														
Obec :										PSČ :					Obec :					PSČ :				
Tel.:										Fax :					Tel.:					Fax :				

Dátum	Odpad		Hmotnosť odpadu (t)		Kód nakladania	IČO, obchodné meno predchádzajúceho/ /nasledujúceho držiteľa	Poznámka	Skratka
	sklad	nádoba	vznik/ príjem	nakladanie				
1	2		3		4	5	6	7

Zodpovedná osoba :

26.5 PRÍLOHA Č.5 – IDENTIFIKAČNÝ LIST NEBEZPEČNÉHO ODPADU – 15 01 10

Obaly obsahujúce zvyšky nebezpečných látok alebo kontaminované nebezpečnými látkami

1. Názov odpadu : Obaly obsahujúce zvyšky nebezpečných látok alebo kontaminované nebezpečnými látkami.							
2. Číslo odpadu:		1	5	0	1	1	0
3. Fyzikálne a chemické vlastnosti odpadu : Obaly obsahujúce zvyšky škodlivých látok alebo kontaminované škodlivými látkami – horľavinami, toxickými látkami a podobne.							
4. Nebezpečné vlastnosti odpadu : Horľavý (HP 3), Toxicita pre cieľové orgány, toxicita pri vdychnutí (HP 5), Ekotoxický (HP 14).							
5. Odporúčané spôsoby zneškodňovania : D1 skládkovanie na skládkach nebezpečného odpadu Skladovať v hermeticky uzatvorených obaloch.							
6. Opatrenia pri haváriách a požiaroch : Postupovať podľa Havarijného plánu a predpisov požiarnej ochrany.							
6.1. Pri rozsypaní, rozliatí, úniku plynov, a pod.: Miesto lokalizovať a zabrániť ďalšiemu úniku, odpad posypať absorpčným materiálom (napr. Vapex). Odpad a absorpčný materiál následne umiestniť do nepriepustnej a uzatvárateľnej nádoby, ktorá je zabezpečená proti atmosférickým vplyvom.							
6.2. Vhodné hasiac prostriedky : Pri hasení používať práškové hasiace prístroje. Pri hasení treba použiť dýchacie prístroje.							
6.3. Prvá pomoc : Zasiahnuté miesto treba umyť tečúcou vodou, mydlom a ošetriť reparačným krémom. Zasiahnuté oči vypláchnuť vodou. Pri požití vypláchnuť ústa a vyhľadať lekársku pomoc.							
7. Ďalšie údaje : Zhromažďovať v nepriepustnej a uzatvárateľnej nádobe zabezpečenej proti atmosférickým vplyvom. Zabrániť úniku do ovzdušia, spodných a povrchových vôd a do kanalizácie. Pri manipulácii použiť ochranné rukavice, nepiť, nejesť, nefajčiť. Zberná nádoba musí byť označená týmto listom.							
8. Pôvodca odpadu (názov, sídlo) : Objednávateľ stavby : Názov stavby :							
9. Spracoval : Meno : Adresa organizácie : (sprostredkovateľ) Dátum spracovania :							
				Telefón : Fax : Podpis :			

26.6 PRÍLOHA Č.6 – IDENTIFIKAČNÝ LIST NEBEZPEČNÉHO ODPADU – 15 02 02

Absorbenty

1. Názov odpadu :	Absorbenty, filtračné materiály (vrátane olejových filtrov inak nešpecifikovaných), handry na čistenie, ochranné odevy kontaminované nebezpečnými látkami					
2. Číslo odpadu :	1	5	0	2	0	2
3. Fyzikálne a chemické vlastnosti odpadu :	Odpad obsahuje tuhé aj kvapalné zložky, napr. ako ropné oleje, tuky, mazadlá a iné škodliviny. Sú to horľaviny rôznej triedy horľavosti (III.-IV. Triedy) v závislosti od druhu škodliviny a prítomnosti prchavých látok.					
4. Nebezpečné vlastnosti odpadu :	Horľavé (HP 3), ekotoxický (HP 14). Pri styku s vodou môžu tvoriť vodné výluhy, ktoré ohrozujú pôdu, povrchové a podzemné vody.					
5. Odporúčané spôsoby zneškodňovania :	D1, skládkovanie na skládke nebezpečného odpadu.					
6. Opatrenia pri haváriách a požiaroch :	Postupovať podľa požiarneho a havarijného plánu. Zabrániť styku odpadu s otvoreným ohňom.					
6.1. Pri rozsypaní, rozliatí, úniku plynov, a pod.:	Lopatou pozbierať do uzatvárateľnej, nepriepustnej nádoby. Treba zabrániť úniku odpadu do povrchových a podzemných vôd a do kanalizácie.					
6.2. Vhodné hasiace prostriedky :	Použijú sa hasiace prístroje penové, suché alebo práškové, podľa druhu horľavej látky. Pri požari treba použiť dýchacie prístroje.					
6.3. Prvá pomoc :	Zasiahnuté miesto treba umyť tečúcou vodou, mydlom a ošetriť reparačným krémom.					
7. Ďalšie údaje :	Zhromažďovať v nepriepustnej a uzatvárateľnej nádobe zabezpečenej proti atmosférickým vplyvom. Zabrániť úniku do ovzdušia. Pri manipulácii použiť ochranné rukavice, nepiť, nejesť, nefajčiť. Zberná nádoba musí byť označená týmto listom.					
8. Pôvodca odpadu (názov, sídlo) :	Investor stavby : Názov stavby :					
9. Spracoval :	Meno :		Telefón :			
	Adresa organizácie : (sprostredkovateľ)		Fax :			
	Dátum spracovania :		Podpis :			

26.7 PRÍLOHA Č.7 – IDENTIFIKAČNÝ LIST NEBEZPEČNÉHO ODPADU – 17 05 05

Výkopová zemina obsahujúca nebezpečné látky

1. Názov odpadu : Výkopová zemina obsahujúca nebezpečné látky						
2. Číslo odpadu :	1	7	0	5	0	5
3. Fyzikálne a chemické vlastnosti odpadu : Fyzikálne : zápach podľa obsahujúcej nebezpečnej látky (benzín, nafta, olej, ...) Chemické : podľa obsahujúcej nebezpečnej látky (benzín, nafta, olej, ...)						
4. Nebezpečné vlastnosti odpadu : Horľavé (HP 3), toxicita pre špecifické cieľové orgány, toxicita pri vdýchnutí (HP 5), akútna toxicita (HP 6), ekotoxický (HP 14).						
5. Odporúčané spôsoby zneškodňovania : Biologické alebo fyzikálno–chemické metódy, respektíve ich kombinácia.						
6. Opatrenia pri haváriách a požiaroch : Postupovať podľa Havarijného plánu a predpisov požiarnej ochrany.						
6.1. Pri rozsypaní, rozliatí, úniku plynov, a pod.: Miesto lokalizovať a zabrániť ďalšiemu úniku, odpad posypať absorpčným materiálom (Vapex). Kontaminovanú zeminu, kamenivo a absorpčný materiál následne umiestniť do nepriepustných a uzatvárateľných obalov (nádob), ktoré sú zabezpečené proti atmosférickým vplyvom.						
6.2. Vhodné hasiace prostriedky : Pri hasení používať práškové hasiace prístroje. Pri hasení treba použiť dýchacie prístroje.						
6.3. Prvá pomoc : Zasiahnuté miesto treba umyť tečúcou vodou, mydlom a ošetriť reparačným krémom. Zasiahnuté oči vypláchnuť vodou. Pri požití vypláchnuť ústa a vyhľadať lekársku pomoc.						
7. Ďalšie údaje : Zabrániť migrácii ropných (nebezpečných) látok zo zeminy a kameniva do spodných a povrchových vôd a do kanalizácie. Pri manipulácii použiť ochranné rukavice, respirátor, okuliare, ochranný odev. Pri manipulácii nejesť, nepiť, nefajčiť. Zberná nádoba musí byť označená týmto listom.						
8. Pôvodca odpadu (názov, sídlo) : Investor stavby : Názov stavby :						
9. Spracoval : Meno : Adresa organizácie : (sprostredkovateľ) Dátum spracovania :						
			Telefón : Fax : Podpis :			

26.8 PRÍLOHA Č.8 – IDENTIFIKAČNÝ LIST NEBEZPEČNÉHO ODPADU – 17 06 03

Izolačné materiály pozostávajúce z nebezpečných látok alebo obsahujúce nebezpečné látky

1. Názov odpadu : Izolačné materiály pozostávajúce z nebezpečných látok alebo obsahujúce nebezpečné látky						
2. Číslo odpadu :	1	7	0	6	0	3
3. Fyzikálne a chemické vlastnosti odpadu : Tuhý odpad – odpadová izolácia zo stavieb znečistená ropnými látkami.						
4. Nebezpečné vlastnosti odpadu : Ekotoxická (HP14), horľavosť (HP3), pri nesprávnom skladovaní môže dôjsť k úniku ropných látok, prípadne pôsobením dažďovej vody môže dôjsť k úniku vodných výluhov, ktoré predstavujú nebezpečenstvo zaťaženia životného prostredia.						
5. Odporúčané spôsoby zneškodňovania : D1 - uloženie na skládke NO.						
6. Opatrenia pri haváriách a požiaroch : Pri styku s vodou zabrániť kontaminácii pôdy, povrchovej vody. Zabrániť treba styku odpadu s otvoreným ohňom.						
6.1. Pri rozsypaní, rozliatí, úniku plynov, a pod.: Kontaminovanú pôdu treba zozbierať do zbernej nádoby. Postupovať podľa Havarijného plánu A predpisov požiarnej ochrany.						
6.2. Vhodné hasiace prostriedky : Pri hasení použiť práškové hasiace prostriedky. Používať ochrannú masku s filtrom voči dymu a horľavým plynom vrátane CO ₂ .						
6.3. Prvá pomoc : Zasiahnuté miesto treba umyť tečúcou vodou, mydlom a ošetriť reparačným krémom.						
7. Ďalšie údaje : Zhromažďovať v nepriepustnej a uzatvárateľnej nádobe zabezpečenej proti atmosférickým vplyvom. Zabrániť úniku do ovzdušia. Pri manipulácii použiť ochranné rukavice, nepiť, nejesť, nefajčiť. Zberná nádoba musí byť označená týmto listom.						
8. Pôvodca odpadu (názov, sídlo) : Investor stavby : Názov stavby :						
9. Spracoval : Meno : Adresa organizácie : (sprostredkovateľ) Dátum spracovania :				Telefón : Fax : Podpis :		

26.9 PRÍLOHA Č.9 – HAVARIJNÝ PLÁN NA NEBEZPEČNÉ LÁTKY**HAVARIJNÝ PLÁN
NA NEBEZPEČNÉ LÁTKY**

**(Škodlivé, dráždivé, horľavé, toxické, leptavé, mutagénne, infekčné,...)
Informovať príslušného stavbyvedúceho o havárii.**

1. Únik vodonepriepustnú plochu (betón , ...)

- použiť vhodné ochranné pracovné prostriedky,
- látku rýchlo zachytiť, odčerpať,
- zvyšok posypať sorbentom (Vapex, Perlit, ...),
- lopatou pozbierať a vložiť do nepriepustného PVC vreca,
- vrece zaviazať a označiť Identifikačným listom nebezpečného odpadu a vložiť do nepriepustnej nádoby,
- nádobu určenú na nebezpečný odpad označiť, Identifikačným listom nebezpečného odpadu,
- čo najskôr zabezpečiť odvoz a následnú likvidáciu nebezpečného odpadu oprávnenou firmou na nakladanie s nebezpečným odpadom.

2. Únik na vodopriepustnú plochu (zatrávnené plochy, zemina)

- použite vhodné ochranné pracovné prostriedky,
- látku rýchlo zachyťte, odčerpať,
- znečistenú zeminu odkopať,
- uložte do nádoby určenej na nebezpečný odpad,
- nádobu označiť nápisom „Nebezpečný odpad“ a Identifikačným listom nebezpečného odpadu,
- čo najskôr zabezpečiť odvoz a následnú likvidáciu nebezpečného odpadu oprávnenou firmou na nakladanie s nebezpečným odpadom.

Pri znečistení väčšieho územia volať tel. číslo 112 a zabezpečiť odbornú asanáciu zasiahnutého územia

26.10 PRÍLOHA Č.10 – HAVARIJNÝ PLÁN NA ROPNÉ LÁTKY**HAVARIJNÝ PLÁN NA ROPNÉ LÁTKY**

Informovať príslušného stavbyvedúceho o havárii

3. Únik na vodonepriepustnú plochu (betón , ...)

- použiť vhodné ochranné pracovné prostriedky,
- látku rýchlo zachytiť, odčerpať,
- zvyšok posypať sorbentom (Vapex, Perlit, ...)
- lopatou pozbierať a vložiť do nepriepustného PVC vreca,
- vrece zaviazať a označiť Identifikačným listom nebezpečného odpadu a vložiť do nepriepustnej nádoby,
- nádobu určenú na nebezpečný odpad označiť Identifikačným listom nebezpečného odpadu,
- čo najskôr zabezpečiť odvoz a následnú likvidáciu nebezpečného odpadu oprávnenou firmou na nakladanie s nebezpečným odpadom.

4. Únik na vodopriepustnú plochu (zatrávnené plochy, zemina, ...)

- použiť vhodné ochranné pracovné prostriedky,
- látku rýchlo zachytiť, odčerpať,
- znečistenú zeminu odkopať,
- uložiť do nádoby určenej na nebezpečný odpad,
- nádobu označiť nápisom „Nebezpečný odpad“ a identifikačným listom nebezpečného odpadu,
- čo najskôr zabezpečiť odvoz a následnú likvidáciu nebezpečného odpadu oprávnenou firmou na nakladanie s nebezpečným odpadom.

Pri znečistení väčšieho územia volať tel. číslo 112 a zabezpečiť odbornú asanáciu zasiahnutého územia

26.11 PRÍLOHA Č.11 – NÚDZOVÉ ČÍSLA – VZOR

Stavba :	Diaľnica D1 Bratislava – Triblavina, rozšírenie	
Objednávateľ :	Mgr. Slávka Jankoviková	 + 421 914 778 138
Koordinátor bezpečnosti :	Igor Molnár	 + 421 904 514 957
Stavebnotechnický dozor :	Ing. Norbert Drozdík	 + 421 903 451 889
Hlavný stavbyvedúci :	Ing. Slawomir Dudek	 + 48 512 488 661
Stavbyvedúci :		
Asistent stavbyvedúceho :		
Technik BOZP :	Ing. Gustáv Jambor	 + 421 940 635 487
Manažér ŽP :	Ing. Ján Pranda, PhD.	 + 421 948 013 486

V PRÍPADE ŤAŽKÉHO HROMADNÉHO A SMRTEĽNÉHO ÚRAZU VOLAŤ :

	 112	Záchranná služba	
	 155	Zdravotná pohotovosť	
	 158	Polícia	
			Stavebný dozor : Ing. Norbert Drozdík
			Objednávateľ : Mgr. Slávka Jankoviková

V PRÍPADE ENVIROMENTÁLNEJ HAVÁRIE VOLAŤ :

	 112	Záchranná služba	
	 150	Požiarna služba	
	 158	Polícia	
			Stavebný dozor : Ing. Norbert Drozdík
			Objednávateľ : Mgr. Slávka Jankoviková

V PRÍPADE POŽIARU VOLAŤ :

	 112	Záchranná služba		
	 150	Požiarna služba		
				Koordinátor BOZP : Igor Molnár
				Technik BOZP : Ing. Gustáv Jambor

26.12 PRÍLOHA Č.12 – OZNAČENIE NEBEZPEČNÉHO ODPADU

**NEBEZPEČNÝ
ODPAD**